

SZABADSZÁLLÁSI

**ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI
KÖZPONT**

**PEDAGÓGIAI ÉS MŰVELŐDÉSI
PROGRAMJA**

2021-2026

A program szerkezete

(Az egyes fejezetek önálló tervként szerepelnek)

Tartalom

1. Fejezet	8
Az Általános Művelődési Központra vonatkozó program	8
1.1. Pedagógiai és művelődési program	8
1.2. Az ÁMK egységes nevelési rendszere	8
1.3. Az intézmény felépítése, tevékenységformái:	8
Meghatározott közfeladata:	9
Intézmény alaptevékenysége:	9
A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése: ..	9
Az intézmény szervezeti felépítése:	10
1.4. Alapelvek	11
1.5. Célok	11
1.6. Feladatok	12
1.7. Kapcsolatok	12
2. Fejezet	14
Tóth Erzsébet óvoda	14
Bemutakozás	15
Óvodánk elhelyezkedése, környezete	15
Gyermekkép, óvodakép, intézményi jövőkép	17
Gyermekképünk	17
Óvodaképünk	17
Intézményi jövőképünk	18
Nevelési alapelveink	19
Általános céljaink és feladataink a nevelésben	21
Az egészséges életmód kialakításának cél- és feladatrendszere	22
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés cél- és feladatrendszere.....	26
Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés cél- és feladatrendszere	27
Szervezeti kereteink és elveink	31
Személyi feltételek	31
A gyermekekkel kapcsolatba lépő felnőttekkel kapcsolatos alapelveink	31
Tárgyi feltételek	32
A mindennapok szervezési keretei	32
Csoportszervezés	32

Napirend kialakításának szempontjai.....	33
NAPIREND.....	34
NYÁRI NAPIREND.....	35
Heti rend.....	36
A szervezett tanulás formái, elosztása.....	36
Fakultatív tevékenységek rendje.....	37
Kapcsolatrendszerünk.....	38
Család.....	38
Bölcsőde és iskola.....	42
Művelődési Ház és Könyvtár.....	43
Tevékenységi formák és az óvodapedagógusok feladatai.....	45
Játék.....	45
Verselés, mesélés.....	47
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	48
Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás.....	49
Mozgás.....	51
A külső világ tevékeny megismerése.....	51
A matematikai tartalmak.....	51
A környezeti tartalmak.....	52
Munka jellegű tevékenységek.....	54
A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	55
Hagyományok, ünnepek.....	57
Dokumentációs rendszerünk.....	58
A vezető éves munkaterve.....	58
Az óvodapedagógusok dokumentációja.....	58
Mérés és értékelés rendszere.....	59
A gyermek fejlődésének nyomonkövetése.....	59
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	59
Általános céljaink a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozóan.....	59
Az SNI gyermekek neveléséhez kapcsolódó feladatok intézményünkben.....	60
A BTMN gyermekek neveléséhez kapcsolódó feladatok intézményünkben.....	62
A Tehetségígéreték fejlesztése intézményünkben.....	63
A Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek neveléséhez kapcsolódó feladatok intézményünkben.....	64
A Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása.....	65
Gyermekvédelem és esélyegyenlőség.....	66
Mellékletek.....	68

Összefoglaló óvodánk történetéről.....	68
Személyi feltételek	68
Biztonságos óvoda.....	70
Boldog óvoda	71
Ovi-zsaru	72
A gyermek fejlődésének nyomonkövetése jogszabályi háttér	73
Megfigyelések, mérési eredmények felhasználásával készített egyéni fejlesztési terv.....	80
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó törvényi, rendeleti szabályozások...	81
SNI gyermekek ellátása.....	81
BTMN gyermekek ellátása.....	84
Tehetségígérettek ellátása.....	85
Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása	86
A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve	87
1. Általános elvek.....	87
2. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	93
2.1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek	93
2.2. A látási fogyatékos (látássérült) gyermek	95
2.3. A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek	96
2.4. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek.....	99
2.5. Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban.....	99
2.6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek.....	101
Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátása	101
Tehetségkoncepciók, a tehetség fogalma	102
A vezető éves munkatervére vonatkozó jogszabályi háttér.....	113
A pedagógusok dokumentációjának jogszabályi háttere	114
3. Fejezet	118
Bölcsőde	118
Intézmény adatai:	119
<i>A szakmai program a Bölcsődei nevelés- gondozás Országos Alapprogram és alábbi jogszabályok figyelembevételével készült:</i>	120
Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői:	121
Helyzetelemzés:	121
Ellátási körzete:	121
Elhelyezkedés:.....	121
A lakosság száma (2014):	121
A lakosság demográfiai adatai (2014):.....	121

A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei:.....	122
A bölcsőde célja:	122
A bölcsőde feladata:	122
A bölcsődénk személyi feltételei:.....	122
A dolgozók munkarendje:	122
A Bölcsődénk tárgyi feltételei:.....	123
A régi csoportszoba (a továbbiakban Mézi csoport) tárgyi feltételei:.....	123
Új épületrész két csoportszoba (Szívecske csoport és Méhecske csoport):	123
A bölcsőde játékkészlete:	124
Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja:.....	125
Intézményen belüli együttműködés:.....	125
Szülőkkel való kapcsolattartás formái:	125
Családlátogatás:.....	125
Szülőértekezlet:	126
Egyéni beszélgetések:	126
Szülőcsoportos beszélgetés:	126
Indirekt kapcsolattartási formák:.....	126
A szolgáltatáson kívül más intézménnyel kapcsolattartás formái:.....	126
Önkormányzattal	126
Óvodával:	127
Család -, és Gyermekjóléti Központ, Védőnői szolgálat, Járási Gyámhivatal.....	127
Gyermekorvossal:.....	127
Környékbeli bölcsődékkal:.....	127
A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok:.....	127
Nevelés alapelvei.....	127
Bölcsődei nevelés feladatai:	130
Kiemelt szakmai célunk:	130
A családok támogatása, szülői kompetencia fejlesztése:	130
Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása:	131
Egészséges táplálkozás:.....	131
Mozgásfejlesztés elősegítése:.....	131
Levegőztetés:.....	131
Fogápolás:	131
Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése:	131
A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:.....	132
A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	132

Gondozás:.....	132
Játék:.....	132
A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban:.....	132
Mondóka, ének:.....	133
Alkotó tevékenység:.....	133
Vers, mese:.....	133
Egyéb tevékenységek:.....	133
Mozgás:.....	134
Tanulás:.....	134
A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei:.....	134
A gyermekcsoportok megszervezése:.....	134
„Saját kisgyermeknevelő” – rendszer:.....	134
Napirend:.....	135
Sajátos nevelésű igényű gyermek nevelése:.....	135
Feladatunk:.....	136
Az ellátás igénybevételének módja.....	136
Bölcsőde szolgáltatásairól való tájékoztatás:.....	136
A felvétel rendje:.....	137
A bölcsődei ellátás megszűnik:.....	137
A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás.....	138
A Házi rend tartalma és szerepe:.....	138
Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	138
Gyermeki jogok:.....	138
A szülők jogai:.....	139
A dolgozók jogai:.....	139
Érdekképviseleti Fórum:.....	139
A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása.....	140
Az önképzés megvalósulása:.....	140
Tematikus továbbképzések:.....	140
A szakmai továbbképzéseken való részvétel gyakorlata:.....	140
Mellékletek.....	141
1. Munkaterv.....	141
2. Házi rend.....	147
3. Érdekképviseleti Fórum Szervezeti és Működési Szabályzata.....	163
4. Megállapodás.....	167
4. fejezet.....	172

KÖZMŰVELŐDÉSI PROGRAMJA	172
Közösségi Ház, Városi Könyvtár küldetés nyilatkozata	173
A könyvtár a kitűzött célok megvalósítása érdekében az alábbi feladatokat vállalja fel:	174
Az alaptevékenységek	175
Közösségi Ház és Helytörténeti Gyűjtemény intézményegység alaptevékenysége.....	175
Könyvtár alaptevékenysége:	175
Szabadszállási ÁMK Közösségi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény adottságai:...	176
Közösségi Ház.....	176
Könyvtár.....	176
Az intézményegység feladata az integráción belül:	176
Az intézményegység személyi feltételei, munkakörök:	177
Az intézményegység feladatai.....	177
Közművelődési tevékenység megvalósulása	180
Intézményegységgel szemben állított szakmai feladatok és követelmények.....	181
1. A helyi kultúra gondozása.....	181
2. A létkultúra növekedésének segítése.....	181
3. Az Ünnepi lét kultúrájának gondozása.....	182
4. A kreativitás, az alkotó művészeti alkotókedv ösztönzése	182
5. A helyi közösségek öngazgatás-, szabadság- és felelősség igényének támogatása	183
6. Kulturális közhasznú szolgáltatások biztosítása	183
7. A művelődési kapcsolatok, együttműködések építése, gondozása	184
Jövőkép.....	184

1. Fejezet

Az Általános Művelődési Központra vonatkozó program

1.1. Pedagógiai és művelődési program

Intézményünk közössége elkészítette pedagógiai és művelődési programját. A programkészítés kiterjedt integrált intézményünk minden intézményegységére.

A programban meghatározott elvek, célok figyelembevételével történik az egyes időszakok (tanévek) feladatainak meghatározása, a teljesítmények értékelése.

1.2. Az ÁMK egységes nevelési rendszere

Általános Művelődési Központunk integrált köznevelési, közművelődési intézmény. Arra hivatott, hogy személyi és tárgyi eszközeinek koordinált és hatékony felhasználásával biztosítsa Szabadszállás város lakosságának a közneveléshez, a művelődéshez, kulturált szórakozáshoz kapcsolódó alkotmányos jogainak érvényesítéséhez szükséges feltételeket, lehetőségeket. A pedagógiai és művelődési programunk célja pedig az, hogy mindazokat az alapelveket, célokat, feladatokat, amelyek a fenti elvárásokat megvalósítják, rendszerbe fogja, a tervezett eljárásokat egyértelművé, ellenőrizhetővé tegye. A program szerkezete is az egység megteremtését célozza.

Az 1. fejezet tartalmazza mindazokat a részeket, amelyek valamennyi intézményegységre vonatkoznak, amelyek az együttműködést, a humán és anyagi eszközök koordinált felhasználását biztosítják.

Az egyes intézményegységek – csak rájuk vonatkozó – terveit külön fejezetek biztosítják.

1.3. Az intézmény felépítése, tevékenységformái:

- Intézmény neve: Szabadszállási Általános Művelődési Központ
- Intézmény típusa: Többcélú intézmény, általános művelődési központ
- Alapítója, fenntartója: Szabadszállás Város Képviselő- testülete
- Az alapítás éve: 2012.

- Gazdálkodási jogköre: Gazdálkodási szempontból önállóan működő költségvetési szerv. Pénzügyi – gazdálkodási feladatait Szabadszállás Város Önkormányzata önállóan működő és gazdálkodó intézménye: Szabadszállás Város Polgármesteri Hivatala (Szabadszállás, Kálvin tér 1.) látja el.
- Költségvetési törzsszáma: 798165
- Adószáma: 15798169-1-03
- Jogállása: helyi önkormányzati költségvetési szerv, önálló jogi személy
- OM azonosító: 201953

Meghatározott közfeladata:

Az Mötv.-ben meghatározott óvodai ellátás, Gyvt-ben meghatározott bölcsődei ellátás, intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés. Nyilvános könyvtári ellátás biztosítása és a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

Intézmény alaptevékenysége:

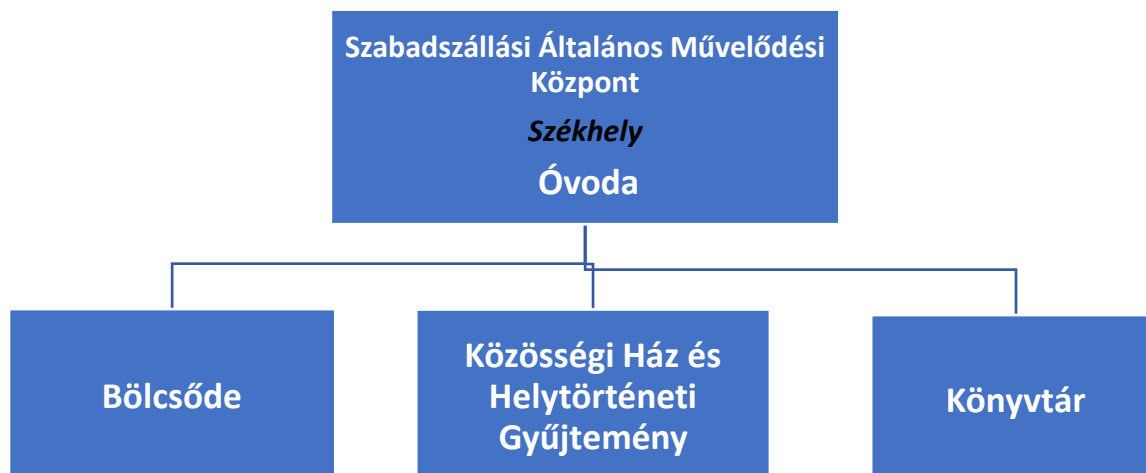
Óvodai nevelés keretében a gyermekek 3 éves korától a tankötelezettségük kezdetéig történő fejlesztése, továbbá ellátja a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményével rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését és oktatását integrált formában gyógypedagógus igénybevételével. (Enyhe fokban mozgáskorlátozott, gyengén látó, enyhe fokban hallássérült, enyhén értelmi fogyatékos.) Bölcsődei gondozás keretében végzi a kisgyermek gondozását. Könyvtári ellátási rendszer működtetése, közművelődési feladatok ellátása. Intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciósám	kormányzati funkció megnevezése
1	082030	Művészeti tevékenységek (kivéve: színház)
2	082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
3	082043	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
4	082044	Könyvtári szolgáltatások
5	082061	Múzeumi gyűjteményi tevékenység

6	082093	Közművelődés-egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
7	083030	Egyéb kiadói tevékenység
8	083050	Televízió-műsor szolgáltatása és támogatása
9	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
10	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
11	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
12	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
13	104031	Gyermekek bölcsődei ellátása
14	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

Az intézmény szervezeti felépítése:



1.4. Alapelvek

Intézményünk:

- Küldetésének tekinti, hogy a város lakói részére, az óvodás korútól a nyugdíjas korúig, a szükségleteknek és a felmerülő igényeknek megfelelően megteremtse a neveléshez, oktatáshoz, az önművelődéshez, a teremsporthoz szükséges alapfeltételeket.
- Humán és technikai feltételeivel támogat minden olyan intézményen kívüli kezdeményezést, amely alapfeladatainak, célkitűzéseinek megvalósítása irányába hat.
- Hatásmechanizmusának kialakítása során a társadalmilag elfogadott értékeket tekinti elsődlegesnek.
- Tevékenységének minden területén érvényesülnie kell a demokratikus, az emberi jogokat elfogadó, arra ösztönző, humánus, a nemzeti összetartozást, a hazaszeretetet erősítő gondolkodásmódnak és eljárásoknak.
- Munkatársait emberi értékeik, a pedagógiai, szervezési tudatosságuk, valamint elért teljesítményük alapján, egységes szemlélet és követelményrendszer alapján ítéli meg, értékeli.

1.5. Célok

- A város lakóinak minden generációja intézményünk szervezésében találja megalapvető oktatási, művelődési, szórakozási sportolási igényeinek kielégítését.
Érezze jól magát kisebb-nagyobb közösségeinkben, gyarapodjanak ismeretei, legyenek sikerélményei.
- Támogatni kell olyan kisközösségek kialakulását, melyeknek tagjai képesek önállóan szervezni tevékenységüket, hozzájárulnak feltételrendszerünk javításához, elősegítik nagyobb közösségeink, egész intézményrendszerünk célkitűzéseinek megvalósítását.
- Programjainkkal elő kell segíteni a családok együvé tartozásának erősítését a különböző korosztályok eltérő igényeinek kielégítését, esetenkénti együttműködését.
- Anyagi lehetőségeink függvényében a modern világ olyan vívmányait is hozzáférhetővé kívánjuk tenni az érdeklődőknek, amelyeket saját erőből (egyéni, vagy család) nem lennének képesek elérni. (számítógépes-és internet szolgáltatások, stb)
- Az alapfeladatainkon túli nevelési, oktatási, közművelődési igények kielégítésének megszervezését is célunknak tekintjük, amelyek eszközeinkkel megvalósíthatók.

- Az intézmény összetett tevékenységi köre sokoldalú, több irányban képzett szakembereket igényel. A humán erőforrások biztosítása, pótlása esetén elsődlegesen az adott részintézmény érdekeit, majd ezután a sokrétű intézményi alkalmazhatóságot kell figyelembe venni. Az alkalmazásban állók továbbképzésével biztosítani kell, hogy a szakmai igényeknek megfeleljünk.

A szakember biztosítás és továbbképzés külső munkatársakra is kiterjedhet, ha azok szívesen vállalnak egy-egy részfeladatot (elsősorban közművelődési területen) intézményünknel.

- A technikai erőforrások, épületek, eszközök, felszerelések közös, koordinált működtetésével a pénzeszközök felhasználásának hatékonyságát kívánjuk biztosítani.

1.6. Feladatok

E Pedagógiai és Művelődési Program alapelveinek és célkitűzéseinek, valamint az év aktuális feladatainak figyelembevételével évente intézmény és részintézmény szintű tervek készülnek.

Ezekben meg kell határozni:

- a Pedagógiai és Művelődési Program időarányos teljesítésének és az intézményi együttműködés szintjét,
- az irányítás és szakmai tevékenység fő irányait,
- az intézmény szintű rendezvények munkamegosztását,
- a városi rendezvények intézményünkre vonatkozó feladatait,
- az év kiemelkedő eseményeit és azok tartalmi és szervezési feladatait,
- az ellenőrzés kiemelt területeit

Az intézmény éves programjait úgy kell kialakítani, hogy azok lefedjék a nagyobb csoportokra jellemző igényeket, és feleljenek meg az éves célkitűzéseknek. Ebbe be kell építeni az egész várost érintő rendezvényeket, megjelölve az egyes részintézmények, a külső közreműködők feladatait.

Biztosítani kell az intézményt irányító dokumentumok egységességét, tudatos alkalmazását (Pedagógiai és Művelődési Program, Házirend, Szervezeti és Működési Szabályzat)

Biztosítani kell az intézmény nyitottságát. Minden olyan dokumentumot, amelyek alapján a felhasználók eligazítást, érdemi információt szerezhetnek terveinkről és munkánk eredményéről, hozzáférhetővé kell tenni (intézményegységek, honlap, internet).

1.7. Kapcsolatok

Az intézményi eredményes együttműködés alapja az ÁMK- n belüli kapcsolatok rendszere, amelynek részleteit a Szervezeti és Működési Szabályzatban terveztük.

Ennek területei:

- Az ÁMK igazgató és az egységvezetők napi kapcsolata, amelyet az igazgató irányít és szervez.
- Az azonos területen dolgozó, de más intézményegységhez tartozó munkatársak együttműködését elősegítő kapcsolat, amelynek feltételeit az intézményvezetés biztosítja, de a közreműködőktől önállóságot vár el.
- Az intézményegységeken belüli kapcsolatok elveit az adott intézmény szabályzata rögzíti.

Az önkormányzattal való kapcsolat elsődleges célja, hogy a fenntartói igények, értékelések, vélemények eljussanak az intézményünkhöz, azok mielőbb beépíthetők legyenek a mindennapi munkába. Fontosak az intézménytől az önkormányzat felé áramló információk is, amelyek a közös igazgatású köznevelési, művelődési intézmény tevékenységének alanyai, valamint az ott dolgozók igényeit, véleményét juttatják el a fenntartóhoz.

Az intézményhasználókkal, valamint az intézmény munkájához kapcsolódó szakmai szervezetekkel való kapcsolatokat az intézményegységek tervei tartalmazzák.

A kölcsönös előnyök és a partneri viszony megteremtése és ápolása vezérli az intézményt a városban és azon kívül működő szervezetekkel kialakított vagy kialakítandó kapcsolatában.

Az ÁMK érdekelt minden olyan kapcsolat folyamatos működtetésében, amely egyrészt elősegíti az intézményi célkitűzések megvalósítását, másrészt, saját eszközeivel tartalmi vagy technikai segítséget tud nyújtani az adott szervezet egész várost vagy annak kisebb-nagyobb csoportjait érintő feladatainak megoldásához.

Az együttműködés tartalmi és formai jegyei szerződésbe is foglalhatók, akár az egész vagy valamelyik intézményegység az egyik közreműködő.

Intézményünk érdekelt a megyei, járási (esetenként azon kívüli) kapcsolatok megteremtésében és fenntartásában, mivel működésünk és fejlesztésünk az együttműködés nélkül nem biztosítható.

(pl. közös pályázatok)

Szabadszállás, 2021.09.01

ÁMK igazgató

2. Fejezet

SZABADSZÁLLÁSI
ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

Tóth Erzsébet Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2021 – 2026

Bemutakozás

Nagy múltra visszatekintő óvodánk¹ a Szabadszállási Általános Művelődési Központ tagintézménye, mely magában foglal 1 központi óvodát, 1 tagóvodát (ennek működése 2014. 09. 01-től határozatlan ideig szünetel), 1 bölcsődét. Alapítói jogokkal felruházott fenntartónk Szabadszállás Város Önkormányzata

Az óvodai csoportok száma 8, a felvehető maximális gyermeklétszám 200 fő.

Szakfeladaton ellátandó alaptevékenységeink:

- a gyermekek 3 éves korától a tankötelezettségük kezdetéig történő fejlesztése,
- továbbá a Megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményével rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése és oktatása integrált formában gyógypedagógus igénybevételével. (Enyhe fokban mozgáskorlátozott, gyengén látó, enyhe fokban hallássérült, enyhén értelmi fogyatékos.)

Óvodánk elhelyezkedése, környezete

Óvodánk Szabadszállás központi részén, közvetlenül a főút mellett, de fizikailag védett környezetben található. Mivel ez az egyetlen óvoda a településen, mind köznevelési, mind szolgáltatási feladatait tekintve kiemelt intézménye a városnak.

Megközelítés szempontjából rendkívül jók az adottságaink. Az óvoda előtti buszmegállóban a munkába menők, vagy munkából érkezők fel és leszállhatnak. Az autóval érkezőknek az óvoda előtt és a hátsóudvarban parkolóhely biztosított. A kerékpárosok az udvaron lezárhatják kerékpárjaikat.

Az épületegyüttes az igényeket és feladatokat figyelembe véve komplex egységként funkcionál. A három főfolyosókon és az összekötő mellékfolyosókon elhelyezkedő csoportszobák és kiszolgáló-, illetve hivatalos helyiségek biztosítják az átjárhatóságot, az egyes szervezeti egységek és csoportok közötti aktív kapcsolatot, ugyanakkor a nyugodt munkához szükséges intimitást és szeparáltságot.

Jól felszerelt, esztétikusan berendezett óvodánkban igyekszünk megteremteni a zavartalan tevékenységhez, játékhoz, tanuláshoz szükséges optimális feltételeket, esélyegyenlőséget biztosítva minden kis óvodásunk számára. A csoportszobák felszerelését, berendezését

¹ Összefoglaló óvodánk történetéről a Mellékletben

folyamatosan korszerűsítjük, rendelkezünk jól felszerelt tornateremmel, van külön helyiségünk az egyéni- és mikrocsoportos fejlesztésekhez. A gondozáshoz a megfelelő háttérrel a csoportszobákhoz tartozó önálló mosdók, a melegítőkonyha, illetve a dolgozók kényelmét is szolgáló higiéniai helyiségek szolgáltatják.

Az óvodaépületet hatalmas bekerített udvar veszi körül, ahol a gyerekek biztonságban játszhatnak az utca zajától távol, zárt kapuk és ajtók mögött. Lehetőséget nyújt ez a terület a pihenésen és játékon túl olyan szakmai – módszertani programok megvalósítására is, melyek a helyi igényekhez igazodva illeszkednek nevelési céljainkhoz és értékeinkhez.

Külön lehetőség rejlik számunkra és a szülők számára részben szakmai szempontból, részben a szolgáltatási lehetőségeink tekintetében, hogy az óvodával egy helyen működik a három csoportos bölcsődénk. A gyerekek óvodai beszkokását könnyebbé teszi ez a közelség, hisz nap, mint nap látják az óvodásokat, amikor az udvaron játszanak. Részt vesznek az óvodapedagógusok, dolgozók által szervezett házi ünnepeken, ezáltal észrevétlenül megismerik az óvoda dolgozóit is. Közös pedagógiai elveket, módszereket alkalmazunk, ami stabilitást biztosít a gyermekek számára.

Mivel óvodánk az egyetlen ilyen jellegű intézmény a településen, ezért nagy hangsúlyt fektetünk azokra a kapcsolatokra, melyek munkánkat a szülők, családok, a szűkebb és tágabb helyi környezet elváraihoz, igényeihez, értékrendjéhez kötik. Jelentősek számunkra azok a kapcsolatok, melyek az idők során kialakultak, ezek folyamatos fenntartásán és fejlesztésén is dolgozunk. Az évek folyamán közvetlen viszony alakul ki a csoportban dolgozók és a szülők között. Közös programokon lehet részt venni, ami a gyerekeknek, felnőtteknek is közösségi élményt és pénztárcabarát megoldást kínál (pl. csoport- és óvodai kirándulások, óvodai és városi műsorok, rendezvények, nyílt napok, munkadélutánok, stb.).

Gyermekkép, óvodakép, intézményi jövőkép

Gyermekképünk

A gyermekeket olyan emberekként tiszteljük, akik életkori és fejlődési jellemzőikből adódóan a felnőttekhez képest bizonyos területeken szűkösebb kompetenciákkal és lehetőségekkel rendelkeznek, ugyanakkor minden belső potenciáljuk és motivációjuk megvan ahhoz, hogy önállóan döntést hozó, felelősen és függetlenül gondolkodó, érdeklődő, nyitott, örömteli és teljes életet élő személyiségekké váljanak. Életüknek abban a szakaszában vannak, ahol elsődleges értelmezési- és kifejezési formájuk a játék, tevékenységeik során fokozatosan ismerik meg környezetüket és önmagukat. Önálló, különleges személyiségek, akik aktív részesei saját fejlődési folyamataiknak.

Éppen ezért célunk, hogy a gyerekek szeressenek az óvodánkba járni, képesek legyenek egyedül is önfeledten játszani, barátokat szerezni, együtt játszani.

Törekszünk arra, hogy a szülők nevelését kiegészítve felkészítsük őket a mindennapi életre. Hisszük, hogy gyermek egyedi személyiség, fejlődésére genetikai adottságai, az érés törvényszerűségei, és környezetében minden hatással van, ezért figyelembe vesszük egyéni fizikai, lelki szükségleteiket, egyéni sajátosságaikat.

Szeretnénk, ha segítségünkkel önmagukhoz és életkorukhoz képest önálló életre alkalmassá válnának, megfelelő önismerettel rendelkeznének, képesek lennének a változásokhoz alkalmazkodni, gondolkodásuk reflektív lenne.

Bízunk benne, hogy gyermekközpontú, befogadó nevelésünk hatására elfogadják a másságot, az értékeket felismerő, egészséges, boldog, elégedett gyerekek, majd felnőttek lesznek.

Óvodaképünk

Óvodánk olyan sokszínű intézmény, ahol elsődleges céljainkat és feladatainkat maximálisan szem előtt tartva mind a ránk bízott gyermekek és családjaik, mind az itt dolgozók, mind a település érdekeit figyelembe vesszük munkánk során. Hagyományainkban gyökerezve előre tervezünk, képesek és hajlandók vagyunk a folyamatos változásra.

Tudjuk, hogy a helyi sajátosságok miatt nevelési feladataink mellett hangsúlyosak azok a szolgáltatások is, amiket nyújtani tudunk, éppen ezért tőlünk telhetően felvállaljuk ezeket és

igyekszünk megtölteni releváns szakmai tartalommal. Törekszünk a szakmai és személyes-helyi kapcsolatrendszerünkben adódó előnyök kiaknázására a gyermekek érdekében.

Mindezzel együtt elsősorban olyan óvó–nevelő-támogató környezetként tekintünk közösségünkre, ahol nyugodtan és bizalommal hagyhatják gyermekeiket a szülők tevékenykedni a mindennapok során, tudva azt, hogy a számukra megfelelő, szakmai tudatossággal kialakított fizikai és szellemi közegben lehetnek.

Intézményi jövőképünk

Gyermekképünkben adódóan törekszünk arra, hogy olyan szakemberekké váljunk egyénként és közösségként is, akik személyes példaadásukkal is azt a szándékolt nevelői hatást erősítik, melyeket céljaink és feladataink között megfogalmazunk.

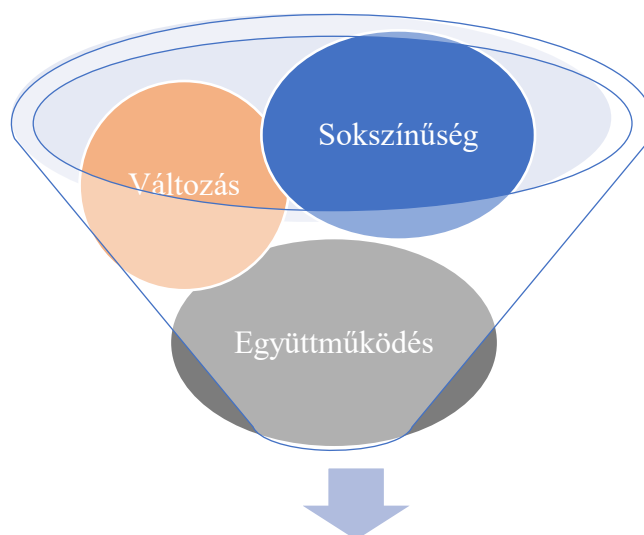
Törekszünk arra, hogy az óvoda fizikai környezetét, ideértve a rendelkezésre álló eszközöket, berendezéseket, valamint nevelési módszereinket és szemléletünket is folyamatosan, reflektíven fejlesszük, gondozzuk. Ehhez igyekszünk a szülők, családok együttműködését is a lehető legnagyobb mértékben elnyerni.

Tekintettel arra a sajátos helyzetre, melyet a hagyományok megőrzése és a feladatok mindenkorai kihívásaihoz való egyidejű alkalmazkodás jelent, felvállaljuk azt a kultúra- és hagyományközvetítő szerepet, melyet a gyermekek és családok életében az életkori sajátosságokhoz igazodva be tudunk tölteni. Célunk, hogy az itt töltött évek olyan gyökereket, kapcsolódási pontot jelentsenek, melyekhez visszanyúlva a településhez fűződő kapocs is erősödik, ezen keresztül az óvodás évek hozzájárulhatnak ahhoz a megtartó erőhöz, melyekkel a város rendelkezik.

Nevelési alapelveink

Nevelési alapelveink a kettős talapzat elve alapján egyrészt gyermek- és óvodaképünkben, másrészt a szakmai munkára vonatkozó kötelező, valamint korszerű szakmai dokumentumokban gyökereznek.

Mivel a gyermekek dinamikusan fejlődő és változó családi-, társadalmi- és nevelési környezetben élnek, valamint mindegyikükre önálló individuumként tekintünk, ezért nevelési alapelveink a **sokszínűség**, a **változás** és az **együttműködés**, mint alapértékek köré szerveződnek. Tudomásul vesszük, hogy bármely célhoz többféle út is vezethet, ezért közösen megalkotott értékrendszerünk alapján tág határok között megvalósítható feladatokat fogalmazunk meg.



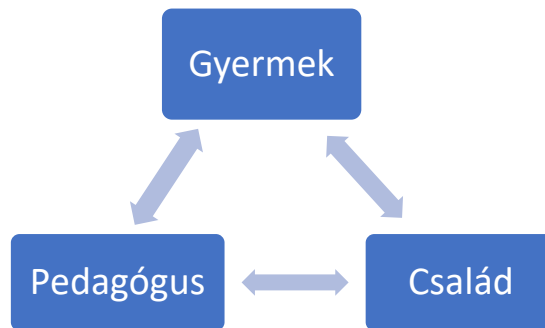
Az egyéni sajátosságok figyelembe vétele az együttélés közösen kialakított, illetve társadalmilag elvárt szabályainak betartása mellett, melynek eredményeképp a gyermekek lehetőséget kapnak egyéni motivációik és beállítódásaik kialakulására és érvényesítésére.

Alapértéknek tekintjük az előbbiekhöz kapcsolódva a *kritikus és reflektív gondolkodást*, a *felelősségérzetet*, az *önismeretet és önbecsülést*, az *önrendelkezést*, az *empátiát* és a *kreativitást*.

Általános elveinkre épülő iránymutató elveink:

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Az óvodai nevelés ebben kiegészítő, támogató, szükség esetén hátránycsökkentő szerepet tölt be.

- Minden gyermeket különleges védelem és gondoskodás illet meg.
- A gyermek aktív részese saját fejlődési folyamatának, ezért életkorának és egyéni kompetenciájának függvényében megilleti a döntés joga a rá vonatkozó kérdésekben. (Egyéni autonómia)
- Az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének, módszertani szabadságának érvényesülése csak a gyermek érdekeinek védelmében korlátozódhat.
- Alapelveink és pedagógiai tevékenységünk a kölcsönös bizalom légkörére épülve érheti el célját, ezért egyik legfontosabb feladatunk ennek kialakítása és fenntartása.



- A korszerű didaktikai eszközök és módszerek alkalmazása mellett nem tévesztjük szem elől, hogy az elsődleges pedagógiai lehetőségünk a személyes példaadás, ezért tudatos, elkötelezett, örömteli jelenlétre törekszünk.

Általános céljaink és feladataink a nevelésben

Átfogó célunk olyan bizalommal telt, elfogadó, őszinte, gyermekközpontú légkör és pedagógiai szemlélet- és tevékenységi rendszer kialakítása, melynek egyes elemei a speciális területekre irányuló fejlesztési lehetőségeken túl a komplex fejlesztés – fejlődés irányába hatnak.

Kiemelt célunknak tekintjük, hogy a gyermekek az itt töltött időben boldog, élményteli, kreatív tapasztalatokat szerezzenek és felvérteződjenek azokkal a kompetenciákkal, melyek lehetővé teszik az örömeire való képesség beépülését a személyiségükbe.

Általános célunk továbbá az egyes tevékenységi területek komplexitásának érvényesítésén keresztül az ismeretszerzés és a tanulás iránti igény felkeltése, valamint a tudás értéként való értelmezésének megalapozása – ennek eredményeképp a saját(os) potenciáloknak a személyiségbe értéként való beépülésének lehetővé tétele.

Távlati célunk – jövőképpünkhöz kapcsolódva -, hogy a gyermekekkel közvetlenül és közösen végzett tevékenységek szinergikus hatásainak eredményeképp erősödjön a szűkebb környezetben megnyilvánuló, valamint a települési kohézió, illetve az a társadalmi összefogás, ami szándékaink szerint a megfogalmazott értékrendünk alapján felnövekvő generációk sajátja lesz az idők során.

Mindezek alapján közvetlen feladatunk a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az egyéni és az életkori sajátosságokhoz igazodó, differenciált és célorientált bánásmód és az ennek megfelelő nevelői hatás megvalósítása, változatos eszközrendszerrel.

Szükség esetén a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek az óvodai nevelés során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Alapértékeinkhez közvetlenül kapcsolódó feladataink:

- az *együttműködés* szempontjából kiemelten fontos magatartásmódok, szokások megalapozása
 - az önismeret, önkontroll és az önszabályozás kialakítása;
 - az önérvényesítés asszertív stratégiáinak megismertetése;
 - a másokkal való kapcsolat, a kommunikálás és a kölcsönösség technikáinak elsajátítása;

- a közös tevékenységek konstruktív jellegének kiaknázási képessége, a közös tevékenység, mint örömforrás felismertetése;
- a játékszükséglet és tapasztalatszerzési lehetőségek kielégítése, az önkifejezés és az együttműködés terepeinek biztosítása;
- a *sokszínűség* szempontjából kiemelten fontos személyiségjegyek, attitűdök, szokások megalapozása
 - a pozitív énkép és az önértékesítő képesség megalapozása;
 - a saját szükségletek felismerésének és pozitív kifejezésének képessége;
 - az érzelmi tudatosság, az érzelmek felismerésének, azonosításának és értékékként való értelmezésének képessége;
 - a máság elfogadása, a máságban rejlő lehetőségek felismerése;
 - a természeti és társadalmi környezet, valamint az emberi kultúra eredményei iránti nyitottság, érzékenység, befogadó attitűd;
- a *változás* szempontjához kapcsolódó tevékenységek, fejlesztési feladatok
 - az értelmi fejlődés során az egyéni tapasztalatok kiaknázása;
 - a gyermeki kíváncsiságban, a természetes érdeklődésben és nyitottságban rejlő lehetőségek felhasználása;
 - az utánzásos tapasztalatszerzés és a személyes példán alapuló változás elsődlegesnek tekintése;
 - a felfedezés és a felfedezettetés, mint ismeretforrás felhasználása a pszichés funkciók fejlesztésében;
 - a kommunikáció különböző formái, lehetséges változatai iránti érdeklődés és nyitottság kiépítése;
 - a szűkebb – tágabb természeti és társadalmi környezet értékeinek, hagyományainak megismerése, ezek tiszteletben tartása, ápolása;
 - a természet és a társadalom élő és élettelen jelenségeinek, szereplőinek tisztelete, szeretete, védelme;
 - a fejlődésben, a dolgok alakulásában felfedezhető kaland, lehetőségek és pozitív értékek megmutatása;

Az egészséges életmód kialakításának cél- és feladatrendszere

Az egészséges életmódot olyan szemléletmódként értelmezzük munkánk során, melyet tudatosított értékrend és értékválasztások alapoznak meg, és amely az óvodáskor végére dinamikusan bővülő interiorizált szokásrendszeré érik a gyermekek személyiségében.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően kiemelt nevelési célunk ezen a területen az egészséges életmódra nevelés

- az egészséges életvitel igényének kialakításán,
- a gyermekek testi fejlődésének elősegítésén,
- az egészséges életmódra vonatkozó ismeretek és értékek átadásán,
- a gondozás, a testápolás és az egészségmegőrzés szokásainak alakításán keresztül.

Az egészséges életmód több részterület komplex egymásra hatásának eredménye. Részei a testre, a lélekre és a társadalmi dimenziókra (kapcsolatok, kulturális jelleg) vonatkozó ismeretek, értékek és attitűdök.

Alapelveinkből fakadóan az egészséges életmód kialakításával kapcsolatos szemléletünk az ép – szép, külső – belső dinamikus kölcsönhatásban lévő fogalompárokkal írható le.

Ép alatt részben, de nem kizárólagosan a fizikailag, strukturálisan, funkcionálisan *egészleges* külső megjelenésű dolgokat értjük. Hitünk szerint idetartoznak azok a személyek is, akik adott esetben valamilyen mássággal élnek, legyen az testi vagy szellemi jellegű. A történetesen testi fogyatékkal élő, esetleg viselkedési problémával küzdő gyermek a mi értékrendünk alapján *máshogyan ép*, mint társai, de ez semmit nem változtat a gyermek értékességén és szépségén. Ez az alapvető szemléletmód az egészséges életmód kialakításán kívül minden egyéb tevékenységünket, reakciónkat, cselekedetünket is áthatja, a kognitív megértésen kívül elsősorban a cselekvő mintán és példaadáson keresztül érezzük feladatunknak. Ez az elv elválaszthatatlan a gyermekképünkben és óvodaképünkben is megfogalmazott, individualitáson alapuló szemléletünktől. Pedagógiai megfontolásaink szerint ez a szemlélet hozzájárul az empátia mélyebb kialakulásához, a szocializációhoz, az önismeret- és önfogadás kiépüléséhez, valamint egy olyan asszertív problémafelismerő- és megoldó szemléletmód kialakulásához, amely a jelenségek mélyebb összefüggéseinek valódi megértésén alapul – tapasztalataink szerint ez vezethet belülről inspirált, tartós, pozitív személyiségváltozáshoz.

A továbbiakban ezt a fogalmat minden külön értelmezés nélkül, ezzel a jelentés- és értéktartalommal fogjuk használni.

A gyermekek életkori sajátosságaiból és a téma sokrétű kapcsolódási rendszeréből adódóan ezen a területen a *koncentrikus megközelítést* tartjuk irányadónak, melynek során az *itt és mostból*, a gyermek aktuális fizikai és érzelmi állapotából, tudásából kiindulva időben és térben

bővülő kompetencia-hálót alakítunk ki. A koncentrikusság megmutatkozik az értelmezés rétegzettségében (testi-, lelki- és társadalmi dimenzió), valamint a feladat-területek komplexitásában (tevékenységek és szokások, a megvalósulás fizikai környezete, valamint a megvalósulás szellemi környezete, vagyis a tevékenységi területek). *Mit teszünk, miért tesszük, hol tesszük, hogyan tesszük?*

Dimenziók	Cél	Feladat
Testi	alakuljon ki a gyermekek testtudatossága, stabil és árnyalt testképe (én vagyok én) (aktuális énkép)	a fizikai test felépítésének megismertetése (testrészek, funkciók) tapasztalat szereztetése az egyes működésbeli jelenségekről
	a testét olyan funkcionális egységnek tekintse, amely különböző testrészek és testi működések eredményeképpen folyamatosan változik és fejlődik, de önazonosságát megtartja (a testi gyarapodás és fejlődés felismerése, elfogadása) (dinamikus énkép)	az életfunkciók és ehhez kapcsolódó testi működések megismertetése (emésztés, légzés, növekedés, stb.)
	legyen tisztában saját fizikai szükségleteivel (az „átlagos” és az aktuális állapot azonosítása és az ennek érdekében végzett tevékenységek tudatosítása) (folyamatosság)	táplálkozásra, ruházkodásra, aktivitásra és pihenésre, általában a fizikai komfortérzetre vonatkozó tudás megszerztetése, önellátás és munka jellegű tevékenységek végrehajtása az egyes funkciókhoz szükséges feltételek tudatosítása (egészségre, épségre vonatkozó ismeretek)
konkrétan indokolt esetekben (negatív kondicionálás elkerülése)	legyen képes felismerni, ha fizikai integritása sérül és ismerje a rendelkezésére álló eszközöket ennek helyreállítására (közvetlenül a gyermeket érintő)	az egészséges fizikai testhatárok kialakítása a nemet-mondás, a segítségkérés módozatainak megismertetése
Lelki	alakuljon ki a gyermek érzeivel és érzelmeivel kapcsolatos tudatossága (aktuális érzelmi énkép)	a testi érzetek és az érzelmek felismertetése és azonosítása a saját maga esetében

	legyen tudatában az érzelmek és érzetek folyamatosan változó jellegének és az ebből adódó érzelmi funkcióknak (dinamikus érzelmi énkép)	a saját változások és folyamatok elfogadtatása az érzelmek jelző-funkciójának felismertetése
	legyen tisztában saját érzelmi szükségleteivel (az „átlagos” és az aktuális állapot azonosítása és az ennek érdekében végzett tevékenységek tudatosítása) (folyamatosság)	az egyes funkciókhoz szükséges feltételek tudatosítása (a lelki egészségre vonatkozó ismeretek)
konkrétan indokolt esetekben (negatív kondicionálás elkerülése)	legyen képes felismerni, ha érzelmi integritása sérül és ismerje a rendelkezésére álló eszközöket ennek helyreállítására (közvetlenül a gyermeket érintő)	az egészséges érzelmi határok és egyéni tűrőképesség kialakítása a nemet-mondás, a segítségkérés módozatainak megismertetése
Társadalmi	legyen tisztában azzal, hogy a fizikai testére vonatkozó döntései, cselekedetei, a viselkedése hatással van másokra	annak felismertetése és tudatosítása, hogy meghatározott mennyiségű erőforráson osztozunk másokkal (élelem, eszközök, levegő, stb.)
	a gyermekek legyenek tudatában annak, hogy az érzések és érzelmek a testi valóság szerves és nélkülözhetetlen elemei, egyszerre egyéni és általánosan emberi sajátosságok.	annak felismertetése és empátiás elfogadása, hogy mások érzelmei ugyanolyan jelentősek, mint a sajátjaink annak tudatosítása, hogy cselekvéseink hatással vannak másokra érzelmi téren is (örömszerzés, megbántás, stb.)
	ismerjék fel és értsék meg egyéni értékességüket és felelősségüket a szűkebb és tágabb környezetükkel kapcsolatban (egyediségben rejlő értékesség)	tapasztalatok szereztetése a környezetre való egyéni fizikai és érzelmi ráhatásokról
konkrétan indokolt esetekben (negatív kondicionálás elkerülése)	legyen képes felismerni, ha társadalmi – környezeti integritása sérül és ismerje a rendelkezésére álló eszközöket ennek helyreállítására (lokális és globális környezeti hatások és határok)	az egészséges fizikai és érzelmi határok és egyéni tűrőképesség kialakítása a nemet-mondás, a segítségkérés módozatainak megismertetése

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés cél- és feladatrendszere

Kiemelt nevelési területeink közül az érzelmekkel, értékekkel, erkölccsel kapcsolatos területet olyan alapként értelmezzük munkánk során, mely éppen magától értetődősége miatt jelent pedagógiai kihívást számunkra. Ez a terület, melynek megnyilvánulásai annyira kézenfekvőek, hogy gyakran észrevétlenek maradnak, így rejtett módokon, kontrollálatlan automatizmusokon keresztül határozzák meg döntéseinket és tevékenységeinket.

Kiemelt nevelési célunk ezért ezen a területen az értékek, az ezen alapuló választások, a mindezekből kiépülő erkölcs és az ehhez társuló érzelmi környezet tudatossá és belsővé tétele az életkori és egyéni – kulturális sajátosságok figyelembe vételével.

Alapelveink és a jogszabályi háttér alapján elsődlegesnek tekintve és tiszteletben tartva a családok jogait, ezen a területen megközelítésünk a kultúraazonosság, mint szemlélet és módszer. Koncentrikus jelleggel itt is a gyermeket itt és most érő hatásokból, elvárásokból, a gyermek pillanatnyi erkölcsi helyzetéből és értékrendjéből kiindulva, az individuális szemléletünk szerint mindezeket értékként megbecsülve törekszünk az általánosan emberi és a jellemzően nemzeti értékrend megismertetésére, az ezekkel kapcsolatos választások támogatására és a pozitív attitűd kialakítására.

Dimenziók	Cél	Feladat
Érzelmi (szoros kontextusban az egészséges életmód kialakítására vonatkozó célokkal és feladatokkal, azokat kiegészítve)	a gyermek szeressen kapcsolatba kerülni és együttműködni másokkal	pozitív személyes társas tapasztalatok biztosítása és tudatosítása, a gyermek szabad választásainak lehetővé tétele mellett
	szeressen óvodába járni	az óvodai lét örömteli, pozitív lehetőségeinek bemutatása, részben óvodapedagógusi példaadáson, részben a gyermeki tevékenykedtetésen keresztül. Elsődleges a stabilitás, a biztonság, az elfogadás légközének megteremtése és fenntartása.

	érezze magát érzelmileg biztonságban szűkebb és tágabb környezetében (a koncentrikusság elve alapján)	a külső tapasztalatszerzések során az érzelmek, a biztonságérzet, a rendszeresség – kiszámíthatóság, a bizalom, az ok - okozatiság bemutatása
	képes legyen stabil és kölcsönös érzelmi kapcsolatok kialakítására, fizikai kontaktustól függetlenül	az egyéni érzelmi választások támogatása, bátorítása. Érzelmekkel kapcsolatos történetek, példák, helyzetek bemutatása
Értékorientált	ismerje fel a közösségi létben rejlő alapvető értékeket (pl. összetartozás, egymás kiegészítése, kölcsönösség, élmények sokszorozódása, stb.)	az együttes játék- és egyéb tevékenységek során a másokkal való kapcsolatok lehetséges módozatainak felfedeztetése (az együttjátszás öröme, a közös munka nagyobb hatékonysága, az élmények megosztásának érzése, stb.)
Erkölcsei	tudatosuljon a gyermekben, hogy kapcsolatainkat különböző írott és íratlan szabályok vezérlik. Ezek betartása mindenkinek kötelessége, mert ezek biztosítják a kiszámíthatóságot és a kölcsönösséget a mindennapok során.	a gyermekek életkorának és egyéni élethelyzetének ismeretében az erkölcsi alapszabályok tevékenységen és szóbeli tudatosításon keresztül való megismertetése. Különbféle (generált és valós) erkölcsi problémahelyzetek felismertetése és közös megoldási lehetőségek kidolgozása.
	hozzon kompetenciáihoz mértén tudatos erkölcsi döntéseket, és legyen tudatában saját felelősségének	a csoportszabályok közös kidolgozása, megbeszélése, szükség szerint újragondolása és változtatása. A szabályok betartásának közös felügyelete.

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés cél- és feladatrendszere

A kiemelt fejlesztési területek közül munkánk során az *anyanyelvi nevelés*re részben mint az *identitás és a magyarságtudat* megalapozásának legalapvetőbb elemére, másrészt a *másokhoz, a világhoz való kölcsönös kapcsolódás és az önkifejezés* primer fejlesztési területére tekintünk.

Az *értelmi fejlesztés* számunkra elsősorban a gyermek érdeklődésére, felfedezési vágyára, természetes kíváncsiságára épülő, jellemzően *tevékenykedésben megvalósuló információ- és tapasztalatnyújtást* jelent, rugalmasan alkalmazkodva az egyéni és az adott gyermekcsoportra jellemző, valamint a külső környezet által meghatározott aktuális témákhoz. Célunk elsősorban azoknak az alapképességeknek a fejlesztése, melyek a későbbiekben az önálló ismeretszerzés és tanulás alapjait jelentik majd, összhangban azoknak a fiziológiai és idegrendszeri

alapstruktúráknak a célirányos fejlesztésével, melyek mindezt megalapozzák. Munkánk során általános értelmi képességek szerinti fejlesztési célterületnek tekintjük az érzékelést, észlelést, figyelmet, emlékezést, képzeletet és a gondolkodást.

Dimenziók	Cél	Feladat
Anyanyelvi	életkorának és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével fejlődjenek hangképző szervei és funkciói, beszédmozgása és kiejtése (fizikai)	a beszédészlelés, a beszédmegértés, a kifejezőkészség és a nyelvtanilag helyes beszéd fejlesztése spontán tevékenységek során, valamint célzottan kialakított helyzetekben tudatos óvodapedagógusi mintaadás a beszéd során
	szeressen beszélni, lelje örömét a szóbeli közlésekben, a kölcsönös verbális kommunikációban, fejlődjön beszéd bátorsága (érzelmi)	a nyelvi kifejezésben rejlő humor felfedeztetése játékos beszéd-helyzetek kialakítása, spontán helyzetek kiaknázása
	alakuljanak ki a kidolgozott nyelvi kód alapjai (Basil Bernstein), törekedjen a nyelvi igényességre (kognitív)	törekvés az árnyalt óvodapedagógusi kifejezésmódra, szinonimák és elvont fogalmak használata és a gyermekek ilyen irányú ösztönzése
	ismerje fel szóbeli közléseinek másokra gyakorolt hatását, legyen tudatos ennek alkalmazásában alakuljanak ki azok a készségei, amelyek az adott helyzetnek megfelelő beszédkapcsolatok, kommunikációs helyzetek kialakításához és fenntartásához szükségesek (szociális)	a megfogalmazásokra, beszédmódra adott reakciók felismertetése, nyelvi játékok és spontán kommunikációs helyzetek során adekvát szófordulatok, udvariassági megnyilvánulások, nyelvi gesztusok elsajátíttatása
Értelmi	életkorának és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével fejlődjenek azok az idegi és fiziológiai struktúrái, melyek megalapozzák az értelmi fejlesztés kibontakoztatását	elsősorban spontán és irányított (vezetett) játéktevékenységekbe és spontán és irányított mozgásba ágyazott tevékenységek végeztetése
	legyen képes önálló, tudatos és tervszerű megfigyelésekre	az érzékelés fejlesztése a különböző, céltudatosan kiválasztott tárgyakkal

		<p>való manipuláltatás, a tárgyak, jelenségek különböző ismertető jegyeinek megfigyeltetése, az érzékszervek tervszerű gyakoroltatása útján</p> <p>a megfigyelés fejlesztésének fontos oldalainak, a tér és a formák észlelésének fejlesztése, az idő- és a távolságbecslés gyakoroltatása, a perspektivikus ábrázolás megértetése, valamint az absztrakt geometriai formák elsajátíttatása</p> <p>(a megfigyelés fejlesztésénél nagy szerepe van a lényeg kiemelése érdekében a szempontok megadásának, a játékok tervszerű kiválasztásának és a megfelelő szemléltetésnek)</p>
	<p>fejlődjön figyelmének stabilitása, koncentrációja, terjedelme és megoszthatósága (a figyelem részben a tanulás <i>előfeltétele</i>, részben a tanulás és fejlődés <i>eredménye</i>)</p>	<p>a tudatos és tervszerű megfigyelésre irányuló játék-lehetőségek nyújtása, valamint erre irányuló feladatok és tevékenységek végeztetése</p>
	<p>legyen képes reprodukív és alkotó képzeleti műveletekre</p>	<p>a reprodukív képzelet fokozatos fejlesztése a személyesen nem ismert tények és jelenségek elképzeltetése és a célszerű szemléltetés segítségével</p> <p>az alkotó képzelet fejlesztése a célszerűen megválasztott konstrukciós játékokkal (pl. a különböző építőkészletek vagy</p> <p>kézimunka) és a feltaláló jellegű tevékenységek végeztetésével, feladatok megoldatásával</p>
	<p>az emlékezés területén fejlődjön a bevésés, a megőrzés és a felidézés képessége, valamint az emlékezés két alaptípusa, a mechanikus és a logikai emlékezés</p>	<p>a mechanikus emlékezés fejlesztése elsősorban az ún. memoriterek (azaz kívülről megtanulandó versek, szövegek, énekek, stb.) megtanulásával</p> <p>a bevésés fejlesztése elsősorban a mnemotechnikai módszerek segítségével</p>

		<p>a megőrzés képességének fejlesztése az folyamatos, változatos, játékos ismétlések során</p> <p>a logikai emlékezés fejlesztése az információk, tudás-elemek logikai összefüggéseinek felismertetésével</p> <p>(az emlékezetbe vésésnél tekintettel kell lenni a motiválásra és a figyelemkoncentrációra is)</p>
	<p>életkori és egyéni sajátosságaihoz mérten fejlődjön problematizáló gondolkodása (problémafelismerés és problémamagoldás)</p> <p>legyen képes értelmi erőit és folyamatait a problémák megoldása során célirányosan aktivizálni</p>	<p>a gondolkodás fejlesztése a gyermekek értelmi erőinek feladatok, problémák megoldása útján való aktivizálásával</p> <p>az ismeretanyag logikailag célszerű, az életkori sajátosságoknak megfelelő felépítése</p> <p>a berendezések tudatos megválasztása és az elrendezés célszerű kialakítása</p> <p>az eszközök változatos és tudatos megválasztása és felkínálása</p>
	<p>legyen képes értelmi képességeit a közösség érdekében mozgósítani</p>	<p>közösségi, többeket is érintő problémahelyzetek, szituációk közös megoldása és elemzése</p>

Szervezeti kereteink és elveink

Személyi feltételek

Intézményünk jelenlegi személyi ellátottsága a Mellékletben²

A gyermekekkel kapcsolatba lépő felnőttekkel kapcsolatos alapelveink

Az óvodában a gyermekekkel kapcsolatba kerülő felnőttek, elsősorban az óvodapedagógusok személyiségének, megnyilvánulásainak elfogadó, megértő, biztonságot nyújtó környezetet kell jelenteniük a gyermekek és a szülők számára is.

Mivel minden, a gyermekkel kapcsolatba kerülő felnőttet jelentős és egyenrangú tényezőnek tekintünk, ezért a dajkák jelenlétét a csoportokban nem korlátozzuk a minimálisan szükséges kiegészítő feladatokra (terítés, rendezés, stb.), hanem bevonhatjuk az óvodapedagógusok által kezdeményezett és irányított direkt pedagógiai folyamatokba is (pl. játék, foglalkozások, stb.). Ennek érdekében elveink, melyek szervezeti kereteinket és szervezési rendszerünket is megalapozzák:

- megközelítésünk a szeretetteljes elfogadás
- hozzáállásunk alapvetően pozitív, a pedagógiai optimizmust kommunikáljuk a gyermekek és a szülők felé
- hangsúlyozzuk a személyes értékeket, törekszünk ezek elfogadtatására a közösség többi tagjával
- tőlünk telhetően segítséget nyújtunk a gyermekek egyéni problémáinak megoldásában
- figyelmet fordítunk a személyességre az élmények, gondolatok megosztásán keresztül
- bevonjuk a szülőket a gyermekeket érintő nevelési kérdésekbe, de minden esetben kijelöljük a kompetencia- határokat
- minden, a gyermekekkel kapcsolatba kerülő felnőtt *legfontosabb feladatának* tekintjük a testi, lelki szellemi szükségletek dinamikusan változó rendszeréhez illeszkedő, annak megfelelő *törődést*.

² Személyi feltételek a Mellékletben

Tárgyi feltételek

A mindennapok szervezési keretei

Szervezési kereteinket meghatározó **alapelvünk** azoknak a különbségeknek a figyelembe vétele és tiszteletben tartása (egyéni és szocio – kulturális), melyekkel a gyermekek az óvodába lépnek.

A szervezési keretek kialakítása során átfogó célunk, hogy az óvodai élet minden dimenzióját áthassa az a szemlélet, amely egyszerre támogatja az egyediséget és ugyanakkor kooperációra is ösztönöz, mindezzel együtt támogatja a gyermekek szocializációját.

A mindennapi szervezési célok és feladatok meghatározása során is alapértékeink (sokszínűség, változás, együttműködés) köré szervezzük szempontrendszerünket.

Mindezek komplexitása és sajátos adottságaink miatt úgy döntöttünk, hogy meghatározó keretrendszerünk és megközelítési módunk a környezeti nevelésbe ágyazottan bontakozhat ki leginkább. Ezért tevékenységeinket elsősorban ezen a területen, és témahetek köré építve alakítjuk ki, így beépítve az egyéb tartalmakat és tevékenységeket.

Csoportszervezés

A csoportszobák kialakítása, berendezése során is érték-ként és célként kezeljük az egyediséget és a sajátos személyiség-jellemzők tiszteletben tartását. Ennek érdekében

- törekszünk arra, hogy a egyéni érdeklődés produktumai (gyermek, pedagógus és szülők vonatkozásában is) megjelenhessenek a csoportszobákban
- a gyermekek jelét, annak megmutatásaként, hogy fontos részei a csoportnak, jól látható módon jelenítjük meg
- a nevelési tartalmakhoz, témákhoz kapcsolódóan törekszünk arra, hogy a gyermekek és családok életének óvodán kívüli dimenziói is helyet kapjanak időszakosan a csoportszobákban
- a csoportszobák terét lehetőségeinkhez mérten kisebb, intimebb jellegű terekre tagoljuk, ezzel biztosítva az elmélyült tevékenykedés lehetőségét, ugyanakkor a nagymértékű mobilizálhatóságra is törekszünk a változás és változtathatóság, valamint a rugalmas együttműködés biztosítása érdekében
- amennyiben a csoport összetétele lehetővé/indokoltá teszi, törekszünk a családhoz kötődően a kisebbségi kultúra vagy egyéb sajátosságok megjelenítésére is.

A csoportok szokásrendjének kialakítása során az együttműködést tekintjük alapértékeink közül elsődlegesnek. Célunk olyan, az adott gyermekcsoportra jellemző, ugyanakkor

általánosan is értelmezhető szokásrend kialakítása, melyben a gyermekek biztonsága és életkorának megfelelő tevékenykedése biztosított. Ennek érdekében

- az egyes nevelési- és problémahelyzetek esetében a szabályokat a gyermekekkel közösen alakítjuk ki és számukra átélhető, egyéni és életkori sajátosságaiknak megfelelő módon fogalmazzuk meg
- különbséget teszünk a csoport egészére vonatkozó, illetve a néhány gyermekre szabott (egyéni sajátosságok) szabályok között
- törekszünk arra, hogy a lehető legkevesebb szabályt hozzuk, ezért alapelvünk, hogy a gyermekek tevékenységét csak saját maguk és mások biztonsága, illetve a csoport egészének nyugodt tevékenykedése érdekében korlátozzuk. A negatív kondicionálás elkerülésére törekszünk.
- szabályrendszerünk dinamikusan változó, alkalmazkodik az életkori sajátosságokhoz, a szokásrendszer kiépülésének szintjéhez, az adott szituációhoz.

Napirend kialakításának szempontjai

A napirend kialakítása során az eddigiek értelmében tekintettel vagyunk az eltérő szükségletekre:

- életkori különbségek
- azonos korosztályon belüli egyéni eltérések
- a családok helyzete, szokásrendszere
- az óvodában dolgozók szükségletei.

A napirend funkciója ilyen értelemben, hogy stabil támpontot nyújtson a helyes életritmus kialakításához, valamint segítse elő a rugalmasságot és a folyamatosságot, illetve adjon lehetőséget az egyéni igényekhez való alkalmazkodásra is. Az óvoda szolgáltató szerepéből adódóan a nyitva tartásban a szülői szükségletekhez is igazodunk.

Tekintettel arra, hogy kiemelten fontos területnek tekintjük az egészséges életmód és egészségtudatosság kialakítását, és óvodánk nagy udvara lehetőséget ad rá, törekszünk arra, hogy minél több időt töltsenek a gyermekek a szabad levegőn, akár a szabad – mozgásos udvari játékok során, akár a szervezett foglalkozásokhoz és kezdeményezésekhez kapcsolódóan. A kint töltött időt csak szélsőséges időjárási feltételek esetén korlátozzuk.

Az életkori sajátosságokból adódóan törekszünk a funkciótlanul hosszú várakozások és üresjáratok kiküszöbölésére.

NAPIREND

Időkeret	Tevékenységek
6 ¹⁵ - 7 ⁰⁰	Gyülekezés, játékidő
7 ⁰⁰ – 10 ³⁰	Játékos egyéni képességfejlesztés Testápolási teendők ellátása Folyamatos tízórai Kötött vagy kötetlen foglalkozás Mindennapos mozgás a tornaszobában Játékok elrakása, teremrendezés
10 ³⁰ - 11 ⁴⁵	Testápolási teendők ellátása, öltözködés Élményszerző séta, szabad – mozgásos játékok az udvaron Hagyományápolás (születésnapok, névnapok megünneplése)
11 ⁴⁵ - 13 ⁰⁰	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Ebéd Testápolási teendők ellátása, fogmosás Előkészületek a pihenéshez. Mese.
13 ⁰⁰ - 14 ⁵⁰	Pihenés, folyamatos ébredés
14 ⁵⁰ - 17 ⁰⁰	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Uzsonna Játék, egyéni képességfejlesztés lehetőségei Szabad – mozgásos játék az udvaron Szülőkkal való találkozás, információcsere.

NYÁRI NAPIREND

Időkeret	Tevékenységek
6 ¹⁵ - 7 ⁰⁰	Gyülekezés a csoportszobában, vagy az udvaron. Játék, és egyéb szabadon választott tevékenység.
7 ⁰⁰ – 11 ³⁰	Testápolási teendők ellátása Tízórai Játék, és egyéb szabadon választott tevékenység az időjárástól függően a csoportszobában, illetve az udvaron. Mindennapos mozgás. Hagyományápolás (születésnapok, névnapok megünneplése) Játékok elrakása, teremrendezés
11 ⁴⁵ - 13 ⁰⁰	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Ebéd Testápolási teendők ellátása, fogmosás Előkészületek a pihenéshez. Mese.
13 ⁰⁰ - 14 ⁵⁰	Pihenés, folyamatos ébredés
14 ⁵⁰ - 17 ⁰⁰	Öltözködés, testápolási teendők ellátása Uzsonna Szabad – mozgásos játék az udvaron Szülőkkal való találkozás, információcsere.

Heti rend

A heti rendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki, figyelembe véve:

- a csoport életkorát
- a növekvő időtartamú, párhuzamosan is végezhető tevékenységek lehetőségét
- 5-35 perces csoportos foglalkozások megszervezésének lehetőségét
- a tornatermi órarendet
- a tevékenységek közötti harmonikus egyensúlyt.

A heti rendet rugalmasan kezeljük, a körülmények változása, a gyerekek érdeklődése, vagy a foglalkozások kapcsolódási lehetőségei szerint szükség esetén felcseréljük

A napirend és a heti rend állandósága, folyamatossága érzelmi biztonságot teremt az óvodások számára.

A szervezett tanulás formái, elosztása:

	Külső világ tevékeny megismerése – környezet	Verselés - mesélés	Külső világ tevékeny megismerése – matematika	Rajzolás, mintázás, festés, kézimunka	Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	Mozgás
Kiscsoportban időtartama: 10-15 perc	1 kötetlen	2 kötetlen	-----	1 kötetlen	1 kötetlen	1 kötött
Középső csoportban időtartama: 20-25 perc	1 kötött	2 kötetlen	1 kötött	1 kötetlen	1 kötött	1 kötött
Nagy csoportban időtartama: 30-35 perc	2 kötött	2 kötetlen	1 kötött	2 kötött	1 kötött	1 kötött

A foglalkozások szervezése a nevelési év folyamán	
3-4 évesek	november 1-től május 31-ig
4-5 évesek	október 1-től május 31-ig
5-6-7 évesek	szeptember 15- től május 31-ig

Fakultatív tevékenységek rendje

A fakultatív tevékenységek rendjét a Házirend szabályozza. Kivételt jelent a hitoktatás, mint fakultatív tevékenység, mellyel kapcsolatban a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- óvodánk a világnézeti nevelés tekintetében semleges, de tevékenységeink körébe bevonjuk a bejegyzett egyházakhoz köthető ünnepeket (Mikulás, Karácsony, Újév, Húsvét). Ennek során tekintettel vagyunk a családi értékrendre és egyéni sajátosságokra.
- minden év elején szeptemberben a Katolikus és a Református Egyház kérésére felmérjük a középső- és nagycsoportos gyerekek szüleinek az igényét, és helyet biztosítunk a hitoktatáshoz. A hitoktatás reggelente kerül megszervezésre. A gyerekek
- létszámától függően csoportbontásban esetleg több napon.

Kapcsolatrendszerünk

Kapcsolati struktúránk, a nevelési elveinkhez igazodva a gyermekközpontú szemlélet alapján épül fel. A gyermekek itt és mostjából kiindulva a legintenzívebb, napi kapcsolatot a családok jelentik. Ezen kívül kapcsolati hálónkhoz tartoznak mindazok, akik önmaguk, vagy valamely kapcsolattartó útján az óvodával mint nevelő vagy mint szolgáltató intézménnyel kapcsolatba kerülnek. Ilyen értelemben ide tartozik a Fenntartó; a Bölcsőde, a Művelődési Ház, a Könyvtár (mint a többcélú intézmény részei); az Iskola; a védőnő; a külső szakmai intézmények és ezek képviselői (pl. szaktanácsadók); külső hivatalos intézmények (pl. Gyermekvédelmi Szakszolgálat), valamint a munkánkat segítő egyéb szervezetek és intézmények. Kiemelten fontos ezen a területen a Kisemberekért Alapítvány.

Köznevelési feladatainkat kiegészítéseként, szolgáltató funkciókhoz kapcsolódóan intézményünkben helyet biztosítunk református és katolikus hittan foglalkozások megtartásához.

Család

Mind gyermek- és óvodaképünkben, mind nevelési elveinkben, mind a jogszabályi előírások alapján a család az az elsődleges közeg, melyhez a gyermek személyisége minden oldalával kötődik, és ahonnan ezért minden egyéb nevelői hatás ered. A gyermek itt és most állapotának és helyzetének erre az individuális szemléletű megközelítésére alapozva tekintjük kiemelten fontosnak az óvodai élet minden szegmensében a kultúra-azonos megközelítést, melynek alappillére a család és az óvoda kapcsolata.

Tudjuk, hogy minden szülő számára, szociokulturális helyzetétől függetlenül a legfontosabb az, hogy gyermekét biztonságban tudhassa. Célunk egy olyan kölcsönösségen alapuló bizalmi légkör kialakítása, melyben elsődleges szempont a gyermek legjobb érdeke, ebből adódóan legfontosabb feladatunk

- a család, az ott preferált értékek és viselkedési módok megismerése (családi paradigma),
- a gyermek családban elfoglalt helyének, a család gyermek-képének, nevelési elveinek megismerése (családi paradigma),
- a családnak az óvodával kapcsolatos elvárásainak, igényeinek megismerése,
- az óvoda gyermekképének, nevelési elveinek, szokásrendjének megismertetése a családdal,

mindezekre épülve azoknak a kapcsolódási pontoknak a feltárása, melyek a gyermekek egyéni sajátosságaira épülve személyes és kölcsönös bizalom kiépítését teszik lehetővé.

Mint minden kapcsolatrendszer, ez is dinamikusan változik, ezért feladatunk ennek a kapcsolatnak a tudatos kontrollja, különös tekintettel azokra a távlati céljainkra is, melyek jövőképünkkel és szolgáltatási funkciókkal függnek össze.

A kapcsolattartás során minden esetben kettős szempontrendszerre alapozunk. Ide tartoznak egyrészt a közvetlenül a gyermekre vonatkozó funkciók, másrészt a magára a kapcsolatra irányuló célok és feladatok.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatások melynek célja:
 - *a gyermekkel kapcsolatban* elsősorban az óvodapedagógussal való ismerkedés és a kapcsolat megalapozása a gyermek számára ismerős, biztonságos környezetben. Erősíti ezt az alapvető bizalmat, az, hogy a szülei az otthonukban ismerősként fogadják az óvodapedagógust, lehetőség nyílik a gyermek saját közegében való együttes tevékenységre is.
 - *a kapcsolat vonatkozásában* elsődlegesen a családdal (a lakókörnyezettel, a családtagokkal, stb.) való ismerkedés, a gyermek szociokulturális hátterének közvetlen megtapasztalása. Ezeken az alkalmakon fokozottan tudatában vagyunk annak, hogy a családok otthona nagy érzékenységű terület, ezért fokozott tapintattal kezeljük a közléseket, megnyilvánulásokat. Törekszünk a családlátogatások során a kölcsönösségre, méltányolható mértékben mi is betekintést engedünk életünknek azokba a területeibe, melyek az adott szituáció szempontjából relevánsak.
- beszoktatás, melynek célja:
 - *a gyermekkel kapcsolatban* a szülőtől való elválás, ezzel párhuzamosan a közösségbe való beilleszkedés megkönnyítése. A beszoktatás során a gyermek megtapasztalja, hogy
 - a számára fontos felnőttek egymással való kapcsolata harmonikus
 - hogy egyetértenek abban, hogy a gyermek biztonságban van az óvodában
 - és arra számítanak, hogy jól fogja érezni ott magát.
 - a szülő közvetlenül megfigyelheti a szokásrendszert és a szabályokat, azért ugyanazt kommunikálja a gyermek felé, mint az óvodapedagógus. Ez megkönnyíti a gyermek számára ezeknek a szokásoknak és szabályoknak az elfogadását és betartását

- *a kapcsolat vonatkozásában* a beszoktatás segíti a szülők és az óvodapedagógusok egymási iránti bizalmának elmélyülését a kooperatív tevékenységek során. Lehetőségük van megfigyelni konkrét helyzetekben egymás reakcióit, ezzel tudatosan közelíteni tudják ezeket a gyermek érdekében. Összességében egy olyan kapcsolati alap épülhet ki ennek során, amely kiindulópontja lehet annak a közös történetnek, mely a gyermek óvodás éveiről szóló narratívaként áthidalja a családi és az intézményes nevelés közötti távolságot, ezzel segít az alapvető szociális bizalom megalapozásában.
- napi találkozások, melyeknek célja
 - *a gyermekkel kapcsolatban* a folyamatosság és állandóság (stabilitás) érzésének biztosítása azzal, hogy a számára jelentős felnőttek a gyermeket érintő minden releváns eseményről, történésről tudnak, ezért reakcióink várhatóan adekvátak lesznek. A funkcionalitás érdekében törekszünk arra, hogy a szülőket tényszerűen, ugyanakkor támogató szemlélettel tájékoztassuk, illetve őket is hasonló közlésekre bátorítjuk.
 - *a kapcsolat vonatkozásában* a napi találkozások célja a kontaktus folyamatosságának fenntartása, a kapcsolat elmélyítése, illetve az esetleges olyan problémáknak a felismerése, melyek a család óvodával, óvodai neveléssel kapcsolatos attitűdjére vonatkoznak.
 - ha valamely rendkívüli helyzet nem indokolja, akkor erre a napi kapcsolattartásra olyan időpontot választunk, amely nem zavarja meg a csoport életének ritmusát, valamint ügyelünk arra, hogy ezek a személyes közlések lehetőleg diszkréten történjenek.
- nyílt napok melynek célja:
 - *a gyermekkel kapcsolatban* a beszoktatás és a napi kapcsolattartás során szerzett stabilitás érzésének az erősítése, valamint az „óvodás vagyok” érzés egyéni és szociális dimenzióinak megalapozása. A nyílt napok során a szülő megfigyelőként van jelen a csoportban és a gyermekek tevékenységeinél, ez a gyermekben a bennfentesség, az „én ide tartozom” érzését erősíti. Jó érzéssel tölti el, hogy a szülő olyan helyzetekben látja, ahol egyéni kompetenciái az otthonitól eltérő módon nyilvánulhatnak meg, megmutathatja önállóságát, ezzel erősítve én-határait.

- *a kapcsolat vonatkozásában* fontos cél, hogy a szülőnek lehetősége nyílik megfigyelni gyermeke és az óvodapedagógus kapcsolatát, személyesen szerez információt gyermeke mindennapjairól, közvetlenül látja, hogy hogyan viselkedik más gyermekekkel, milyen az óvodai kapcsolatrendszere. Ennek során betekintést nyerhet az óvodai életbe, megbizonyosodhat arról, hogy az óvodapedagógus viselkedése a gyermekkel mennyire épít azokra az információkra, melyeket a családról és a gyermekről tud. Erősödik az óvoda iránt érzett bizalom a mindennapi rutinok tekintetében.
- lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők az óvodába járás megkezdése előtt, illetve a későbbiekben a többi nevelési évben is lehetőséget kapjanak a nyílt napokon való részvételre.
- nyilvános ünnepélyek, melynek célja:
 - *a gyermekkel kapcsolatban* elsősorban az, hogy ezeken az alkalmakon a szülővel együtt, vele közvetlenül megosztva élheti át a kiemelten fontos események élményeit, érzelmeit. Ez erősíti benne a család – óvoda egységének stabilitását. Érzelmi sokszorozó erővel bírnak ezek az ünnepélyek olyan értelemben, hogy a gyermek és a szülő az események felidézése során az együttes élményt tudja beépíteni a közös óvodai narratívába.
 - *a kapcsolat vonatkozásában* ezek az események, elsősorban fokozottabb érzelmi töltésük miatt erősítik a család és az óvoda kapcsolatát, lehetőséget nyújtanak a mindennapi rutintól eltérő együttműködésekre, adott esetben a sajátos családi értékek és kulturális sajátosságok bevonásával.
 - legfontosabb ilyen eseményeink: évzáró, ballagás, anyák napja, óvodabál
- fogadóórák melynek célja:
 - *a gyermekkel kapcsolatban* elsősorban az, hogy felismerje a család – és az óvoda kapcsolatának jelentőségét annak tudatosulásával, hogy a számára fontos felnőttek az ő jelenléte nélkül is kapcsolatban állnak egymással. Ennek során ráébred arra, hogy szülei és az óvodapedagógusok kapcsolata egy hosszabb távú célt szolgáló tudatos együttműködés, mely az ő érdekeit szolgálja.
 - *a kapcsolat vonatkozásában* a gyermek óvodai és családi nevelése során felmerülő problémák megbeszélése, az esetleges kérdések megvitatása. A fogadóórákat az óvodapedagógus a szülővel egyénileg beszéli meg, egyezteteti, olyan időpontot választanak, ami nem zavarja az óvodai nevelést.

- szülői értekezlet, melynek célja:
 - a gyermekek nevelésére vonatkozó aktuális információk, tennivalók, irányvonalak, kérések és feladatok egyeztetése. Ezeken az alkalmakon a szülők betekintést nyerhetnek a „miértekbe és a hogyanokba”, vagyis tájékoztatjuk őket arról, hogy a következő időszakban melyek lesznek a kiemelt jelentőségű nevelési feladataink, miért éppen ezek és hogyan tervezzük megvalósításukat. Egyeztetünk a folyamatosan feladatainkban történő előrelépésekről, a következő részcelokról. Megbeszéljük, hogy miben és hogyan számítunk a szülők segítségére, (be)kapcsolódására.
 - ezeken az alkalmakon a szülőknek is lehetőségük van olyan, több gyermeket vagy a csoport egészét érintő nevelési probléma felvetésére, melyek megoldása a családok és az óvodapedagógusok közös érdeke.
 - az óvodai élettel kapcsolatos aktuális szervezési – technikai információk megbeszélése
- faliújság, melynek célja:
 - a pontos, időbeli tájékoztatás, az aktualitásokra való emlékeztetés
 - törekszünk arra, hogy az életkori sajátosságok figyelembe vételével a faliújságon megjelenő információk a gyermekek számára is értelmezhető módon jelenítsék meg az információkat. Ezzel az a célunk, hogy a gyermekek is magukénak érezzék ezeket a feladatokat, eseményeket, vállaljanak felelősséget azok végrehajtásában.

Bölcsőde és iskola

A Bölcsőde a többcélú intézmény részeként az óvodával egy szakmai egységként, egy épületegységben működik. Ez megkönnyíti a kapcsolattartást, melyben elsődleges célunk a gyermekek óvodai beilleszkedésének megkönnyítése, melyet több szempontból is megközelítünk:

- egyrészt a az elhelyezkedés miatt a gyermekek naponta látják az óvodásokat, spontán kapcsolatokat építhetnek ki, közvetlen tapasztalatokat szereznek az óvodai életről, másrészt tudatosan is kialakítunk olyan alkalmakat, találkozásokat, melyek során az óvodába készülő gyermekek kapcsolatba kerülhetnek leendő óvodapedagógusaikkal, bekapcsolódhatnak az óvodásokkal közös tevékenységekbe (pl. bábozás, stb.).
- ezenkívül a szakmai munka során közös nevelési elveket és az életkori sajátosságok figyelembe vétele mellett közös módszereket alkalmazunk az óvodában és a

bölcsődében. Jó a szakmai és emberi kapcsolat kialakítására törekszünk a kollégák között, az óvodapedagógus már nyáron megismerkedik a csoportjába kerülő gyermekekkel, a kisgyermeknevelővel konzultál a gyermekkel kapcsolatos információkról, objektív és szubjektív tapasztalatokról.

- fontos szerepet játszik a bölcsőde a gyermekek szociális – szocializációs kompetenciáinak fejlesztésében (a közös programokon keresztül), valamint az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítása során (például a növekedünk – változunk témakörben, illetve az egészséges táplálkozás és a mozgás jelentőségének bemutatása során, stb.).

Az Iskola az Óvodánktól szervezetenként független intézmény, de ugyanúgy közvetlenül kapcsolódó nevelési területre tekintünk rá, mint a Bölcsődére. Célunk ezzel a kapcsolattartással elsősorban a gyermekek intézményváltásának fizikai és érzelmi megkönnyítése, illetve a nevelési intézmények szakmai összefogásának erősítésén keresztül az intézményi háló településen belüli pozíciójának erősítése. Jelentős lépésnek érezzük, hogy a szülők lehetőség szerint a helyi intézményeket válasszák gyermekeik számára, ennek alapja pedig az az érzelmi és szakmai biztonságérzet lehet, melyet a bölcsőde – óvoda – iskola közös szakmai tevékenysége és reprezentációja jelent. Legfontosabb feladatunk a gyermekek iskolába lépésének megkönnyítése érdekében az iskolával, az ott dolgozó pedagógusokkal olyan szakmai és kollegiális kapcsolatok kiépítése, melyek lehetővé teszik a gördülékeny átmenetet.

- ennek érdekében olyan közös programokat, alkalmakat szervezünk, melyeken a gyermekek és adott esetben a szülők is megismerkedhetnek az iskola tereivel, az ott dolgozókkal. Közvetlen tapasztalatot szerezhetnek arról az érzelmi és szakmai légkőről, ami az iskolakezdés után ebben az intézményben várja majd a gyermekeket.
- nyílt napokat szervezünk az iskolában dolgozó pedagógusoknak, igény szerint szakmai tapasztalatcseréket, esetleg közös továbbképzéseket (például az óvoda – iskola átmenet témájában, stb.).
- keressük azokat a lehetőségeket, ahol az óvoda és az iskola közösen tevékenykedhet a településért (például papírgyűjtés, hagyományőrző rendezvények, stb.)

Művelődési Ház és Könyvtár

A többcélú intézmény további elemei a Bölcsőde és az Óvoda mellett, ezért lehetőségünk van a szakmai feltételek és alapelvek közös kialakítására és megvalósítására. Törekszünk a két intézménnyel való közös munka tudatos tervezésére és beépítésére az óvodai élet mindennapjaiba is. Célunk egyrészt a Művelődési Ház és a Könyvtár nyújtotta lehetőségek

kiaknázásra az óvodai tevékenységekben, másrészt annak a belső igénynek a kiépítése, amely az óvodából kinőve is bevonzza majd a gyermekeket ezekbe az intézményekbe.

A Művelődési Ház helyet biztosít óvodai rendezvények megtartásához, többek között: ballagás, anyák napja, alapítványi bál alkalmával, valamint az ezekhez szükséges próbákhoz.

Tervezzük a gyerekek körében nagy sikerű Ovimozi újraélesztését. Az óvodások részt vesznek a városi ünnepeken (pl. gyertyagyújtás, újévi köszöntő, pedagógusnap), ezzel színesítve városunk programjait, lehetőség szerint bekapcsolódunk ezek előkészületeibe is (például a gyerekekkel májusfához szalag, tojásfára tojások készítése, az óvodapedagógusok város díszítésénél kapcsolódnak be, stb.).

A Könyvtár az olvasóvá nevelés egyik jelentős helyszíne, ahol számos lehetőségünk van a szakmai együttműködésre. A könyvtár szakmai vezetőjének következő ötleteit örömmel építjük be a jövőben mindennapjainkba:

- Mesél a könyvtáros. (A könyvtáros felkeresi a csoportokat és mesét olvas nekik. Játékos ismerkedés.)
- Óvodapedagógus a könyvtárban. (A pedagógus kihelyezett foglalkozásokat tart a könyvtárban, esetleg nem csak óvodásoknak.)
- Könyvtári óra óvodásoknak. (Ismerkedés a könyvtárral, annak foglalkozásaival, kihelyezett foglalkozás.)
- „Gyere értem a könyvtárba!” (délutáni könyvtár-látogatás a pedagógusokkal, a szülők a könyvtárba mennek a gyerekeikért.)
- Az óvodás gyermekek szüleinek bevonása a könyvtár életébe. (foglalkozások, könyvrendelés)
- Az óvodapedagógusok bevonása a könyvrendelésekbe (mesekönyvek, szakkönyvek). Ennek során a szülők körében igényfelmérést is végezhetünk (milyen programra vinné el a könyvtárba a gyermekét, milyen könyveket kölcsönözne).

Tevékenységi formák és az óvodapedagógusok feladatai

Szemléletünkben adódóan az egyes célok és feladatok a különböző tevékenységi területek komplex összerendezésével valósulnak meg, bár csak egyéni megfontolások alapján, sajátos tartalmi szükségletek szerint szervezünk komplex tevékenységeket.

Mivel szakmai kollektívánk folyamatosan alakulóban van, ezért törekszünk a belső szakmai harmonizálásra, a tudatos nevelői tevékenység feltételrendszerének kialakítására. Ennek érdekében módszertani munkaközösségeket szervezünk, mindig az aktuális igények szerinti tematika alapján. Ezek feladata tevékenységi területenként a részletes segédanyagokat elkészítése, melyek minden óvodapedagógusunk munkáját megalapozzák és segítik, biztosítják a nevelési alapelveinkkel összhangban az egységes szemléletmód mellett az egységes módszertani- és tevékenységbeli alapokat. Ezeket folyamatosan fejlesztjük, újragondoljuk. Tervezzük továbbá negyedévente szupervízió-jellegű nevelői napok megszervezését, szükség szerint külső szakemberek bevonásával, mindig az aktuális igény szerinti témákban. Pedagógiai programunkban a részletes segédanyagokat megalapozó alapelveket, célokat és feladatokat rögzítjük.

Nevelési elveink alapján az egyes tevékenységi területeken legfontosabb szempontjaink a *gyermekközpontúság*, az *értékközpontúság*, valamint a *tevékenységközpontúság*. Az életkori sajátosságokból adódóan minden területen törekszünk az érzelmi biztonság légkörében, a testközelség megteremtésével, ugyanakkor a gyermeki szabadság biztosítása mellett tevékenykedni és tevékenykedtetni. *Pedagógiai – nevelési értéknek* tekintünk minden olyan hatást és lehetőséget, amely hozzájárul céljaink eléréséhez, feladataink megvalósításához.

Játék

A játékot munkánk során olyan szabadon választott, örömszerző és fejlesztő hatású tevékenységnek tekintjük, melynek a gyermek számára nincs önmagán túlmutató funkciója, ugyanakkor az óvodapedagógusok számára a fejlesztő hatások széles tárházát nyújtja. A játék a gyermek elsődleges tevékenysége, ezen keresztül gyűjt tapasztalatokat, kipróbál és értelmez, illetve a játékban dolgozza fel az őt ért ingereket. Összességében a játék

- komplex tevékenységforrás
- tudatosan felhasználandó lehetőség a nevelés folyamatában a célok eléréséhez

- olyan közös örömforrás, melyben a gyermekek és a felnőttek kapcsolatai erősödnek.

A játék *fizikai feltételeinek* biztosítása során célunk olyan biztonságos, sokrétű és mobil tárgyi környezet kialakítása, amely egyrészt lehetőséget nyújt az aktuális fizikai és érzelmi állapotból adódó gyermeki játék – igények kielégítésére, másrészt kreatív, több-funkciójú alapot nyújt az óvodapedagógusok tudatos tevékenységéhez. Ennek érdekében a csoportszobák elrendezése során törekszünk a terek tagolására, kisebb funkcionális területek kialakításával, melyek alkalmanként mobilizálhatók a szükségleteknek megfelelően. (Például, ha a játék-történet azt kívánja, a bútorok és eszközök fal mellé mozgatásával kialakítható nagyobb tér.)

Lehetőségeinkhez mérten törekszünk olyan bútorok, kiegészítő tárgyak és dekorációs elemek beszerzésére, illetve a meglévők olyan elrendezésére, amelyek a gyermekek számára is hozzáférhetően támogatják a játék örömszerző funkcióját, valamint a spontán- és a tudatos fejlesztő hatásokat is. A játékszerek és játékeszközök esetében alapelveinkkel összhangban a hangsúly a játékeszközök túlsúlyán van, a megfelelő szabályok megfogalmazása mellett bátorítjuk a tárgyak kreatív – funkcionális felhasználását a játéktevékenységek során.

A játék fizikai feltételei közül kiemelt fontosságú számunkra a játékkal töltött idő mennyisége és minősége. Napirendünkben szabályozzuk az általában vett játékidőt, de ha pedagógiai szempontból szükségesnek ítéljük, az ott tervezettnél több időt is tölthetünk játékkal (Például ha nagyon elmélyült a tevékenység, akkor nem mozdítjuk ki a gyermekeket. Többek között ezt a célt szolgálja a folyamatos tízórai is.)

A *játék személyi feltételeit* részben a gyermekkel játszó felnőttek (elsősorban az óvodapedagógus), részben a többi gyermek jelentik. Azzal együtt, hogy a szabadjáték túlsúlyára törekszünk, alapelvünk az óvodapedagógus játékban való tudatos jelenléte. A gyermekek játéktevékenységének kibontakozása nem kizárólag spontán folyamat, ahhoz, hogy funkcióit betöltse, a játéktevékenységekben is fejlődésre van szükség, ennek feltétele pedig a tudatosan erre irányuló óvodapedagógusi munka. Az óvodapedagógus saját tevékenységével, megnyilvánulásával olyan mintát nyújt, melyet a gyermekek saját igényeik és aktuális állapotuk alapján utánozhatnak. Modellként az óvodapedagógus orientálja a folyamat egészét. Tudatos tervező munkája során felméri a gyermekek élményanyagát, érdeklődését, ennek alapján gondoskodik megfelelő élményháttérrel, a rendelkezésre álló eszközök spontán aktivizáló és horgonyként való felhasználásáról. Gondoskodik a megfelelően motiváló, oldott, inspiráló légkör biztosításáról. Odafigyel a gyermekek fizikai szükségleteire és igyekszik azok kielégítéséről a játék folyamatának megzavarása nélkül gondoskodni. Megtalálja a dinamikát a játszótársként való jelenlét és a tudatos pedagógusi tevékenység között. Kommunikációja

illeszkedik a játékszituációhoz, ösztönzi a gyermekek társas kapcsolatainak kibontakozást és fenntartását a játék során.

A játéktevékenység során a *szabályok* célja kettős. Egyrészt a játéktevékenység nyugodt, kiszámítható kereteit biztosítják, másrészt részévé válnak annak a szocializációs hatásnak, amely a kooperáló jellegű tevékenységeket és a munkavégzést segíti elő. A szabályokkal kapcsolatban törekszünk a funkcionalitásra (csak olyan szabály van, amit meg tudunk indokolni és valóban szükséges), az egyszerűsége, a szabályok számának minimalizálására és lehetőség szerint a gyermekekkel közös megfogalmazására. A szabályrendszerünket időről időre aktualizáljuk. Célunk ezzel az, hogy a gyermekek így a magukénak érezzék, ezért felelősséget vállaljanak a betartásukért, ezen kívül tudatosuljon bennük, hogy a szabálykövető magatartásuk jelentősége a nyugodt és élményteli játéktevékenység biztosításában.

Verselés, mesélés

Munkánk során a verselés, mesélés tevékenységi területén végzett munkánk legfontosabb céljainak *az anyanyelv ápolását és fejlesztését, az irodalmi élmények értelmi és érzelmi gazdagító hatásának kiaknázását (erkölcsi és értelmi fejlődés elősegítése), a nyelvi-kommunikációs képességek fejlesztését, a kreativitás fejlesztését, valamint az érzelmi biztonság erősítését*, mindezeket keresztül pedig az *olvasóvá nevelést* tartjuk. Ennek megfelelően legfontosabb feladataink

- az óvodapedagógus (valamint a gyermekekkel kapcsolatba kerülő felnőttek) példaadó beszédmagatartásának, beszédkulturájának tudatos fenntartása és fejlesztése
- a magyar nyelvre vonatkozó attitűd alakítása (a nyelvről szóló tudás átadása, játékos megtapasztaltatás, a nyelvi humor felfedeztetése)
- a mesék és egyéb gyermekirodalmi szövegek ismeretforrásként való tudatos felhasználása a tevékenységi területek komplex egymásra hatása során
- a kognitív képességek tudatos fejlesztése (pl. a versek, mondókák memoriter jellegén keresztül a figyelem és az emlékezet fejlesztése, a történetmesélésekben a gondolkodás fejlesztése, stb.) Az anyanyelvi tevékenységek, különösen a mesélés során tudatában vagyunk annak, hogy a gyermek közben gondolkodási műveleteket végez, törekszünk ezek tudatos bátorítására és támogatására.
- az érzelmek gazdagítása és tudatosítása az emocionális együttélés, a szereplőkkel való azonosulás, az érzékszervi mozgásos és szinkretikus sémák révén.
- a humor alkalmazása és érzelmi értékének megtapasztaltatása

- a feszültség és a katarzis élményének biztosítása, különös tekintettel az elaboráció alapját jelentő szóbeli mesélésre. Ennek során törekszünk annak tudatos kiaknázására, hogy a gyermek által konstruált saját (belső) képek fejlesztik a fantáziát, a kreativitást és oldják az ismeretlentől való szorongást
- a gyermekirodalmi alkotásokban rejlő polaritás (jó és rossz) felfedeztetése, a megfogalmazódó normák, valamint az elvont erkölcsi fogalmak felismerése és tudatosítása, ezen keresztül az erkölcsi gondolkodás és tudatosság fejlesztése
- a közösségi és szociális tudatosság és érzelmek alakítása az élményben való osztozáson és együttléten (közös érzelm-gazdag minőségi idő), a felidézés során szerzett tapasztalásokon (újraélés, közös gondolkodás, együttműködés, vita, értelmezés), valamint az alkotásokban megfogalmazott mondanivalón keresztül
- a különféle kulturális hagyományok és értékek bemutatásán keresztül a multikulturális szemlélet, az empátia erősítése, ezzel párhuzamosan az identitás és a nemzeti/közösségi hovatartozás erősítése
- a mesekönyvek (illetve általában bármilyen, az életkornak megfelelő tartalmú könyv) folyamatos elérhetőségének biztosítása, a gyermekek bátorítása az önálló könyvhasználatra

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenységi terület számunkra legfontosabb céljait és az ezekre épülő feladatokat olyan komplex rendszerként értelmezzük, mely a személyiség egészének fejlesztéséhez, fejlődéséhez járul hozzá. Kiindulópontunk annak felismerése, hogy a zene, a zene eszközzrendszere a testre és lélekre egyaránt hatással van, ezért céljainkat is ennek értelmében fogalmazzuk meg. Célunk a személyiség sokoldalú fejlesztése a zene eszközzrendszerén keresztül, a zenei anyanyelv kialakítása, a zenei érdeklődés felkeltése, az éneklési és zenélési kedv és bátorság megalapozása. Legfontosabb feladatainknak tekintjük

- a *tárgyi feltételek* közül
 - o a felszabadult, kreatív légkör megteremtését a zenei élmények befogadására, a gyermekek ötleteinek, elképzeléseinek figyelembe vételével
 - o a megfelelő eszközkészlet biztosítását (ritmushangszerek, dallamjátászó hangszerek, egyéb auditív eszközök, bábok, stb.
 - o az óvodában közvetlenül kéznél-lévő lehetőségek mellett a szűkebb és tágabb környezetben elérhető élményszerzési lehetőségek és alkalmak kiaknázását

- a *személyi feltételek* tekintetében
 - o az óvodapedagógusok és a gyermekekkel kapcsolatba kerülő felnőttek zenei igényességének, felkészültségének, zene-szeretetének fejlesztését
 - o a tudatos, modellértékű zenei magatartást

Tudatosan törekszünk arra, hogy a zenei mozzanatok egyrészt a napi tevékenységekhez kapcsolódva, a mindennapok természetes részeként épüljenek be a gyermekek tevékenységeibe, másrészt feladatunknak tekintjük a zene „ünnepi jellegének” felismertetését is.

Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás

Nevelési alapelveinkből fakadó individuális szemléletünk alapján a vizuális kultúrához tartozó tevékenységeket, az erre irányuló fejlesztést és fejlődést meghatározó jelentőségűnek tartjuk munkánk során. Az óvodánkba járó gyermekek rendkívül különbözőek mind vizuális észlelésük és kifejezőkészségük, mind kommunikációs kompetenciáik (beszédészlelés és beszédértés, verbális kommunikáció) tekintetében. A vizualitás, a vizuális észlelés, megértés és kifejezés fontos összekötő kapocs az egyéni fejlődés során a különböző kompetenciaterületek fejlődésében, de ugyanilyen jelentős a mások felé irányuló empátia kialakulásában is.

Célunk tehát egyrészt, hogy fejlődjön a gyermekek vizuális észlelése. differenciálása, figyelme, alapozódjon meg alkotókedvük, alkotókészségük, erősödjék az ehhez fűződő pozitív attitűdjük. Ismerjék meg és alkalmazzák azokat az alaptechnikákat, melyek során elsajátíthatják a megfelelő eszközhasználatot, fejlődjön és stabilizálódjon manuális készségük, szín- és alaklátásuk, téri tájékozódásuk.

Célunk továbbá, hogy a képi kifejezőeszközök tudatos befogadásával és alkalmazásával képessé váljanak kognitív és érzelmi kapcsolódásokra másokkal, szerezzenek sikerélményeket egyénileg és másokkal közösen az alkotás és a vizuális befogadás terén.

Alapelvünk, hogy ezen a területen is törekszünk a műfajtisztaságra és az autentikus eszközök és technikák alkalmazására, az eredeti látvány- és folyamatélmények megtapasztaltatására.

Kiemelt feladataink

- olyan tevékenységek biztosítása, melyek során fejlődik a gyermekek esztétikai érzése és a szép iránti nyitottsága
- a gyermeki tevékenykedés és az utánzás során a vizuális nyelv kialakítása, megalapozása

- a vizualitás szempontjából vonzó, inspiráló tárgyi – szellemi – érzelmi közeg biztosítása a megfelelő mennyiségű és minőségű eszköz, élményhátter és az ábrázolási lehetőségekre szánt stabil időkeretek kialakításával
- az anyagokkal és technikákkal való kísérletezés során a jártasság kialakítása
- a gyermeki igények, fantázia, kísérletező kedv és az egyéni különbségek értéként való értelmezése
- a tevékenység (alkotási folyamat) örömeinek hangsúlyozása

Céljainkat és az ezekhez kapcsolódó feladatokat a vizualitás tevékenységei esetében három részterület egységként értelmezzük. Minden vizuális élmény a befogadással (megismerés) kezdődik, erre épül a vizuális gondolkodás és az alkotási tevékenység, melyek fizikai alapját a az anyag- és eszközismeret és a motoros funkciók aktuális fejlettsége jelenti. Ilyen értelemben alapfeladataink:

- *a látás tudatosságának kialakítása* (a látáskultúra megalapozása), ennek érdekében a sík –és térbeli ábrázoló, kifejező, közlő, alakító és konstruáló képességek fejlesztése, melyekhez a szem – kéz koordináció fejlesztése, valamint a látás és a manuális mozgás intelligenciájának fejlesztése kapcsolódik
- *a megismerésre bátorítás*, ennek érdekében a térszemlélet, a forma- és színdinamika, a szerkezeti érzék, valamint az anyagismeret kialakítása és fejlesztése, melyekhez az anyagok tulajdonságainak megismertetése kapcsolódik, a megmunkálási módok és az ezekből adódó kifejezési lehetőségek és a szabad eszközhasználat megtapasztaltatásának segítségével
- *a vizuális megismerő- és befogadó képességek fejlesztése*, ennek érdekében a kreativitás, a problémafelismerő- és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás, az ízlés, a nyitottság, az empátia és az érzelmi élet gazdagítása
- *a tér- és időérzék fejlesztése* a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezéssel
- *a közlés és kifejezés képi formáinak megismertetése*, a formakészlet gazdagítása
- *képzőművészeti és népművészeti alkotások megismertetése*, ezzel a tér-, forma-, és színeképzetek gazdagítása
- *a képi gondolkodás és a vizuális képzelet fejlesztése*

Mozgás

A mozgás a játék melletti olyan *alapszükséglet*, sokoldalú tevékenység, amely az óvodai élet minden mozzanatát átszövi. Célunk az egészség fejlesztése, a test edzése, a testi és szellemi teljesítőképesség fokozása, a különféle mozgástípusokban és mozgási lehetőségekben rejlő lehetőségek kiaknázása, az egyéni-, az életkori- és a speciálisan helyi környezeti sajátosságok figyelembe vételével. Feladataink meghatározása során tekintettel vagyunk arra, hogy a mozgás a gyermekek számára természetes és alapvető örömforrás, ugyanakkor az óvodapedagógusok számára tudatos fejlesztési lehetőség. Az idegrendszer fejlődésének alapja a motoros fejlődés, tehát a tanulási képességek fejlődéséhez is elengedhetetlen. A mozgás része az egészséges életmód magatartás- és szokáskészletének, fontos funkciója van az érzelmek kezelésében, valamint a szociális kapcsolatok terén.

Feladatunk lehetőséget adni a gyermekeknek saját testük mozgásának átélésére, sokoldalú mozgástapasztalat szervezésére. A rendszeres mozgással biztosítjuk az egészséges személyiség fejlődését, lerakjuk az egészséges életvitel alapjait. Gyakorlás során alakítjuk testi képességüket, fejlesztjük fizikai erőnlétüket. Mozgáson keresztül hatunk az értelmi és szociális képességek fejlődésére is. Törekszünk a szabad levegőn való, a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok alkalmazására.

A mozgás szervezésekor döntő mértékben a fokozatosság, játékoság, a gyermeki szükségletek figyelembevétele, az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés elvét érvényesítjük, törekszünk az élményszerűségekre és tevékenykedtetésre a mozgáshoz megfelelő hely, az esztétikus, sokféle eszköz és elegendő idő biztosításával.

A külső világ tevékeny megismerése

Mivel a gyermekek életkori sajátosságaikból adódóan jellemzően az „itt és most” viszonyítási pontját tekintik értelmezési alapnak, ezért célunk az, hogy a gyermekek egyrészt megismerkedjenek azzal a fizikai környezettel, amelyben élnek, másrészt legyenek életkoruknak és kompetenciáiknak megfelelő eszközeik a környezetükben tapasztalható jelenségek megfigyeléséhez, felfedezéséhez és értelmezéséhez. Ezért külön foglalkozásokat és kezdeményezéseket szervezünk a környezeti és a matematikai tartalmakhoz, azzal, hogy a témából adódóan fenntartjuk a komplexitás és az integrálás lehetőségét is.

A matematikai tartalmak

Alapelveink alapján az óvodai matematikai tapasztalatszerzés alapjának a természet és a közvetlen környezet tanulmányozását tartjuk, melynek kiindulópontja a *tapasztalat* (érezékelés,

észlelés, emlékezés és képzelet) és a többször észlelt dolgokból kiépülő *felismerés* (mint az emlékezet első formája).

Konkrét **céljaink**

- a gyermekek szerezzenek matematikai tapasztalatokat (változatos tevékenységeken keresztül)
- tapasztalják meg az őket körülvevő szűkebb és tágabb emberi-, természeti- és tárgyi környezet mennyiségi-, formai- és téri viszonyait
- alapozódják meg a matematikai szemléletmódjuk a tapasztalatszerzés, az ismeretek rendszerezése, bővítése segítségével
- fejlődjenek értelmi képességeik (különös tekintettel a gondolkodás fejlesztésére)
- alakuljon ki pozitív viszonyulásuk a matematikai jellegű tevékenységekhez
- alapozódják meg az alapvető matematikai fogalmi gondolkodásuk (a felderítés, felismerés, formalizálás, asszimilálás során)

Kiemelt **feladataink:**

- a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása
- a valóság formáival, mennyiségi, téri viszonyaival kapcsolatos gazdag környezeti tapasztalatszerzés biztosítása
- az egyéni megismerő képességek fejlesztése
- a megértéshez szükséges képességek fejlesztése (az azonosítás, a megkülönböztetés,
- az összefüggések felismerése, állítások, kérdések, utasítások megértése
- a logikai ítélőképesség, a konstruáló képességek fejlesztése, a kreativitás, a szabad alkotás lehetőségének biztosítása

A feladatokat alapelveink alapján elsősorban játékba ágyazottan kívánjuk megvalósítani, tartalmilag *a tevékenységek-, az eszközök- és a természet matematikája* köré csoportosítva,³ alapvetően *az összehasonlítás, a számfogalom megalapozása és a geometriai tapasztalatszerzés* tevékenységi köreiben.

A környezeti tartalmak

A környezeti nevelés az óvodai élet egészét áthatja.

³ Szeverényi Andrásné és Istvánffy Gabriella alapján

Mivel a gyermek megismerő tevékenységeit érzelmei, kíváncsisága és tevékenykedési vágya vezérli, ezért alapelvünk ezen a területen, hogy folyamatos tevékenység (játék, munka, tanulás) közben érzékelje a környező valóságot:

- fontosnak tartjuk, hogy legyen ideje és változatos alkalmai a szemlélődésre az őt körülvevő világban, hogy legyen lehetősége minden érzékszervével megtapasztalni az őt körülvevő valóságot.
- a gyermek pszichikus fejlődése a külvilággal való kölcsönhatásban alakul. Minden, amit lát, hall, tapasztal, amivel tevékenykedik, ismerkedik, új magasabb szintű képességek kibontakozását eredményezik (a természetre figyelő, óvó-védő, környezettudatos szemlélet és magatartás, a személyiségfejlődés legfőbb mutatója)
- mivel szinkretikus gondolkodása miatt a gyermek a környezetet egésztudatosan, totalitásban érzékeli, a maga számára érdekeset emeli ki, ezért jelentős az ok – okozati kapcsolódások megláttatása
- a képszerű, szemléletes gondolkodás a világ felfedezése során a nyelvi – kommunikációs képesség fejlődéséhez is hozzájárul.
- ismereteit, tapasztalatait a másokkal való együttműködés során szerzi, ezért társas kapcsolatainak bővülése olyan erkölcsi tulajdonságok fejlődését segíti, mint pl. segítségnyújtás, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, egymás sikerének elismerése.

Kiemelt céljaink:

- a gyermekek szerezzenek életkoruknak, egyéni képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő szintű ismereteket az őket körülvevő világról, a világ jelenségeiről, természeti és társadalmi környezetükről
 - o szerezzenek ismereteket a természeti környezet élő és élettelen alkotórészeiről.
 - o figyeljék meg az időjárási jelenségeket, az évszakok változásait, a növények, az állatok és az emberek életét
 - o vizsgálódjanak és szerezzenek tapasztalatokat, élményeket a vízről, a talajról, a levegőről, a fényről és a hőről
 - o mindezek során gyarapodjon fajismeretük, tapasztaljanak meg ökológiai összefüggéseket
- alakuljon ki bennük pozitív érzelmi viszony a természettel, a természet élő és élettelen jelenségeivel, az épített környezettel és az emberi alkotásokkal kapcsolatban
- alapozódjék meg környezettudatos magatartásuk

- legyenek tudatában annak, hogy minden ember, ők maguk is hatással vannak a környezetükre, legyenek képesen életkori sajátosságaiknak megfelelő belátásra és felelősségvállalásra ezzel kapcsolatban

Legfontosabb **feladataink**:

- a gyermekek belső szükségleteire épülő, sokszínű tevékenységek biztosítása az életkori sajátosságok és az egyéni különbségek figyelembe vételével
- a természetes élethelyzetek kiaknázása mellett tudatosan tervezett alkalmak megszervezése a természetes- és a társadalmi környezettel való találkozásra. A természetes élethelyzetek által felkínált lehetőségek tudatos beépítése a tanulási folyamatba
- érzelmi indíttatású megfigyelések, vizsgálódási lehetőségek, játékok szervezése

Munka jellegű tevékenységek

Tudatos szándékunk, hogy minden tevékenységünk játékos és örömszerző jellegének magtartása mellett meghatározzuk a választóvonalat a játék (mint belső szükségletből fakadó tevékenység) és a munka jellegű (mint tudatosan választott, döntésen alapuló) tevékenységek között. *Munka* alatt olyan motivált, célirányos, alkotó és alakító jellegű tevékenységet értünk, amely a közösség szempontjából is értékelhető eredményt hoz létre.

Legfontosabb **céljaink**

- a gyermekekben pozitív attitűd alakuljon ki a munkavégzéssel kapcsolatban.
- tapasztalják meg és ismerjék fel a szándékos munkavégzés sikerélményét, örömét, a kompetencia érzését, valamint a másokért (is) való tevékenykedés és a munkavégzés során másokkal való együttműködés pozitív érzését

A munka jellegű tevékenységek típusai:

- *a gyermek saját személyével kapcsolatos*
 - o önkiszolgálás: öltözködés, testápolás, étkezési szokások. Kialakításuknál figyelembe vesszük a fejlődés egyéni ütemét, mindez megkívánja az óvónő gondoskodó részvételét
- *csoporthközösségben végzett*
 - o a csoportok életrendjébe harmonikusan illeszkedő rendszer naposi-felelősi munka. A naposok tevékenységi köre a csoportok adottságaitól függően változó lehet.

- az aktuális eseményekhez természetesen igazodó munkatevékenységek: ünnepi előkészületek, befőzés, sütés-főzés, stb.
- *alkalomszerű*
 - ezek egy része időről időre szabályosan ismétlődik, tehát tervezhető, másik része esetleges
 - végezheti az egész csoport egyidejűleg vagy megbízatásként egyes gyerekek teljesítik
 - segítenek a gyerekek az ünnepek előkészületeiben, a teremrendezésben, ajándékkészítésben
 - az alkalomszerű munkák szervezésénél teret adunk a gyermeki kreativitásnak, serkentjük őket ötleteik elmondására, megvalósítására
- a felnőtteknek nyújtott segítség
- a környezet gondozásában való részvétel
 - az élősarok, virágok gondozása, kerti munka (az óvoda udvarán kialakított veteményes folyamatos gondozása), évszakhoz kötött udvari munkák (levélsöprés, rózsatövek betakarása, lenyírt fű összegereblyézése, hólapátolás, szüret stb.)

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Munkánk során a *tanulást* széleskörűen értelmezzük, minden tapasztalatszerzést tanulásnak tekintünk. Ilyen értelemben a tanulás minden olyan tevékenységet magában foglal, amely a képességek fejlődését és a személyiség gazdagodását eredményezi, ezért nem jelent önálló tevékenységi formát, sokkal inkább egy olyan *személyiségformáló folyamat*, amely az óvodai élet egészét áthatja. A tanulás ilyen értelmezése feltételezi a gyermek részben spontán, részben tudatos közreműködését, aktivitását.

A tevékenységben megvalósuló tanulás során alapelveinkkel összhangban legfontosabb **célunk**, hogy olyan motiváló fizikai – szellemi – érzelmi környezetet és légkört alakítsunk ki, melyben a gyermekek belső készletét érez a környezet kínálta hatások kiaknázásra és alkotó, aktív részesévé válik saját fejlődési folyamatának.

Legfontosabb feladataink

- a tudás és az ezen alapuló önálló cselekvés és alkotás örömeinek megtapasztaltatása
- a kompetencia érzésének, a „tudom-ézés” örömeinek megmutatása
 - a kíváncsiság és a tudásvágy felkeltésén

- az alkotás vágyának kibontásán, az önmegvalósítás és az önkifejezés igényének megalapozásán és
 - az elismerés és a megbecsülés iránti igény felkeltésén keresztül
- a kultúraátadás és tevékenykedés hatásrendszerében – a nevelési módszerek segítségével – a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak és ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő kognitív képességei és az ezekkel kapcsolatos tudatossága

Hagyományok, ünnepek

Szeptember 29.	Szent Mihály nap - vásár
Október 4.	Állatok világnapja
November	Alapítványi rendezvény: műsor, bál - Nyilvános rendezvény
November 19.	Tisztelgés a névadónk előtt: "Az óvoda névnapja"
December	Advent - várankozás, karácsonyi készülődés (csak készülődés!)
	Advent - városi rendezvény- egy nagycsoport műsort ad
	Mikulás előtti napon a pedagógusok műsorral kedveskednek a gyerekeknek
December 6.	Mikulás az óvodában
December	Nyílt nap az óvodában
December utolsó munkahetében	Karácsonyváró együttlét, a pedagógusok műsorral kedveskednek a gyerekeknek
Január első hete	Újévi köszöntő egy nagycsoport műsorral készül az óvodásoknak, kérésre előadják a városi Újévi köszöntőn, Gondozási Központban, Öregek otthonában
február	Farsang (a farsangi időszakban)
Március 15.	Megemlékezés 1848-ról. A csoportok nemzeti színű zászlót készítenek. A kiscsoportosok hazaviszik. A középsősök a könyvtárnál lévő Petőfi szoborhoz. Nagycsoportosok a Petőfi Sándor utcába, a Petőfi ház emlékhelyéhez.
Húsvét előtti hét	Húsvéti készülődés
Március 22.	Víz világnapja

Április 22.	A Föld napja
Április - május	Nyílt nap az óvodában
Május 1. vasárnapja	Anyák napja - Nyilvános rendezvény
Május 12.	Madarak és fák napja
Május utolsó és június első hete	Látogatás az iskolában, iskolások látogatása; Évzáró- ballagás, nagycsoportosok
Június első hete	Gyermekhét az óvodában-az óvodapedagógusok programokkal kedveskednek a gyerekeknek
Gyermeknap (lehetőségek függvényében)	Helyi vállalkozók összefogásával egyik nap mini vidámpark, lovaskocsikázás, üdítő és harapnivaló várja az óvodás gyerekeket a művelődési ház előtti parkban.
folyamatosan	A gyerekek névnapjai, születésnapjai

Dokumentációs rendszerünk

A vezető éves munkaterve

A vezető éves munkaterve a mellékletben található jogi szabályozás alapján készül.⁴

Az óvodapedagógusok dokumentációja

Az óvodapedagógusok a mellékletben⁵ az alábbi dokumentumokat vezetik munkájuk során:

- Felvételi- és mulasztási napló
- Csoportnapló és ennek részeként a Nevelési terv
- Fejlődési napló

⁴ A vezető éves munkatervére vonatkozó jogszabályi háttér a Mellékletben

⁵ Az óvodapedagógusok dokumentációja a Mellékletben

Mérés és értékelés rendszere

A gyermek fejlődésének nyomonkövetése

Intézményünk kiemelt nevelési célja az óvodás gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének biztosítása mellett az egyéni képességek kibontakoztatása egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel. Ezen célkitűzés megvalósítását szolgálja a gyermeki fejlődés nyomon követésére kidolgozott mérési, értékelési dokumentációnk.⁶

Az intézményünk által kidolgozott fejlődési napló alapelvei⁷

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó alapelveinket és tennivalóinkat a törvényi háttér figyelembe vételével az alábbiak szerint értelmezzük:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek:
 - o sajátos nevelési igényű gyermek
 - o beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
 - o kiemelten tehetséges gyermek
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

Általános céljaink a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozóan⁸

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek a harmonikus testi, kognitív, pszichés, szociális fejlődésükhöz többlet támogatásra szorulnak. Intézményünk biztosítja ehhez a szükséges tárgyi,

⁶ A gyermek fejlődésének nyomonkövetése jogszabályi háttér a Mellékletben

⁷ Intézményi fejlődési napló alapelvei a Mellékletben

⁸ A kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyermekekre vonatkozó jogszabályi háttér a Mellékletben

személyi feltételeket az aktuális törvényi jogszabályoknak, rendeleti előírásoknak megfelelően. Kiemelten fontosnak tarjuk a preventív szemlélet érvényesülését. A pszichés, kognitív és szociális problémák korai felismerésére, szakszerű megsegítésére törekszünk. A fogyatékoságból, tanulási nehézségből, viselkedési problémákból, vagy a szocio-kulturális tényezőkből adódó hátrányok leküzdésére, kompenzálására, súlyosbodásának megelőzésére nagy hangsúlyt fektetünk. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek integrált nevelése során célunk az esélyegyenlőség biztosítása, egyéni, elfogadó bánásmód érvényesítése, a komplex személyiségfejlesztés mellett a közösségformálás: tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása. A kitűzött nevelési céljaink eléréséhez elengedhetetlenül fontosnak tarjuk az óvodapedagógusok folyamatos önképzését, intézményünkben főállású gyógypedagógus alkalmazását, valamint a kompetenciahatárunkon túlmutató problémák megoldásához a külső szakemberek, intézmények segítségének igénybe vételét.

Az SNI gyermekek neveléséhez kapcsolódó feladatok intézményünkben

Óvodánk integráló intézmény, a következő sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését tudjuk biztosítani (abban az esetben, ha a megyei vagy az országos pedagógiai szakszolgálat szakértői véleménye tartalmazza az integrált nevelés tényét, valamint az integrált nevelés ellátására óvodánkat jelöli ki): enyhe fokban mozgáskorlátozott, gyengén látó, enyhe fokban hallássérült, enyhén értelmi fogyatékos.

Intézményünkben évről-évre növekvő tendenciát mutat a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint az integrált keretek között nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek aránya. Az SNI gyermekek integrált óvodai nevelése során általános célkitűzéseinket próbáljuk megvalósítani az esélyegyenlőség és az egyéni bánásmód elvének érvényesítése mellett. Az SNI gyerekek óvodai nevelésének irányelveit alkalmazva a Pedagógiai programunk tartalmi elemeit igyekszünk összehangolni a sajátos nevelési igényből adódó szükségletekkel. Az elfogadó környezet megteremtésével biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedését. Törekszünk a gyermeki személyiség komplex megismerésére, képességek feltárására az intézményünkben alkalmazott egyéni fejlődés nyomon követésére szolgáló dokumentáció használatával. A harmonikus személyiségfejlődés elősegítése és a képességek kibontakoztatása érdekében csoporton belül differenciáltan, az egyéni szükségleteknek megfelelően fejlesztjük a gyerekeket, továbbá egyéni vagy kiscsoportos fejlesztő terápiákat biztosítunk számukra. A csoporton belüli megsegítést az óvodapedagógus

végzi egyéni fejlesztési tervet készítve. A felmerülő nevelési problémák megoldásában együttműködik a gyógypedagógussal, javaslatait beépíti a munkájába. A megértést, feldolgozást segítő individuális módszerek, technikák alkalmazására törekszünk. Biztosítjuk a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezetet, tárgyi feltételeket. Figyelembe vesszük az egyéni fejlődés ütemét, törekszünk arra, hogy a fejlesztés a szükségletekre alapozva valósuljon meg, és az ne legyen az egyén számára túlterhelő. Az SNI gyermekek ellátása a szakértői vélemény alapján előírt óraszámokban, szakemberek bevonásával, a kijelölt fejlesztési területeken történik. SNI gyermekek számára óvodánk főállású gyógypedagógusa biztosítja a pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs terápiát. A kognitív fejlesztések mellett mozgásfejlesztő foglalkozásokat is tart. A rehabilitációs, rehabilitációs terápia megszervezése során figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, az egyéni szükségleteket, a fellépő tüneteket. Fontosnak tartjuk a komplex, multiszenzoriális fejlesztést. A mozgásos és játékos tevékenységekben megvalósuló élmény- és tapasztalatszerzésre nagy hangsúlyt fektetünk. Az egyéni teherbíró képességet figyelembe véve az egyes részképességek fejlesztése kisebb lépésekben történik, ezzel biztosítva a sikerélményt. Az egyéni fejlesztési terv összeállítása a szakértői véleményben szereplő diagnózis, a vizsgálatokkal feltárt képességstruktúra alapján történik. A gyermek önmagához mért fejlődését értékeljük, így folyamatosan módosulhatnak a kijelölt fejlesztési területek. A fejlesztés során a teljes személyiség fejlődését segítjük, így a kognitív terápia mellett hangsúlyos a szociális és érzelmi fejlesztés a pedagógiai szempontból alkalmazható módszerek széleskörű felhasználásával (bábozás, gyurmázás, festés zenehallgatással, dramatikus játékok, társasjátékok). A gyógypedagógus a gyerekek fejlődésével kapcsolatos problémák megbeszélése céljából a szülők és a pedagógusok részére konzultációs lehetőséget biztosít. A logopédiai ellátásról megbízási szerződés keretében alkalmazott utazó logopédus gondoskodik. Mozgásfogyatékoság esetén gyógytornász által végzett mozgásfejlesztést is biztosítunk külső szakember bevonásával. Sajnos a mindennapi munkánk során egyre többször találkozunk összetett problémával, megkésett nyelvi fejlődéssel küzdő, autisztikus tüneteket mutató gyermekekkel. A problémák súlyosbodásának megelőzése céljából kiscsoportos kortól szükséges a nyelv- és beszédfejlesztés mellett a kognitív és mozgásfejlesztés. Ahhoz, hogy a szakértői vélemények alapján a gyerekek komplex ellátása megtörténjen több szakember (logopédus, gyógytornász) bevonására van szükség. A munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek, termek, eszközök intézményünkben biztosítva vannak. Az óvodán belül sikerült egy új, nagyobb méretű mozgásfejlesztő szobát kialakítanunk, ahol egyszerre több gyermek is fejleszthető és az eszközök is könnyebben elhelyezhetők. Az Alapítványunk sikeres pályázat útján mászófalat tudott kialakítani az óvodánkban, mely az új mozgásfejlesztő szobában lett

elhelyezve. A korábbi években használt mozgásfejlesztő szobából fejlesztő terem lett, e mellett még egy külön logopédiai szobát is berendeztünk. A termék átrendezésével megoldódott, hogy a gyógypedagógus, a fejlesztőpedagógus és a logopédus kollégák is tudnak egyidejűleg foglalkozást tartani az eszközökkel jól felszerelt helyiségekben. A szükséges tárgyi feltételek körét évről-évre bővítjük. Főként Alapítványunk támogatásával sikerül az eszközbeszerzést megoldanunk, az elnyert összegekből mozgás –és képességfejlesztő játékokat, logopédiai terápiához szükséges könyveket, munkafüzeteket tudunk vásárolni. Az SNI gyermekek optimális fejlődéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítva vannak.

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve⁹ a Mellékletben

A BTMN gyermekek neveléséhez kapcsolódó feladatok intézményünkben

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk a preventív szemlélet érvényesítésére. A tanulási zavar előjelei, a részképesség területeken jelentkező lemaradások már óvodáskorban fellelhetők. Törekszünk arra, hogy a felmerülő fejlődésbeli nehézségeket időben felismerjük, súlyosbodásukat megelőzzük. Ha biztosítani tudjuk a minél korábbi életszakasztól a személyre szabott támogatást, akkor valószínűsíthető, hogy kisebb hátrány alakul ki, marad vissza, vagy rögzül a későbbiekben. A tanulási nehézség - a tanulási zavarral ellentétben - reverzibilis folyamat, ha a prevenció időben, a szükséges képességterületeken történik. Meggyőződésünk, hogy az óvodában nyújtott intenzív preventív ellátással elősegíthetjük a tanulást megalapozó pszichikus funkciók fejlődést, és megakadályozhatjuk az iskoláskorban fellépő tanulási, viselkedési problémákat. A beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő foglalkoztatását intézményünk gyógypedagógusa végzi. A fejlesztés a köznevelési törvény alapján meghatározott jogszabályi előírások alapján történik. A gyermekek a szakértői véleményben előírtak alapján, 2-3 fős csoportban vesznek részt a kognitív, illetve mozgásfejlesztő foglalkozásokon. A fejlesztéshez a gyógypedagógus egyéni fejlesztési tervet készít a szakértői vélemény megállapításai alapján. Segítséget nyújt a pedagógusnak a fejlettségi vizsgálatok kezdeményezéséhez, a szakértői bizottság szakértői véleményének értelmezéséhez. Javaslatokat fogalmaz meg a gyermek ellátására vonatkozóan, együttműködik a szülőkkel. A tanulási zavar kialakulásának megelőzése céljából preventív szűrést, prevenciók fejlesztést is szervez a kis-, középső- és nagycsoportos óvodások számára. A gyerekek komplex ellátásához szükséges tárgyi, személyi feltételeket intézményünk biztosítja. A beilleszkedési,

⁹ A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve a Mellékletben

tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátása nem csak a fejlesztő foglalkozásokra terjed ki, a jogszabály egyértelműen előírja, hogy ez az óvodapedagógus feladata is. A foglalkozások során a pedagógus a megértést, feldolgozást elősegítve a differenciálás módszerét alkalmazza. Továbbá az intézményünk által kidolgozott az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentációra építve a csoporton belül differenciált fejlesztéssel, felzárkóztatással is segíti a gyermek gyengén funkcionáló részképességeinek fejlődését. A tervezés során figyelembe vesszük az egyéni szükségleteket, személyiségbeli jellemzőket. Az életkori sajátosságokból adódóan a mozgásos, játékos tevékenységbe épített tapasztalat- és élményszerzésre helyezük a hangsúlyt. A szenzomotoros képességek optimális fejlődését biztosítják az ingergazdag környezeti feltételek, kreatív, kihívásokat biztosító játéktevékenységek. A BTMN gyermekek komplex ellátásának megvalósulása miatt kiemelkedően fontos a pedagógiai szakszolgálatokkal való kapcsolattartás. A Kunszentmiklósi Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztőpedagógusa nevelési tanácsadás keretében minden nevelési év elején prevenciós szűrést végez a középső- és nagycsoportos gyerekek körében a részképességek fejlettségének meghatározása céljából. A felmérés eredményeire alapozva preventív fejlesztést és mozgásfoglalkozást is tart a gyermekeknek az óvodán belül. A gyerekek logopédiai szűrését, beszédterápiáját a szakszolgálat logopédusa látja el. Diagnosztikus és terápiai munkája a nagycsoportosok mellett a megkésett beszédfejlődésű kiscsoportos gyermekekre is kiterjed, nekik beszédindító foglalkozásokat tart. A pszichés problémák, viselkedési, magatartási nehézségek fennállása esetén javaslatot teszünk a szülőknek a pedagógiai szakszolgálat pszichológusának felkeresésére.

A Tehetségigérek fejlesztése intézményünkben

Óvodánk fontosnak tartja a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítését, sokoldalú, harmonikus fejlesztését, a tehetségigérek gyermekek kiemelkedő képességeinek felismerését, megfelelő módszerekkel való segítését. Az óvodai tehetségfejlesztést intézményünk is vállalja. A tehetség felismerésének és fejlesztésének elméleti megismerésére nagy hangsúlyt fektettünk, fontosnak tartjuk a pedagógusok továbbképzését, szakmai rendezvényeken való részvételt. Célunk az óvodás tehetségigérek korai felismerése, megsegítése, a gyermekekben felfedezett átlagon felüli speciális képességek, erősségek, motiváció, kreativitás fejlesztése, a tehetséggel összefüggő gyenge oldalak kiegyenlítése. Továbbá olyan légkör megteremtésére törekszünk, melyben a gyermekek kreativitását, motivációját fokozni tudjuk, hogy felszabadultan, nagy lelkesedéssel, kitartóan vegyenek részt a tevékenységekben, sikerélményhez juthassanak. Az

értelmi képességek mellett fontosnak tartjuk az érzelmi, akarati, szociális képességek fejlesztését.

Óvodánk főbb tevékenységeit alapul véve próbáljuk azokat a tehetségterületeket kijelölni, amelyek jól fejleszthetik gyermekeink egy-egy speciális képességét. A gardner-i intelligencia elméletre építve – mely nyolc egymástól függetlenül is létező intelligenciát azonosít – minden nevelési év elején megszervezzük azokat a tehetségműhelyeket, amelyek a gyermeki szükségletek, valamint az óvodapedagógusi kreativitás, motiváltság, elméleti-, gyakorlati ismeretek alapján biztosan megvalósíthatók intézményünkben. Úgy véljük, hogy minden gyermek lehet valamiben tehetséges. A tehetségcsírák felfedését olykor nehezíthetik a gyermek meglévő testi, pszichés problémái vagy kognitív nehézségei. Esélyt adunk a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tehetségigéretes számára is a tehetségfejlesztő műhelyfoglalkozáson való részvételre. Tehetséggondozással kapcsolatos feladatainkban segítséget nyújt az intézményünk gyógypedagógusa, aki tehetségfejlesztő szakvizsgával rendelkezik, valamint munkánkhoz külső segítséget kaphatunk a pedagógiai szakszolgálat tehetségkoordinátorától és pszichológusától.

A Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek neveléséhez kapcsolódó feladatok intézményünkben

Intézményünkben sajnos egyre több gyermek kerül a gyermekvédelemi ellátórendszerbe. Évről-évre nő a csoportokban a veszélyeztetett, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya. Sajnos sokszor súlyos esetek is előfordulnak, a családból történő kiemelés is egyre gyakoribb. Fontosnak tartjuk a kedvezőtlen szocio-kulturális családi háttérből adódó nehézségek feltárását, a fejlődésbeli hátrányok leküzdését, az érzelmi fejlődés elősegítését, a családok megsegítését. Óvodánkban a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat az intézményvezető és az óvodapedagógusok mellett a gyermekvédelmi felelős is segíti. A tartós környezeti ártalmak között nevelkedő gyermekek szempontjából fontos a folyamatos kapcsolattartás a család és gyermekjóléti szolgálattal is. A kedvezőtlen szocio-kulturális milióból érkező gyermeknek lehetnek fejlődésbeli elmaradásai, a szocializációs nehézségek miatt beilleszkedési, viselkedési problémái. A problémák feltárásához, megoldásához, a harmonikus személyiségfejlődés biztosításához több szakember bevonására van szükség (családsegítő, gyermekorvos, védőnő, pszichológus). A szocializációs hátrányok leküzdésében fontosnak tartjuk a gyermek csoportba való beilleszkedésének elősegítését, társas készségeinek

fejlesztését, képességfejlesztő játékokkal, eszközökkel való megismertetését. A nyelvi hátrányok kompenzálása miatt nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelvi foglalkozások során a mesék, versek feldolgozására, beszédértést, szókincset, verbális kifejezőkészséget fejlesztő játékok biztosítására. Ha súlyosabb probléma fennállását tapasztaljuk, akkor csoporton belül differenciált egyéni fejlesztéssel, preventív foglalkozásokkal vagy fejlesztő terápiákkal segítjük a gyermek felzárkóztatását, személyiségének fejlődését.

A Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása

2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) módosítása szerint: az 1- es típusú diabéteszsel ¹⁰élő gyermekek esetében az óvodában az intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető tevékenységekről: a vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint — szükség esetén, orvosi előírás alapján — a szülővel egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról, valamint egy esetleges rosszullét esetén követendő speciális eljárásrend elkészítéséről és követéséről.

2021-2022-es nevelési év során egy fő óvodapedagógus továbbképzésen vesz részt, ahol elméleti áttekintést kapnak a résztvevők a diabetesről, diétetikáról, megismerkednek a kapcsolódó használati eszközökkel, valamint azok helyes, biztonságos alkalmazási gyakorlatával:

- vércukormerő, vércukorszint-mérés,
- inzulinadagoló „pen” és inzulinpumpa használatának bemutatása dialektológiai szakápoló és diabétesz edukátor közreműködésével,
- diétetikai oktatás: szénhidrátforrások megismerése, mérési-számolási gyakorlat, mintaétrend ismertetése.

Amennyiben 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek lesz óvodánkban speciális eljárásrend kerül kidolgozásra.

¹⁰ Törvényi hivatkozás a Mellékletben

Gyermekvédelem és esélyegyenlőség

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi hatások, az egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák az intézményi gyermekvédelmet hangsúlyos feladattá teszik. A változások következtében ma is megtalálhatók a gyermeket veszélyeztető tényezők, melyek erőteljesebben hatnak a városokban. Ezért azt gondoljuk, hogy rendkívül fontos megerősíteni az óvodában is az óvó-védő funkciókat, amely az óvodai nevelőmunkánk szerves része az óvodai gyermekvédelem. A közösség alapelve a gyermekek segítése, védelme és az érzelmi biztonság megteremtése. Gyermekvédelmi munkánkat a humánus, segítőkészség, a megértés és a támaszkodás jelenti, ami alatt a család tiszteletben tartását, a családi nevelés támogatását és kiegészítését, a gyermekek iránti felelősség ébrentartását értjük. A segítséget kérő, vagy megítélésünk szerint segítségre szoruló családokkal igyekszünk tapintatos, személyes kapcsolat kialakítani. Nevelőmunkánk során meghatározó a „gyermekek mindenek felett álló érdekének” képviselője.

Gyermekvédelmi munkánk legfontosabb céljai:

- a gyermekeknek nyugodt, családi, szeretetteljes légkört, egészséges környezetet, megkülönböztetés nélküli, megfelelő személyiségfejlődésükhöz hozzájáruló légkört biztosítani.
- a kialakult, vagy kialakulóban lévő problémákat időben felismerni, megfelelő segítségadás és megoldásában támogatás nyújtása.
- a rászoruló gyermekek és családjuk szükségleteihez igazodó segítségadás a szülői kötelezettségek megtartásához.
- A gyermekvédelmi munkát szolgáló, segítő intézményekkel folyamatosan együttműködve a gyermekek és a családjuk számára biztos gondoskodást, problémák esetén támogatást nyújtani.
- a hátrányok csökkentése, kompenzálása: nevelőmunkánkkal, rendszeres gondozási feladatok ellátásával, az étkezés biztosításával, szeretetteljes, elfogadó környezettel, egyéni bánásmóddal, a pihenés, valamint az életkornak megfelelő nevelés, fejlesztés biztosításával.

A gyermekvédelmi munka minden pedagógus és gondozónő kötelessége és feladata.

Az intézményvezető gyermekvédelmi feladata:

- Koordinálja a köznevelési intézményhez tartozó jelzőrendszert. Az óvodai keretein belül nem megoldható gyermekvédelmi probléma esetén éljen jelzéssel a Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat felé.

Az óvoda gyermekvédelmi felelősének feladatai:

- Segíti és összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között.
- Gyermekvédelmi munkatervet készít a nevelési évre.
- Minden nevelési és végén beszámoló készít az intézkedésekről és azok eredményeiről.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, valamint a beilleszkedési, magatartási, és részképesség zavarral küzdő gyermekeket.
- Feljegyzi a nyilvántartásban szereplő gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményeit.
- Tájékoztatja a szülőket azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak. (pl.: segélyhez, étkezési hozzájárulás stb.)
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti az óvodavezetőt.
- Segíti a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét. Rendszeres részt vesz a Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélésein, havonta 1 alkalommal, valamint szükség estén. Kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítővel, Pedagógiai Szakszolgálattal, Gyámügyi Hivatallal, Kisebbségi Önkormányzattal, védőnővel.

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai:

- megismeri és folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermekek családi helyzetét, körülményeit, a problémákat, a veszélyeztetettség és a hátrányos helyzet okozta tüneteket.
- Törekszik a szülőkkel olyan együttműködő kapcsolat kialakítására, ami elősegíti a gyermek folyamatos óvodába járását. Figyelemmel kíséri a gyermek hiányzásait és szükség esetén intézkedik.

Mellékletek

Összefoglaló óvodánk történetéről

1890-től működik városunkban az óvoda intézménye. Méhes Lídia jótékonyágának köszönhetően indult meg az óvodai nevelés. (TÓTH, 2001. 361.o.)

„Méhes Lídia Szabadszálláson született 1798. augusztus 29-én. Apja Méhes János (szül: 1767. március 23.) szabadszállási földbirtokos, anyja kunszentmiklósi származású Burián Zsuzsanna, akik 1797. február 28-án kötöttek házasságot. Legidősebb gyermekük volt Lídia”¹¹

Méhes Lídia utolsó kérése volt, melyet a végrendeletében rögzített is, hogy az intézmény neve, Tóth Erzsébet legyen, aki a leánya volt. Tóth Erzsébet volt az óvodánk első óvodapedagógusa is. Méhes Lídia kérésének a képviselőtestület helyt adott, az új nevet 1991. december 20 -a óta viseli, amelyet ünnepélyes keretek között tartották az óvoda 100. évfordulóján. (TÓTH, 2001.361.o.)

Az óvodás korú gyermekek létszámának növekedésével új épületre volt szüksége az intézménynek. Az új épület 1976 -ban készült el a „Dolgozz két napot az óvodáért” mozgalommal. E épület a szabadszállási lakosok segítségével készült, melyet még ez évben átadtak, amely 100 gyermek befogadására volt alkalmas. (TÓTH, 2001. 370. o.)

Az egyre növekedő gyermeklétszám miatt 1982 -ben bővíteni kellett az óvodát, így már 150 elhelyezése volt biztosított. (TÓTH, 2001. 370. o.)

1998 -ban az intézmény magába foglal egy központi és két tagóvodát, úgymint a Honvéd utcai központi óvoda és 1998. szeptember 1-től bölcsőde is, Bajcsy Zsilinszky utcai tagóvoda, Balázspusztai tagóvoda. A legutóbbit 1999. szeptember 1 -vel bezárták a kevés gyereklétszám miatt. E időszakot követően az óvoda nehéz időszakon ment át. (TÓTH, 2001. 371. o.)

2008. szeptember 1 -től pedig nevelési tanácsadó is működik az intézményben. Amelyet 2012 -ben megszüntetnek. A fenntartó Szabadszállási Általános Művelődési Központ elnevezéssel intézményt alapít, melybe az óvoda is egysége lett.

2014 -ben a Honvéd utcai óvoda egy új szárnyal bővült, amely a 2 csoportos „tökház”, ebből kifolyólag a Bajcsy Zsilinszky utcai tagóvoda bezárásra került. Jelenleg intézményünk bölcsődei része bővül kettő csoporttal, melynek átadása az idei évben valósul meg.

Személyi feltételek

Személyi feltételek 2021-2022 nevelési évben

¹¹ TÓTH Sándor: *Szabadszállás múltjából*, Kaloprint Nyomda Kft, Kalocsa, 2001, 361. oldal

Pedagógusok: Engedélyezett létszáma:18 fő		
Pedagógus fokozatú 5 fő ebből óvodapedagógus 4 fő gyógypedagógus 1 fő	2. Szakvizsgák	Oklevelek
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Közoktatási vezető • Óvodai gyógytestnevelés 	Német nyelvi és német nemzetiségi óvodapedagógus
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Környezeti nevelés óvodai környezeti nevelő 	Közlekedési szakreferens
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Játékszakértő 	
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Tehetséggondozás, tehetségfejlesztés • Preventív és korrekatív ped. pszichológia 	
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Preventív és differenciáló nevelés 	

Pedagógus 1. fokozatú: 9 fő óvodapedagógus	
	Szakvizsgák
1.	közoktatási vezető
2.	szakvizsga folyamatban: Fejlesztőpedagógus
3.	preventív és korrekatív ped. pszichológia szakvizsga
Gyakornok fokozatú: 2 fő óvodapedagógus ebből 1 fő tartósan távol van.	

Pedagógiai munkát közvetlenül segítők engedélyezett létszáma: 11 fő	
Dajka: 8 fő	érettségizett: 8 fő dajkai végzettséggel rendelkeznek: 6 fő pedagógiai asszisztensi végzettséggel rendelkeznek: 2 fő
2 fő pedagógiai asszisztens	érettségivel rendelkeznek: 1 fő egyéb felsőfokú végzettséggel rendelkeznek 1 fő
1 fő Óvodatitkár	egyéb felsőfokú végzettséggel rendelkezik.
konyhai dolgozó	érettségivel rendelkezik 1 fő dajkai végzettséggel rendelkezik 1 fő

Biztonságos óvoda

A „Biztonságos Óvoda” programot először 2016-ban hirdette meg Országos Rendőr-főkapitányság – Országos Balesetmegelőzési Bizottság (továbbiakban ORFK-OBB), valamint a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft. (továbbiakban KTI) Eddig több, mint 800 óvoda csatlakozott sikeresen.

2021-ben a szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda is részt vesz a programban.

A „Biztonságos Óvoda” program célja:

- az óvodai nevelési programba integrálható közúti közlekedésbiztonsági módszertan és oktatási segédletek megismertetése az intézményekkel, óvodapedagógusokkal;
- szakmai támogatást nyújtáson a gyermekeket érintő legfontosabb közlekedésbiztonsági ismeretek átadásához.
- óvodai „közlekedési koordinátor” kijelölésének ösztönzése
- a korosztály számára fontos közlekedésbiztonsági ismereteket tartalmazó óvodapedagógiai felkészítő anyagok eljuttatása az óvodákba
- óvodás gyerekek közlekedési ismeretszintjének felmérése
- az óvodák jövőbeni támogatása a közlekedésre nevelési feladataik tekintetében
- a „Biztonságos Óvoda” védjeggyel igazolni és elismerni, hogy az intézmény kiemelt figyelmet fordít a gyermekek biztonságos közlekedésre felkészítésére.

A közlekedési koordinátor személye, feladatai:

- a pályázó óvodában dolgozó óvodapedagógus
- koordinálja a jelentkezés benyújtását,
- részt vesz, vagy koordinálja egy általuk küldött óvodapedagógus részvételét a Kiíró által szervezett Távoktatáson
- segíti a program végrehajtását az óvoda oldaláról,
- ellátja a kapcsolattartói feladatokat.

A program megvalósulása:

- a Kiíró által szervezett egész napos felkészítő képzés (Távoktatás), ahol bemutatják a programot, a KTI által kidolgozott óvodai közlekedésre nevelési módszertant, az óvodákban megvalósítandó foglalkozások mintatevékenységét.
- 2 képzés kerül megvalósításra 2021. októberében
- az óvodában meg kell valósítani a program keretében rendelkezésre bocsátott Induló Módszertani csomaggal és ismeretanyaggal összhangban lévő nevelési programot, ami legalább 3 órából, a bemutatott mintatevékenységek szerinti: 1 kinti csoportos, 1 benti csoportos és 1 egyéni foglalkozásból áll

- a közlekedési ismeretek felmérése (monitoring felmérés) nagycsoportban, meghatározott szempontok szerint, a képzésben részt vevő óvodapedagógus segítségével

Megvalósítás időszaka: 2021. június-2021 december

Boldog óvoda

A Boldogságóra program szigorú módszertani és kutatási eredmények alapján 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit a gyermekekkel és velünk felnőttekkel egyaránt.

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Jó cselekedetek gyakorlása
5. Elköteleződés egy cél mellett
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A program eszköztára sokrétű, az egyéni és a csoportos tanulást változatosan támogatja. Az órák alapja a bátorító, megerősítő pedagógiai attitűd, a foglalkozásokon pedig helyet kap a feszültségoldás, relaxáció, meditáció, a saját tapasztalatok, élmények felidézése, éppúgy, mint a közös gondolkodás, vagy az új tudás élményalapú konstruálása. Szándékunk az, hogy a komoly célt- a következő generáció boldogságra való képességének fejlesztését- játékosan, kreatív feladatokon, gyakorlatokon keresztül éadjük el, így a boldogságóra foglalkozásokon többek között szerepe van a zenének, rajznak, improvizációs játékoknak, fotózásnak vagy videófilm készítésének és számos más alkotó tevékenységnek is.

Ovi-zsaru

2015-ben indítottuk el az Ovi – zsaru programot. Ez a nagycsoportosok számára kidolgozott bűn- és baleset- megelőzési témájú program.

Célja a gyermekek áldozattá válásának megelőzése, biztonságérzetük erősítése, és annak elősegítése. A rendőrrel kapcsolatos pozitív kép kialakítása, hogy szükség esetén merjenek és tudjanak segítséget kérni a rendőrtől.

Azért ez a korosztály vesz részt a programban, mert ők hamarosan iskolába mennek, több időt töltenek egyedül felnőtt felügyelete nélkül.

Az óvodai foglalkozásokon és az otthoni feladatokon keresztül szerepet vállal benne az egyenruhás rendőr, az óvodás, az óvónő, a szülő.

A programcsomag tartalmaz bábokat, módszertani jegyzetet, foglalkoztató lapokat, CD-t, kapcsolódó képanyagot, logózott matricákat.

A program első és az utolsó foglalkozásán (az ismerkedés szabályai ill. biztonságos közlekedés témáknál) személyesen is jelen van a kapcsolattartó rendőr. Így közvetlen kapcsolatot alakíthat ki a gyerekekkel, akik kérdezhetnek tőle, megismerhetik az egyenruhát, a rendőri hivatás sokszínűségét, az alapvető rendőri felszereléseket is.

A második foglalkozástól a kidolgozott anyag és az előzetes felkészítés alapján már az óvónők vezetik le. Ekkor a rendőr szerepét átveszi a kézbáb Rendőr Robi, aki segítőtjévé válik az óvónőnek. Az ő vendége Rosszcsont Ricsi és Rosszcsont Rozi, akik saját élményeiket, tapasztalataikat osztják meg a gyerekekkel.

Ezek a bábok a tematikához tartozó foglalkozásokon kívül más szituációkban - pl. séta alkalmával, vagy egy-egy a csoport életében felmerülő konfliktus, probléma megbeszélésekor is felhasználhatók.

A program több modulból áll, a foglalkozások különböző témák köré csoportosulnak, olyan élethelyzeteket dolgoznak fel, melyeknek a kisgyerekek is részesei lehetnek. A foglalkozásokon a gyerekek nem kívülálló szemlélők, hanem aktív részesei azoknak. A foglalkozások lebonyolítását a módszertani ajánlóban megfogalmazottak mellett maguk az óvónők is formálhatják aszerint, miként tudják beilleszteni az egyes témákat a nevelési programba, illetve a napi teendőkbe. A feldolgozásban segítenek a témákhoz kapcsolható ajánlott és a szabadon választott mesék, a különböző történetek, a rajzolás, a szerepjátékok. A program zárásaként pedig a tanév végén, ismételt rendőri jelenlét mellett, a gyermekek számot adnak a megszerzett ismereteikről, tudásukról interaktív formában.

Ebben a programban nagyon szeretnek a gyerekek részt venni, a foglalkozásokon mindig aktívan vesznek részt, a szülőktől eddig csak pozitív visszajelzéseket kaptunk.

A program moduljai:

1. Ismerkedés szabályai
2. Szabályok betartása
3. Ismeretlen – idegen – személytől ne fogadjon el semmit!
4. Egyedüli otthon tartózkodás szabályai
5. Biztonságban otthon
6. Biztonságos közlekedés
7. Környezeti nevelés – állatokkal való óvatos ismerkedés szabályai
8. Erőszak mentesség szabályai az óvodában

A gyermek fejlődésének nyomonkövetése jogszabályi háttér

A gyermeki fejlődést nyomon követő kötelező dokumentumnak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával, a helyi pedagógiai programmal, valamint a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelettel is összhangban kell állnia.

A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

Az óvodai élet megszervezése

„Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.”

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

23. Az óvodás gyermek fejlődésének figyelemmel kísérésével kapcsolatos szabályok

A rendelet előírja az óvodás gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérésével kapcsolatos jogszabályokat. A szabályozás értelmében az óvoda kötelessége az óvodás gyermek fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, írásban rögzítése és a szülőknek nyújtott tájékoztatás.

Továbbá a rendelet pontosan definiálja a gyermek fejlődésének nyomon követésére irányuló dokumentációt, meghatározza annak főbb tartalmi elemeit.

20/2012. VIII. 31. EMMI rendelet:

„93/A. § (1) A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

(2) A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a) a gyermek anamnézisének,
- b) a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- c) a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- d) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus, fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- e) a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- f) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.”

Intézményi fejlődési napló alapelvei

Intézményünk által kidolgozott fejlődési napló sajátosságai

- Tartalmi elemei megfelelnek az aktuális törvényi, rendeleti szabályozásoknak.
- Megfigyelési szempontjai, mérési módszerei alkalmasak arra, hogy az óvodás gyermekek korosztályonkénti fejlettségi szintjét meghatározzák a jogszabály által előírt négy fő területen.
- A számszerűsíthető mérések eredményei megbízhatóan jelzik az átlagos fejlődéstől pozitív vagy negatív irányba történő eltéréseket, felfedik a képességbeli elmaradásokat, tehetségigéreteket.
- Kimeneti mérése meghatározza az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet, jelzi az iskolaéretlenséget.
- Az eredmények tükrében megjelöli a fejlesztési irányokat egyénre, csoportra és óvodára vonatkozóan.
- Biztosítja az óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követését.
- Segíti a szülők rendszeres tájékoztatását is.

Az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentációnk tartalmi elmei

1. *Törvényi háttér:* Az aktuális törvényekre, rendeletekre való hivatkozások, azokból való idézések a gyermeki fejlődés nyomon követésére szolgáló dokumentáció szükségességét és hitelességét jelzik a szakemberek és a szülők számára is.
2. *Egyéni mérések eljárásrendje:* Az eljárásrend a fejlődési napló kitöltésével, a méréssel-értékeléssel kapcsolatos teendőket tartalmazza, táblázatban foglalja össze az egyes feladatokhoz tartozó időpontokat.
3. *Értékelési rendszer:* Számszerűsített skála segíti a pontos értékelést. Minden rész képességterülethez 1-5-ig adott tartalommal bíró értékeket rendel. A pontszámokban és százalékokban jelzett, táblázatban összesített eredmények a gyermek fejlettségi szintjét, a konkrét nevelési feladatokat határozzák meg.
4. *Anamnézis:* A gyermek megismeréséhez az első legfontosabb dokumentum az anamnézis, mely a gyermek egészségi állapotára, fejlődésére vonatkozó alapvető információkat szolgáltatja. A gyermek óvodába lépésekor a szülő önkéntes alapon tölti ki.
5. *Bemeneti szintmérés:* Az óvodapedagógus a beszoktatási idő letelte után, a gyermek beilleszkedésével kapcsolatos tapasztalatait, a természetes közegben tett megfigyeléseit rögzíti.
6. *Szociális, érzelmi fejlettség mutatói:* Érzelmi élet, Akarat, Szociális képességek: önismeret, énkép, önérvényesítés, szabályokhoz való viszony, Kapcsolatai felnőttekkel, társakkal, Tevékenységekhez való viszony, önállóság, érdeklődés.
7. *Értelmi fejlettség mutatói:* Érzékelés, Észlelés, Gondolkodás, tájékozottság, Figyelem, Emlékezet.
8. *Beszédfejlettség mutatói:* Beszédmotorika, beszédkedv, beszéd-és hangutánzó készség, beszédstílus, Beszédészlelés, Beszédértés, Szókincs, Grammatika.
9. *Testi érettség, mozgásfejlettség mutatói:* Fizikális adatok, Nagymozgások kivitelezése, mozgáskoordináció, kondicionális képességek, Laterális dominancia, Testtudat, térbeli tájékozódás, Finommotorika.
10. *Pedagógiai Programban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos megfigyelések:* Játék, Munka jellegű tevékenységek, Egészséges életmódra nevelés.
11. *Egyéni értékelőlap:* A gyermek kis-középső- és nagycsoportban félévenként elért eredményeit rögzíti pontszámokban, százalékokban kifejezve mind a négy fő fejlettségi területen. Az eredmények az önmagához mért fejlődést tükrözik.
12. *Csoportos értékelőlap:* A teljes csoport felmérését követően, a táblázatban összesített eredmények a csoporton belüli összehasonlítást biztosítják, felfedik a csoport erősségeit,

gyengeségeit. Megjelennek azok a fejlesztési területek, feladatok, amelyek minden gyerekre vonatkoznak.

13. *Kimeneti szintmérés:* A szintmérés az iskolába lépéshez szükséges pszichikus funkciók fejlettségéről ad tájékoztatást, jelzi az iskolaéretlenséget. Az óvodapedagógus a nagycsoport végén tölti ki.

14. *Speciális ellátási formák:* Feltüntetésre kerülnek a gyermek speciális ellátási formái: logopédiai megsegítés, pszichológiai foglalkozás, terápia, gyógypedagógiai fejlesztés (SNI), fejlesztőpedagógiai megsegítés (BTMN), mozgásfejlesztés, tehetséggondozás. Amennyiben a gyermeket pedagógiai szakszolgálat is vizsgálta, akkor a szakértői vélemény iktatószáma, és annak megállapítása is rögzítésre kerül.

15. *A szülő tájékoztatása:* A felmérést követően minden nevelési évben kétszer a pedagógus konzultál a szülővel a gyermek elért eredményeiről, fejlődéséről. A megtartott tájékoztatás hitelességét aláírásukkal igazolják.

16. *Felhasznált irodalom:* A gyermeki fejlődés nyomon követésére alkalmas dokumentáció a saját intézményünkre vonatkozóan került kidolgozására, az érvényben lévő jogszabályoknak, rendeleteknek megfelelően, minta dokumentumok, segédanyagok felhasználásával.

17. *Egyéni fejlesztési terv:* Az egyéni mérés eredményei feltárják a gyermek erősségeit, gyengeségeit. Az óvodapedagógus erre alapozva egyéni fejlesztési tervet készít és biztosítja a csoporton belüli differenciált egyéni fejlesztést.

18. *Játékgyűjtemény az egyéni fejlesztési tervhez:* A pedagógus tervező és fejlesztő munkáját segítik az életkoronként és képességterületenként összeállított játékok, tevékenységek.

Megfigyelési, mérési-értékelési rendszer célja, alkalmazott módszerei, feladatai

Intézményünk fejlődési naplójában szereplő mérési-értékelési rendszer a gyermek komplex személyiségének feltárására irányul. Egyforma hangsúlyt fektetünk a megfigyelésre, a dokumentumok, feljegyzések elemzésére és a mérési eszközök, módszerek alkalmazására. A gyermek megismerése, fejlődésének támogatása az óvodába lépés pillanatától kezdődően folyamatos. Minden gyermek eltérő képességekkel érkezik, ahhoz, hogy biztosítani tudjuk a testi, lelki, értelmi, szociális fejlődés egyénre szabott, optimális feltételeit mindenképpen szükséges a személyiségbeli sajátosságok, pszichikus funkciók megfigyelése, feltérképezése. A diagnosztikus értékelés különböző eszközeit alkalmazzuk, minden gyermek esetében az önmagához viszonyított fejlődést értékeljük, nyomon követjük, majd ezek alapján jelöljük ki a további fejlesztési célokat, feladatokat a legoptimálisabb fejlesztő hatások biztosításával.

Mérési-értékelési rendszer

A pontos méréshez számokkal kifejezett részletes kategóriarendszer került kidolgozásra. A gyermek felmért részképességterületeihez 1-5-ig számozott értékeket rendeltünk, meghatároztuk, hogy az egyes számok milyen tartalommal bírnak. Egyes területekhez (testi érettség- fizikális adatok, érzékelés) nem célszerű az ötfokú számozott értékelést alkalmazni, ezek az összesített pontszámokban sem kerülnek feltüntetésre. A Pedagógiai Programban szereplő tevékenységekkel kapcsolatos megfigyeléseknél a jellemző, nem jellemző értékelést alkalmazzuk.

A skála számjegyei és a hozzá rendelt meghatározások	
0	A tevékenységgel kapcsolatban semmilyen szándék nem tapasztalható a gyermeknél/kialakulatlan.
1	A gyermek érdeklődik a tevékenység iránt/kialakulóban van.
2	A tevékenységet a gyermek a felnőtt kezdeményezésére, sok segítséggel végzi/alapszinten van.
3	Már vannak önálló próbálkozásai, de még igényel segítséget/átlag közeli szinten van.
4	Ezt a tevékenységet a gyermek kis segítséggel gyakran végzi/korának megfelelő, átlagos szinten van.
5	Ezt a tevékenységet a gyermek önállóan végzi, része a mindennapi életének/átlag feletti, kimagasló szinten van.

A képességek, illetve részképességterületek pontszámában és százalékban kifejezett értékei felfedik a gyermek fejlesztendő vagy kiemelkedő területeit, segítve a célzott, személyre szabott fejlesztés megtervezését. A százalékokhoz rendelt szöveges értékelés a pedagógus további nevelési feladatait is kijelöli. A számszerűsített mutatók lehetőséget adnak a gyermek önmagához viszonyított fejlődésének értékelésére, de a csoporton belüli és az intézményi szintű összehasonlítást is biztosítják.

A százalékok és a hozzájuk rendelt meghatározások	
0-10%	A részképesség kialakulatlan.
11-20%	A részképesség kialakulóban van.
21-40%	A részképesség alapszintű fejlettséget mutat.
41-60%	A részképesség fejlettsége az átlag közeli szinten van.
61-80%	A részképesség fejlettsége átlagos szintű, korának megfelelő.
81-100%	A részképesség fejlettségi szintje az átlag felett van, életkorához képest kimagasló.

0-20%: A képességeinek, részképességeinek fejlődése jelentősen elmarad az életkora alapján elvárható fejlettségi szinttől, fejlesztésre, szükség esetén szakértői vizsgálatra van szükség.

21-60%: A képességeinek, részképességeinek fejlettsége lassabb ütemben történik, életkorához mérten elmaradás tapasztalható, megsegítésre szorul.

61%-tól: A képességeinek, részképességeinek fejlettsége életkorának megfelelő szintű.

81% felett: A képességeinek, részképességeinek fejlettsége életkorához képest magasabb szintű.

Mérés, értékelés időpontjai

A gyermeki fejlődés nyomon követése folyamatos az óvodába lépéstől kezdve az iskolakezdésig.

A fejlődési naplóhoz tartozó anamnézis lapot a gyermek óvodai nevelésének kezdetekor, a beszoktatási időszakban a szülő tölti ki.

A bemeneti szintmérést a pedagógusnak minden gyermek esetében az óvodába lépéskor, beszoktatás után szükséges elvégeznie, legkésőbb november 1-ig. A tavaszig érkező gyerekek bemeneti vizsgálata folyamatosan történik.

A törvényi előírások alapján a gyermek képességeinek felmérése, fejlődésének értékelése, rögzítése minden nevelési évben két alkalommal történik: januárban és májusban. Az április 1. után érkező gyerekeket csak a következő tanév szeptemberében mérjük. A nagycsoportos gyerekek felmérésére előbb kerül sor a tankötelezettség halasztásának kérdése miatt.

Az egyéni mérést követően a pedagógus a mérések eredményeiről csoportos összesítőt készít. Óvodai szintű összesítést a következő tanév június 30-ig végzi el az önértékelési munkacsoport a mérésösszesítő lapon.

A nagycsoport végén kerül sor a kimeneti szintmérésre. A gyermek fejlettségének elemzése az óvodáskor végére elérendő fejlettségi mutatók és az önmagához viszonyított fejlődés mentén történik.

A gyermekek értékelésére és a szülők tájékoztatására évente két alkalommal kerül sor: februárban és májusban, nagycsoportban: decemberben és márciusban.

Gyermeki mérések	Ideje	Értékelési határidő
Bemeneti szintmérés-új kiscsoportosoknál, valamint újonnan érkezőknél	Óvodába lépéskor, illetve folyamatosan	
Gyermekek egyéni mérése	Adott tanév január vége, és május eleje Nagycsoportban november vége és március eleje	Ellenőrzés februárba és júniusban
Kimeneti mérés-nagycsoport végén	Május végén	Nagycsoport végén: június 30.

Mérés, értékelés eszközei

- Minden gyermek rendelkezik egyéni fejlődési naplóval, melyet tanév elején nyomtatott formában, külön mappákban helyezve kap kézhez az óvodapedagógus.
- A pedagógus a gyermek megfigyeléséhez szempontokat, a mérés-értékeléshez részletesen kidolgozott útmutatót kap.

- A mérés-értékelés megbízhatóságát biztosítja a korosztályi szinten kidolgozott feladatokhoz tartozó egységes, konkrét instrukciós rendszer, számozott skála.
- Az óvodapedagógus méréssel kapcsolatos munkáját segítik a korosztályonként eltérő feladatlapok, szemléltető eszközök, színes képanyagok.
- A pontszámokban és százalékokban kifejezett egyéni és csoportszintű eredményekhez egy kidolgozott értékelési rendszer tartozik.
- Az óvodapedagógus kézhez kap egy segédanyagot az elért eredményekről való szülői konzultációhoz is.
- A pedagógus a csoporton belül differenciált formában megvalósuló fejlesztéshez egyéni fejlesztési tervet készít a mérés-értékelés eredményeire alapozva a korosztályonként, képességi területenként lebontott, óvodánk belső használatára kidolgozott játékgyűjteményét alkalmazva.

Megfigyelések, mérési eredmények felhasználásával készített egyéni fejlesztési terv

A gyermek személyiségének, képességeinek megismerését követően az óvodapedagógus biztosítja a csoporton belüli differenciált egyéni fejlesztést. Ha a részképességek fejlettsége elmaradást mutat az életkor alapján elvárható fejlettségi szinttől, akkor csoporton belül felzárkóztatással próbálja a gyermek fejlődését elősegíteni. Ha jelentős mértékű elmaradást tapasztal, melynek megoldása kompetenciahatárán túlmutat, abban az esetben szakértői vizsgálatot kezdeményez, külső szakember bevonását kéri. A megfigyelési, mérési-értékelési rendszer az átlagos fejlettségi szinttől való pozitív irányú eltérést is felfedi, rávilágít a speciális képességek meglétére, így jó alapot biztosít a csoporton belül megvalósuló, a gyermek egyéni adottságára, érdeklődésére építő tehetséggondozásnak, majd nagycsoportos korban a tehetséggondozó műhelyfoglalkozásoknak.

Az óvodapedagógus a csoporton belüli differenciált egyéni megsegítésre (legyen az felzárkóztatás vagy tehetséggondozás) a megfigyelési és mérési eredményekre alapozva egyéni fejlesztési tervet készít, melyhez segítségképpen az óvodánk fejlesztőpedagógusa által korosztályonkénti és fejlesztési területenkénti bontásban kidolgozott játékgyűjteményét alkalmazza. A kézhez kapott segédanyag játékeit kiegészítheti saját ötleteivel, feladatokkal, játékos tevékenységekkel. A gyermeki fejlődés nyomon követése, értékelése, az óvodapedagógus fejlesztő tevékenysége a jogszabályi előírás alapján félévente kötelező, ezek ellenőrzése az intézményvezető hatáskörébe tartozik.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó törvényi, rendeleti szabályozások

A Köznevelési törvény értelmező rendelkezése meghatározza a „kiemelt figyelemre, különleges bánásmódra” való jogosultság alanyi körét:

Nkt. 4. § (13) Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

Nkt. 3. § (6) A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorai fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

SNI gyermekek ellátása

Jogsabályi háttér

Nkt. 4. § 25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

15/2013 7. § (1) A Pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsági tevékenység keretében a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálata alapján szakértői véleményt készít c) a sajátos nevelési igény megállapítása vagy kizárása céljából, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére.

15/2013 EMMI rendelet 13. § (1) A szakértői vizsgálat a szülő kérelmére, illetve, ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Ha a gyermek óvodai nevelésben,

iskolai nevelésben, oktatásban részesül, az óvoda, az iskola köteles közreműködni a vizsgálat iránti kérelem elkészítésében.

(2) A szakértői vizsgálat indítható: a) hivatalból, b) hatósági megkeresésre, c) szülői kérelemre, d) illetve a szülő egyetértésével da) a nevelési-oktatási intézmény, db) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó család-és gyermekjóléti szolgálat, család-és gyermekjóléti központ, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelőszülői hálózat működtetője.

Nkt. 47. § (1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A Nkt. 47. § ezt követő (2)-(11) bekezdéseiben részletezi és bontja ki a törvény a „különleges bánásmód” tartalmát.

(2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

(3) A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban történhet.

(4) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához a következő feltételek szükségesek:

b) egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,

c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

(7) Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulót két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), közép súlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulót három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport,

iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál, ha nevelés-oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik.

20/2012. EMMI rendelet 6. § (2) Az óvoda pedagógiai programja meghatározza **b)** azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez. **11. § (1) a)** A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése esetén a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet.

Nkt. 4. § (4) a) egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció: a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott fejlesztési területekre és a fejlesztéshez szükséges szakemberre vonatkozó javaslat figyelembevételével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egyéni szükségleteinek támogatására, az akadályok leküzdésére, új funkciók kialakítására és a környezeti feltételek optimalizálására irányuló kötelező foglalkozás.

Nkt. 8. § (3) A fenntartó az óvodában heti tizenegy órás időkeretben köteles megszervezni a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását.

A pedagógus feladata a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése során

Nkt. 62. § (1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásához az intézményeknek a következő dokumentumokkal kell rendelkezni:

- Alapító okiratban–az integráló intézmény meghatározza a sajátos nevelési igény típusát
- Érvényes szakértői vélemények–benne javaslattal a tanuló együttneveléséről
- A szakértői bizottság intézmény-kijelölő határozata
- SNI tanulók tanügyi dokumentációja
- SNI tanulók fejlesztési terve –gyógypedagógus állítja össze
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció Egyéni fejlődési lap–Külv (A.Tü 356. r.sz. Pátria Nyomda Rt.)
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció Egyéni fejlődési lap –Betétív (A.Tü 357. r.sz. Pátria Nyomda Rt.) a fejlesztő órák dokumentálása a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógus, gyógytornász/konduktor, logopédus tölti ki
- Mentésítésekre vonatkozó igazgatói engedélyek, határozatok

SNI gyermekek ellátásához használt intézményi dokumentumaink:

- Alapító okirat- meghatározza az integrált sajátos nevelési igény típusát
- Szakértői vélemény- integrációs javaslattal, az intézményünk kijelölésével
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció, Egyéni fejlődési lap- Külv
- Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció Egyéni fejlődési lap- Belív
- Egyéni fejlesztési terv-gyógypedagógus készíti
- Egyéb ellátás dokumentációi (mozgásfejlesztés, logopédiai terápia belívei)
- Forgalmi napló- az ellátásba vétel (kezdet, vége) ellátást végző személyek feltüntetése
- Tanúsítvány- a gyermeki hiányzások heti szintű jelzése
- Szülői beleegyező nyilatkozat (preventív szűréshez, terápiás foglalkozáshoz)

BTMN gyermekek ellátása

Jogsabályi háttér

NKT. 4. § (3) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Nkt. 56/A. § A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján fejlesztő pedagógiai ellátásban és az e törvényben, továbbá jogszabályban meghatározott kedvezményekben részesülnek.

A 47. § (8) bekezdése vonatkozik kifejezetten a BTMN gyerekekre, tanulókra:

Nkt. 47. § (8) Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult. A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

Nkt. 4. § (6) a) fejlesztő pedagógiai ellátás: a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló tantárgyi felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló kötelező foglalkozás.

Nkt. 8. § (3) A fenntartó az óvodában heti tizenegy órás időkeretben köteles megszervezni a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását.

Tehetségigéreték ellátása

Jogszabályi háttér

Nkt. 4. § (14) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A pedagógus feladata a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek nevelése során

Nkt. 62. § (1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Jogsabályi háttér

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

67/A. § (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Felhasznált forrás

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. SNI gyerekek óvodai nevelésének irányelve
3. Szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség

céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra

4. 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

5. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

6. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

1. Általános elvek

1.1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

1.2. Az Irányelv célja

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,

- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

1.3. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi

a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység (a továbbiakban: rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység) olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

1.4. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszhetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd-fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

1.5. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.

c) Korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.

d) A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes sajátos nevelési igény típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

1.6. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- a) A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- b) az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- c) az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- d) a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- e) annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- f) rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- g) az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

1.7. A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben, vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda:

- a) pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- b) külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- c) a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező *óvodapedagógus*

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

c) A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű *gyógypedagógus* az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

2. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

2.1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukációs fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgásrendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés:

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység:

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés:

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés:

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet

speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése. Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

2.2. A látási fogyatékos (látássérült) gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók és gyengénlátók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóros tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

A gyengénlátó gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában:

A gyengénlátó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése. Területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése.
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerorzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

2.3. A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan, vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztesége a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben –

teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtétek mellett (cochlea implantáció), a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy a súlyos fokban hallássérült (siket) kisgyermek érzékeli a hangot. Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókinccs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli.

A hallássérült szülő hallássérült gyermekére az adott intézmény pedagógiai programjában előírt kommunikációs forma (beszéd, gesztus) vonatkozik.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermekek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

A nagyothalló – gyermekeknél a beszéd tartományban mért hallásvesztés 30–45 dB közötti, közepsúlyos esetben 45–65 dB közötti, súlyos esetben 65–90 dB közötti hallásvesztést mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermekeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai

habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk, valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

2.4. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha a gyermek nevelése vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett valósítható meg megfelelően.

2.5. Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszédfogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszédfogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd-szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd-szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülővel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

2.6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátása

Jelenleg nincs intézményünkben 1 – es típusú diabéteszsel élő gyermek. A diabmentor képzést jelenleg végzi egy óvodapedagógus. Amennyiben lesz óvodánkban ilyen gyermek, az ellátására vonatkozó eljárásrend kidolgozásra kerül.

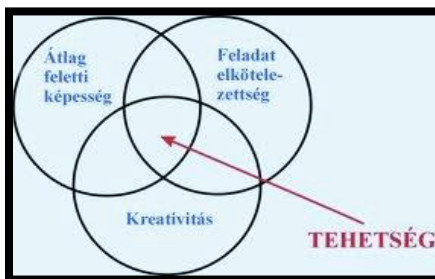
Tehetségkoncepciók, a tehetség fogalma

I. Tehetségkoncepciók, a tehetség fogalma

1. Tehetségértelmezések

A tehetség szakirodalmában több meghatározással találkozhatunk, egységes definíció még nem született. A tehetség különböző szempontú meghatározásai alapján eltérő tehetségmodellek jelentek meg. Sokáig azt gondolták, hogy a tehetség azonos az intelligenciával, vagyis tehetséges ember az, aki átlagon felüli intellektuális képességekkel rendelkezik. A kiemelkedő intelligencia fontos összetevője a tehetségnek, de azt nem lehet csak egyetlen tényező alapján meghatározni. Így az egytényezős felfogásokat kiszorították a többtényezős koncepciók. Ezen tehetségmodellekben az átlagon felüli intellektuális képességek már egyéb belső és külső tényezőkkel egészülnek ki.

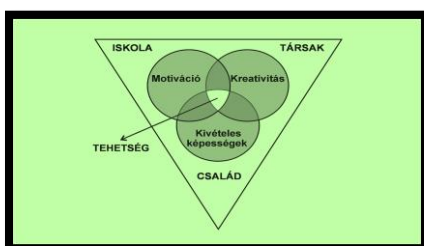
Joseph Renzulli három-gyűrűs tehetségmodellje



1. Renzulli három-gyűrűs modellje

1977-ben írta le három-gyűrűs tehetségmodelljét, melyben a következő tényezőket tartotta fontosnak: átlagon felüli kognitív képességek (mely az általános és specifikus képességeket is magába foglalja), kreativitás, feladat iránti elkötelezettség. Renzulli szerint egyik tényező önálló jelenléte sem jelenti azt, hogy valaki tehetséges. A három gyűrű közös metszéspontja a tehetség megjelenése. Ez volt az első leginkább elfogadott többtényezős modell.

Franz Mönks-féle háromoldalú tehetségmodellje



2. Mönks-féle háromoldalú modell

Mönks Renzulli modelljét egészítette ki a család, az iskola és a kortárs csoport tényezőivel, melyek befolyásolják a tehetség megjelenését. A család meghatározó szerepet tölt be a gyermek személyiségfejlődésében, tudáshoz, tanuláshoz való viszonyulásban. A pedagógus kiemelkedő feladata a tehetség felismerése és fejlesztése. A kortársak pedig a hatóerőt, katalizátort jelentik. A három személyiségjegy (kiemelkedő intellektuális képességek, kreativitás, motiváció), Három környezeti tényező (család, iskola, kortársak) együttesen szükségesek ahhoz, hogy a tehetség kiemelkedő teljesítményben jelenjen meg. A három kör a személyiségen belül átlag felett működő, egymásra ható tényezőket jelenti, a háromszög pedig azokat a szociális területeket emeli ki, melyek a tehetség kibontakozását befolyásolják. Ezek interakciója eredményezi a tehetség létrejöttét.

2. A tehetség eredete, meghatározásai

A tehetség összetett fogalom, több tényező által definiálható. **A meghatározásában öt kritériumot célszerű kiemelni:** „a tehetség potenciát, lehetőséget, ígéretet, reményt, esélyt jelent, valamely emberi tevékenységi körben, olyan kiemelkedő teljesítményre, amely társadalmilag hasznos, és amely megelégedettséggel, örömmel, tehát sikerélménnyel jár elője számára.”

Harsányi István megfogalmazása szerint: „Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

Óvodáskorban nem beszélhetünk tehetségről, de tehetségígéretes adottságról, hajlamról igen, amit ha felismerünk már óvodáskortól is fejleszthetünk. Az óvodás gyermekek között is vannak, akiknek bizonyos adottsága az átlagnál sokkal jobb, egy területen nagyon motiváltak, kitartóan, hosszú ideig képesek az érdeklődési körükbe tartozó kérdésekkel foglalkozni. **Óvodáskorban elsősorban tehetségígéretekről, a gyerekek tehetség csíráiról beszélhetünk,**” ennek egy kis részéből lesz fejlődésnek indult tehetség.

A bemutatott tehetségkonceptiók és definíciók sokszínűségéből is látszik, hogy a tehetség nagyon összetett jelenség, nehéz egységesen meghatározni. Több belső és külső tényező együttes hatása és kölcsönhatása eredményezi a kiemelkedő teljesítmény megjelenést.

II. A tehetség fő belső és külső összetevői

1. Az értelmi képességek

Az általános értelmi képességek magas színvonala eredményezheti a specifikus értelmi képességek megfelelő fejlődését. A tehetség irányát a specifikus mentális képességek szabják meg, ezek alapján tehetségtípusokat, tehetség-szférákat határozhatunk meg.

1983-ban Gardner hét tehetség-szférát különített el:

- *nyelvi*
- *matematikai-logikai* } **verbális modalitások**
- *téri-vizuális*
- *téri-mozgásos* } **szenzo-motoros modalitások**
- *zenei*
- *társas, interperszonális* }
- *önreflexív, intraperszonális.* } **személyes modalitások**

110-130-as IQ esetén már átlag feletti képességekről beszélhetünk, ami alapján már kialakulhat a tehetség.

2. A kreativitás

A kreativitás alkotó gondolkodást jelent, alapja a divergens és konvergens gondolkodás együttes megjelenése. A kreativitás szükséges feltétele az intelligencia, az intelligencia használja a tudást, a kreativitás pedig újat hoz létre. A kreativitás során az elemek újszerű módon rendeződnek az elmében, ami egy új, eredeti létrejöttét eredményezi. E folyamat során jellemző a megszokottal való szembenállás, a kétértelmű, bizonytalan keltette feszültség keresése, elviselése. A kreatív folyamat kétpólusú, a fantázia (tudattalan) és a logika (tudatos) összjátéka., *„A kreatív személyiség sajátos attitűd és látásmód, elviseli a bizonytalan, kétértelmű helyzetet.”* A kreatív személy jellemzői:

- „másképpen” gondolkodás
- eredetiség, ötletgazdagság, mentális rugalmasság (flexibilitás)
- dús fantázia
- határok kitapogatása
- nézőpontváltás
- komplexitás preferencia (rendezetlenség, szokatlanság keresése)
- árnyalatok iránti érzékenység
- androgenitás (maszkulin: határozottság, döntésképeség, ítéletalkotás, és feminin jegyek: érzékenység, intuíció, beleérzés együttese jellemző)
- nonkonformitás

- perfekcionalitás
- a szokatlan problémák meglátása, új megoldások keresése, sőt megtalálása,
- túlzott érzékenység (kudarccal, konfliktus nehezebb elviselése, szokatlan reagálások, magányosság-érzés)
- fokozott kritikai érzék (elégedetlenség érzése, a tökéletesség igénye, hibák túlhangsúlyozása, túlzott becsvágy, önértékelés). (Czeizel, 1997)

Kutatások igazolták, hogy a kreatív személyeknél a jobb, a magas intelligenciával rendelkezőknél pedig a bal agyfélteke a domináns. A kreativitást gátolja az idő- és teljesítménykényszer, a folyamatos minősítés. A kreativitás fejlődését elősegítő környezet biztosítja a kreatív klímát, választási lehetőségeket, az elegendő időt, visszajelzéseket, bátorító légkört, új ötleteket, elgondolásokat támogató hozzáállást, elfogadható szabályokat állít fel, valamint egymás érdekeit tiszteletben tartja.

3. A motiváció

Renzulli már 1977-ben leírta modelljében, hogy a tehetség egyik fontos összetevője a feladat iránt elkötelezettség. Mönks ezt a motiváció fogalmával azonosította. A motiváció a cselekedetek háttérét és mozgatórugóját jelenti. Két fő aspektusa az energetizáló és az irányt szabó aspektus. *„A motiváció felelős a viselkedés beindításáért, irányítja és fenntartja azt, amíg a célirányos viselkedés a motiváció kielégülését nem eredményezi. Ekkor az öröm, kielégültség vagy a telítődés állapotairól beszélhetünk.”* A tehetséghez nélkülözhetetlen motiváció olyan személyiségtényezőket tartalmaz, melyek a pszichés energiát adják a kiemelkedő teljesítményhez: az akaraterő, szorgalom, kitartás, elmélyülés, kezdeményezőkézség, kockázatvállalás.

Az egyes összetevők hangsúlya egyes tehetségszférákban eltérő. A kiemelkedő értelmi képesség nem feltétlenül takar tehetséget, de ennek alacsony szintje a többi komponens megjelenését akadályozza. A specifikus mentális képesség határozza meg a tehetség orientációját. A társadalmi sikeresség pedig a magas szintű kreativitástól és motivációtól függ.

4. A tehetség kibontakozását meghatározó külső tényezők

Az egyén veleszületett adottságai lehetőséget jelentenek, széles skálán mozoghatnak. A környezeti tényezők (családi hatások, kortárskapcsolatok, iskolai, társadalmi tényezők) határozzák meg, hogy ezekből mi valósulhat meg. Az egyén adottságaiból annál több nyilvánul meg, minél jobb a környezeti feltételek. Jobb környezeti feltételek hatására a veleszületett

adottságok jobban érvényesülhetnek. A kedvezőtlen környezeti feltételek káros hatása fokozottan érvényesül. Tehetségről akkor beszélhetünk, ha a belső, személyiségbeli tényezők együttesen jelen vannak, ezek kölcsönhatása illetve a külső tényezők befolyása alapján születhet kiemelkedő szintű emberi tevékenység.

III. A tehetséges gyerekek jellemző tulajdonságai

1. A tehetség megmutató korai jelei, amikor még nem beszélhetünk képességről

A tehetséges gyermekek túlérzékenyek, túlingerelhetők, gyakran heves reakciót mutatnak. Pszichomotoros érzékenységük csecsemőkorban jelentkezik, kevesebbet alszanak, nagyobb a mozgásigényük, mint az adott életkorban elvárható. A figyelmüket szokatlan módon tudják koncentrálni, ha valami felkelti az érdeklődésüket. Szenzuális ingerlékenységük a fényre, hangra, ízre való erős reagálásban mutatkozik meg. Az esztétikai érzékenységük korán megmutatkozik, nagyon fogékonyak, mindent észrevesznek. Intellektuális érdeklődésük, elkötelezettségük, szorgalmuk korukhoz képest kiemelkedő. Szeretik a dolgok lényegét, összefüggéseit megérteni, elméleteket alkotni. Gyakran tapasztalható nagyfokú kíváncsiság, különös problémák iránti fogékonyság (születés, halál, Isten). Összefüggéseket keresnek és találnak a távoli asszociációk között, gyakran szokatlan kérdéseket tesznek fel. Élénk képzeleti működéssel, gazdag fantáziavilággal rendelkeznek. Gyakran szélsőséges érzelmi reakciót mutatnak, a jóra és a rosszra hevesen reagálnak, gyakran álmodoznak, hazudoznak. Jellemző tulajdonságuk a makacosság, az önfejűség és az öntörvényűség. A tehetséges gyerekek személyiségbeli jellemzői gyakran megnehezítik az átlagos, többségi közösségbe való beilleszkedést.

2. Fejlődésbeli jellegzetesség: diszszinkronia

A gyermek magas intelligenciaszintje és a gyakorlatias dolgokban való boldogulás között jelentős diszkrepancia tapasztalható. A szinkronicitás hiánya az intellektuális, az érzelmi és a motoros fejlődés esetében a legfeltűnőbb. Ez olyan tünetegyüttest okoz, amit diszszinkroniának nevezünk. Az egyenlőtlenség lehet: belső (ami a gyermek fejlődési ütemére vonatkozik) vagy szociális (ami a gyermek környezeti kapcsolatát fedi).

a) belső diszszinkronia

- *intellektuális-pszichomotoros diszszinkronia:* Nem a felgyorsult fejlődés, hanem ennek kiegyensúlyozatlanságai okoznak problémát. Ez leginkább az írás és olvasás elsajátításában jelentkezik.

- *nyelvi-gondolkodási diszszinkronia*: A gondolkodási funkciók fejlettsége megelőzi a nyelvi képességeit. Szokatlan kapcsolatokat, összefüggéseket meglát, megért, de következtetéseit elmagyarázni nem tudja, mert a szókincse, verbális kifejezőkészsége még kevésbé jó szintű.
- *intellektuális-affektív diszszinkronia*: A tehetséges gyermek intellektuális és szocio-emocionális fejlődése nem egymás mellett halad. Érzelmileg fejletlen, a fejlődésben való lemaradás oka a családi háttérben keresendő. Az érzelmi nevelést megelőzi az értelmi nevelés.

b) szociális diszszinkronia

- *gyermek-iskola közötti diszszinkronia*: Hatalmas különbség tapasztalható a tehetséges gyermek fejlődési üteme és a kortársak fejlődési üteme között.
- *gyermek-szülők közötti diszszinkronia*: Problémát jelenthet, ha a szülő ismeri fel a gyermek tehetségét, nem veszi figyelembe a szükségleteit.
- *gyermek-kortársak közötti diszszinkronia*: A tehetséges gyermek tulajdonságai, személyiségjegyei megnehezítik a kortárs közösségbe való beilleszkedést. Általában azonos intellektusú társat választ, vagy idősebb gyerekek, felnőttek társaságát keresi. (Duró, 2004)

A korai életkorban, 6 éves kor előtt történő beiskolázásnál ezen tényezőket is mérlegelni kell. A fejlődésbeli egyenlőtlenségek kezdeti sikertelenségeket eredményezhetnek, a fellépő frusztráció pedig szorongást vagy agresszív viselkedést szülhet.

3. A tehetséges gyermekek jellemző sajátosságai

Az ismeretszerzés jellemzői: Hatalmas ismerettel rendelkeznek. Beszédük kifejező, szókincsük választékos, szokatlan kifejezéseket használnak. Gyorsan memorizálnak dolgokat, a memóriájuk kapacitása nagyon jó szintű. Ok-okozati viszonyokat felismerik, gyorsan tudnak általánosítani. Jó a megfigyelőképességük, hasonlóságokat, különbségeket hamar észreveszik. Sokszor kritikusak, független gondolkodásúak.

Motiváció terén tapasztalható sajátosságok: Elmélyülten képesek foglalkozni a számukra fontos kérdésekkel, szívesen munkálkodnak önállóan. Az ismétlődő, mechanikus feladatokat nehezen viselik. Már iskoláskor előtt sok „felnőtt-probléma” iránt érdeklődnek. Magas célokat jelölnek ki, maximalisták, önkritikusak.

Kreativitásukra jellemző: Sokféle szokatlan kérdést tesznek fel, egy problémára több megoldást találnak. Véleményüket nyíltan kifejezik. A kreatív tevékenységek iránt nagyfokú érdeklődést mutatnak, színes fantáziavilággal, kifejlett humorérzékkel rendelkeznek.

Szociális viselkedésbeli jellegzetességeik: A konformitással szembenemnek, vállalják a konfliktusokat, hajlandó az autoritás megkérdőjelezésére. Individualisták, a tekintély-alapú véleményt elutasítják. Monotóniatűrésük alacsony szintű. Felelősségetvállalnak, tervezésben, szervezésben megbízhatóak. Mások helyzetébe könnyen beleélik magukat, barátaikat hasonló képességűek közül választják. (Duró, 2004)

Sok tehetségnél tapasztalható „*sajátos kognitív szerveződés, kiegyenlítetlen képesség-struktúra (intelligencia-profil), jobb agyféltekei dominancia (a matematikai és zenei tehetségekre jellemző), nyelvi fejlődési zavarok (művészek, feltalálók között nagyobb arányban fordul elő pl.: diszlexia) autoimmun betegségek*”.

IV. A tehetséggondozás főbb útjai

A hazai tehetséggondozás három fő szakasza: 1. a tehetség meghatározása, 2. a tehetség azonosítása, 3. a tehetség fejlesztése. Már kisgyermekkorban biztosítani kell a fejlődés feltételeit, a gyermeki képességek felszabadítását. Az általános intellektuális képességek fejlesztése nélkül a speciális intellektuális képességek nem fejlődnek. A tehetségfejlesztés során az ismeretek gyarapítása nem az elsődleges cél, a hangsúly a képességek, a kreativitás és a személyiségfejlesztésen van. A komplex tehetségfejlesztő program célja a tehetséges gyermek erősségeinek és gyengeségeinek fejlesztése, a gondozáshoz szükséges optimális légkör biztosítása, valamint a szabadidős, lazító programok lehetősége, melyek a feltöltődést biztosítják. A tehetséggondozás sikeressége függ a szülők és a pedagógusok együttműködésétől és az intézményi szerepvállalástól. Mindenki számára elérhető, egyenlő eséllyel hozzáférhető, az öndifferenciálást elősegítő tehetségfejlesztő programokat kell szervezni.

A tehetségfejlesztésben három fő módszer ismeretes

- ❖ ***gyorsítás, léptetés:*** „*A gyorsítás azon tehetséggondozási módszerek gyűjteménye, amelyek a gyorsabb fejlődésű, tehetséges gyerekek számára gyorsabb haladást biztosítanak.*” A gyermek egy tanév során több év anyagát sajátítja el, vagy csak egy-egy kiemelt tantárgyból halad gyorsabban.
- ❖ ***elkülönítés, szegregáció:*** A tehetséges gyerekek külön iskolában, osztályban tanulnak. Magyarországon erre példa a tagozatos osztály, a gyakorlóiskola és a 6 és 8 osztályos gimnáziumok.
- ❖ ***gazdagítás, dústítás:*** Az első két módszer célja, hogy a gyermek gyorsabban, hatékonyabban sajátítsa el az ismereteket. A gazdagítás során a személyiségfejlesztést hangsúlyozva arra

törekszünk, hogy mennyiségileg és minőségileg is mást tanítsunk a gyermeknek. A tehetséges gyermek a normál oktatás mellett személyre szóló képzésben vehet részt. A gazdagítás az egyéni fejlődés lehetőségét is biztosítja. A gyermek saját érdeklődése szerint, saját tanulási stílusában tanulhat, szabadságot kap a feladat kiválasztásában, megoldásában, előadásában. Nem csak az ismeretelsajátítás, a felfedezés is biztosított.

A gazdagítás jellemzői:

- tananyaghoz kapcsolódhat, de lehet azon túli
- komplex személyiség-, készség-, és képességfejlesztés
- sokféle módszer ötvözete
- fő aspektusai: újdonság, nehézség, változatosság
- fő elemei: intellektuális kihívás, gondolkodás- és kreativitás, társas, vezetői készségek fejlesztése (Gyarmathy, 2007)

A gazdagítás gyakori formái Passow szerint:

- mélységben történő gazdagítás (több lehetőség biztosítása a képességek alkalmazására)
- tartalmi gazdagítás (egyéni érdeklődés, szükséglet szerinti tananyag biztosítása)
- feldolgozási képességek gazdagítása (felfedező tevékenységek által a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztése)
- tempóban történő gazdagítás (ugyanannyi idő alatt több ismeret feldolgozása) (Balogh, 2004)

Gazdagítási stratégiák lehetnek: önálló tanulás, projektek, tanulási műhelyek, utazások, kirándulások, szombati programok, nyári programok, zenei, művészeti, nyelvi, számítástechnikai táborok, szellemi olimpiák, versenyek.

V. Tehetségigéretetek ellátása

Jogszályi háttér

Nkt. 4 § (14) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A pedagógus feladata a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek nevelése során

Nkt.62.§ (1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

- a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat.

Tehetségigéreték fejlesztése intézményünkben

Óvodánk fontosnak tartja a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítését, sokoldalú, harmonikus fejlesztését, a tehetségigéretes gyermekek kiemelkedő képességeinek felismerését, megfelelő módszerekkel való segítését. Az óvodai tehetségfejlesztést intézményünk is vállalja. A tehetség felismerésének és fejlesztésének elméleti megismerésére nagy hangsúlyt fektettünk, fontosnak tartjuk a pedagógusok továbbképzését, szakmai rendezvényeken való részvételt. Célunk az óvodás tehetségigéreték korai felismerése, megsegítése, a gyermekekben felfedezett átlagon felüli speciális képességek, erősségek, motiváció, kreativitás fejlesztése, a tehetséggel összefüggő gyenge oldalak kiegyenlítése. Továbbá olyan légkör megteremtésére törekszünk, melyben a gyermekek kreativitását, motivációját fokozni tudjuk, hogy felszabadultan, nagy lelkesedéssel, kitartóan vegyenek részt a tevékenységekben, sikerélményhez juthassanak. Az értelmi képességek mellett fontosnak tartjuk az érzelmi, akarati, szociális képességek fejlesztését.

Óvodánk főbb tevékenységeit alapul véve próbáljuk azokat a tehetségterületeket kijelölni, amelyek jól fejleszthetik gyermekeink egy-egy speciális képességét. A gardner-i intelligencia elméletre építve – mely nyolc egymástól függetlenül is létező intelligenciát azonosít – minden nevelési év elején megszervezzük azokat a tehetségműhelyeket, amelyek a gyermeki szükségletek, valamint az óvodapedagógusi kreativitás, motiváltság, elméleti-, gyakorlati ismeretek alapján biztosan megvalósíthatók intézményünkben. Úgy véljük, hogy minden gyermek lehet valamiben tehetséges. A tehetségcsírák felfedését olykor nehezíthetik a gyermek meglévő testi, pszichés problémái vagy kognitív nehézségei. Esélyt adunk a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tehetségigéretes számára is a tehetségfejlesztő műhelyfoglalkozáson való részvételre. Tehetséggondozással kapcsolatos feladatainkban segítséget nyújt az intézményünk gyógypedagógusa, aki tehetségfejlesztő szakvizsgával rendelkezik, valamint munkánkhoz

külső segítséget kaphatunk a pedagógiai szakszolgálat tehetségkoordinátorától és pszichológusától.

A tehetségigéreték azonosítása, műhelyfoglalkozások megszervezése

A tehetségigéreték felismerése, azonosítása hosszú folyamat eredménye. Az eredményes fejlesztés biztosítása érdekében szükséges a gyermeki személyiség alapos megismerése, az egyéni sajátosságok feltárása. A személyiség megismerésére a megfigyelés módszerét alkalmazzuk – spontán és célzott helyzetekben egyaránt. Információkat gyűjtünk a gyermek értelmi képességeiről, mozgásfejlettségéről, beszédéről, szociális szintjéről, akarat - erkölcsi fejlettségről, kreativitásáról, motivációs szintjéről. Megfigyeléseinket félévenként rögzítjük. A gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációnk felfedi a normál fejlődésétől pozitív irányban történő eltérést, rávilágít a speciális képességek meglétére is. Herskovits Mária által kidolgozott tulajdonságlistát is alkalmazzuk, mely az óvodás korú tehetségigéretes gyerekekre jellemző viselkedési jegyeket tartalmazza. Kis- és középső csoportban a csoporton belüli differenciált egyéni megsegítést alkalmazzuk, nagycsoportos kortól tehetségfejlesztő műhelyfoglalkozásokat biztosítunk a kiemelkedő képességekre és az egyéni érdeklődésre alapozva. Fejlődést elősegítve fejlesztési terveket készítünk, a fejlesztés eredményeit is rögzítjük. Óvodánkban a tehetségigéreték azonosításához Nagy Jenőné által kidolgozott szempontsort használjuk: „Megfigyelési szempontok a gyermek érdeklődési területének megállapításához, valamint a speciális adottságainak felfedezéséhez a gardneri tehetségterületek figyelembe vételével”. A szempontsort 5 éves kortól alkalmazzunk. A gardner-i tehetségterületeknek megfelelő indikátorokat egy attitűdskála segítségével értékeljük. A tehetségazonosítás megbízhatósága érdekében több forrásból szerzünk információt, a tehetségterületenként elért pontszámokat, az óvodapedagógusok személyes megfigyeléseit és a szülők visszajelzéseit is figyelembe vesszük. Az azonosítások eredményeit az óvodapedagógusok rögzítik az „Összesítő a tehetségigéreték azonosításának eredményeiről” című dokumentumban és továbbítják a műhelyvezető óvodapedagógusoknak.

A tehetséggondozás fontos feladata az egyéni képességek feltérképezése révén a harmonikus személyiségfejlesztés biztosítása, a gyenge és erős oldalak kiegyenlítése. A tehetségműhely vezető óvodapedagógusok a „Ryans-féle” becslési skálával mérik fel a gyermekek átlagon felüli speciális képességeit, motivációs és kreatív adottságait, továbbá feltárják a gyengeségeiket és erősségeiket is. A tehetségműhelyek 30 órás komplex fejlesztő programjának tematikája ezek alapján kerül kidolgozásra. Az egyes modulok kéthetes időintervallumban, két

foglalkozás során kerülnek feldolgozásra, így a műhelymunka 15 témakört ölel fel. A tevékenységek megvalósításához tudatosan megtervezett foglalkozásvázlatok készülnek.

A modulok tervezete tartalmazza:

- ❖ Fejlesztés célját, időintervallumát;
- ❖ A fejlesztés tartalmát;
- ❖ A tárgyi feltételeket;
- ❖ Az erős oldal fejlesztését;
- ❖ A gyenge oldal fejlesztését;
- ❖ A légkörjavító, kiegészítő tevékenységeket;
- ❖ A szülői tájékozódás formáját, a szülők bevonásának módját a műhelymunkába.

A tehetségfejlesztéshez kialakítunk egy jól felszerelt, tágas, állandó kuckót, ahol a tehetségígéretes, nagycsoportos korú gyermekek októbertől kezdődően a nevelési év végéig, heti rendszerességgel, mikrocsoportos szervezési formában- többnyire 6-8 gyermek bevonásával- 45 perces foglalkozásokon vesznek részt. A műhelyben végzett tevékenységek nyugodt, felszabadult légkörben zajlanak, itt lehetőség van egyéni, csoportos és páros munkaforma alkalmazására is. Az ismeretek gazdagítása, rendszerezése változatos, kreatív, játékos-mozgásos tapasztalatszerzés, cselekedtetés útján történik. Az általános és speciális képességek fejlesztése mellett lehetőség van kiegészítő tevékenységekre, melynek célja a pihentetés, a regenerálódás, ami biztosítja a feltöltődést. A kognitív képességek fejlesztésével párhuzamosan a szociális kompetenciák erősítésére: a frusztrációs toleranciára, a szocializációs képességekre – önértékelés, önbizalom, önérvényesítés – a szabálytudatra, a késleltetésre, a siker, kudarc érzelmi megnyilvánulásainak alakítására, a kulturált viselkedési formák elsajátítására is megfelelő hangsúlyt fektetünk. Egy-egy foglalkozás önkontrollos hatásvizsgálattal zárul, ahol a gyermekek nyíltan elmondhatják, hogy hogyan érezték magukat a műhelyfoglalkozás során. „Műhelynapló” formanyomtatványt vezetjük munkánk dokumentálására, ebben rögzítjük a tehetségígéretes azonosítására szolgáló megfigyeléseket, és a beválogatás eredményét (speciális terület adottságainak, kreatív adottságainak és a motivációs adottságainak megfigyelését). A gyermekekről egyéni feljegyzéseket készítünk, mellyel a fejlődés nyomon követhető. A tehetségfejlesztő program lezárásakor az óvodapedagógusok, szülők véleménye alapján egy összegző elemzés készül annak hatékonyságáról.

A tehetséggondozás megtervezését és dokumentációját Nagy Jenőné szakmai ajánlása alapján dolgoztuk ki és vezetjük.

A vezető éves munkatervére vonatkozó jogszabályi háttér

A vezető éves munkatervének elkészítéséről és szabályairól a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet rendelkezik.

3. § (1) Az óvodai munkaterv határozza meg az óvodai nevelési év helyi rendjét. Ennek elkészítéséhez az intézményvezető kikéri a fenntartó, az óvodaszék, , szülői szervezet, közösség, az intézményi tanács, véleményét is.

(2) Az óvodai nevelési év helyi rendjében, valamint az iskolai, kollégiumi tanév helyi rendjében kell meghatározni

a) az óvodai nevelés nélküli munkanapok, az iskolai tanítás nélküli munkanapok időpontját, felhasználását,

b) a szünetek időtartamát,

d) az óvodai élethez kapcsolódó ünnepek megünneplésének időpontját,

e) az előre tervezhető nevelőtestületi értekezletek, szülői értekezletek, fogadóórák időpontját,

f) az intézmény bemutatkozását szolgáló pedagógiai célú óvodai, iskolai nyílt nap tervezett időpontját,

h) minden egyéb, a nevelőtestület által szükségesnek ítélt kérdést,

(5) Az óvodai nevelés nélküli munkanapok, száma egy nevelési évben az öt napot nem haladhatja meg.

(6) Az óvodai nevelés nélküli munkanapon, - a szülő igénye esetén - az óvoda, ellátja a gyermek felügyeletét.

(7) Az óvodában a napirendet úgy kell kialakítani, hogy a szülők - a házirendben meghatározottak szerint - gyermeküket az óvodai tevékenység zavarása nélkül behozhassák és hazavihessék. Az óvoda nyári zárva tartásáról legkésőbb február tizenötödikéig, a nevelés nélküli munkanapokról legalább hét nappal a zárva tartást megelőzően a szülőket tájékoztatni kell.

A pedagógusok dokumentációjának jogszabályi háttere

Felvételi- és mulasztási napló

89. § (1) Az óvodai felvételi előjegyzési napló az óvodába jelentkezett gyermekek nyilvántartására szolgál.

(2) A felvételi előjegyzési naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a napló megnyitásának és lezárásának időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú nyomtatvány esetén az óvoda körbélyegzőjének lenyomatát is. A napló nevelési év végén történő lezárásakor fel kell tüntetni a felvételre jelentkező, a felvett és a fellebbezés eredményeként felvett gyermekek számát.

(3) A felvételi előjegyzési napló gyermekenként tartalmazza

a) a jelentkezés sorszámát, időpontját,

b) * a gyermek nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja nevét, nem magyar állampolgárság esetén a tartózkodás jogcímét,

c) a kijelölt óvoda megnevezését,

d) annak az óvodának a megnevezését, ahová a gyermek jelentkezését még benyújtották,

e) annak tényét, hogy a gyermek a jelentkezés időpontjában részesül-e bölcsődei vagy óvodai ellátásban,

f) a szülő felvétellel, ellátással kapcsolatos igényeit,

g) a felvételi elbírálásánál figyelembe vehető egyéb szempontokat,

h) az óvodavezető javaslatát,

i) a felvétellel kapcsolatos döntést, annak időpontját,

j) a felvétellel kapcsolatos fellebbezés időpontját és iktatószámát,

k) a felvétel időpontját.

90. § (1) A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál.

(2) A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

(3) A felvételi és mulasztási napló

- a) a gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét,
- b) a felvétel időpontját,
- c) az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
- d) a szülők napközbeni telefonszámát,
- e) a megjegyzés rovatot,
- f) * a jogviszony létesítésének időpontját tartalmazza.

(4) * Amennyiben az óvoda beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

(5) A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

(6) * Az óvoda az (4) bekezdésben meghatározott adatok alapján minden év június 30-áig megküldi az illetékes szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény részére azon gyermekek nevét - a szakértői véleményt kiállító intézmény és a szakértői vélemény számával együtt -, akiknek a felülvizsgálata a következő nevelési évben esedékes.

Csoportnapló

91. § (1) Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.

(2) Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

(3) Az óvodai csoportnapló tartalmazza

- a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- b) * a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos

nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődei ellátásban részesültek,

c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,

d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,

e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,

f) nevelési éven belüli időszakonként

fa) a nevelési feladatokat,

fb) a szervezési feladatokat,

fc) a tervezett programokat és azok időpontjait,

fd) * a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,

fe) az értékeléseket,

h) * a feljegyzést a csoport életéről.

Fejlődési napló

20/2012. (VII. 31.) 23. Az óvodás gyermek fejlődésének figyelemmel kísérésével kapcsolatos szabályok

63. § (1) Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(4) * Az óvoda a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer - a 93/A. § szerinti dokumentációban rögzíti.

93/A. § * (1) A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

(2) A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

a) a gyermek anamnéziséét,

b) * a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit,

c) a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,

d) amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,

e) a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,

f) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

<p>Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda</p> <p>Intézmény OM - azonosítója: 201953</p>	<p>Készítette:</p> <p>Pintéerné Schusztek Erzsébet</p> <p>ÁMK igazgató</p> <p><i>Ph</i></p> <p>.....</p>
<p>Legitimációs eljárás</p>	
<p>A nevelőtestület a pedagógiai programot elfogadta:</p> <p style="text-align: center;">2021. 08.31-én</p> <p style="text-align: center;">Szabó Mária</p> <p style="text-align: center;">ig.h</p> <p style="text-align: center;"><i>nevelőtestület nevében</i></p>	<p>Véleménynyilvánítók:</p> <p style="text-align: center;">Horváth Marietta</p> <p style="text-align: center;"><i>Szülők közössége nevében</i></p> <p style="text-align: center;">Fucskóné Kasza Mónika</p> <p style="text-align: center;"><i>Alkalmazotti közösség nevében:</i></p>
<p style="text-align: center;">Jelen Pedagógiai program a fenntartóra többletkötelezettséget nem ró.</p> <p style="text-align: center;">A fenntartó (Szabadszállás Város Képviselőtestülete) 75/2021(XI.05.) határozatával a programot jóváhagyta.</p>	
<p>ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT</p> <p>A pedagógiai program érvényességi ideje: 2021. 09.01. - 2026. 08. 31.</p> <p>A pedagógiai program módosítását indokolja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Törvény, jogszabály módosítása. - Intézmény szervezeti átalakítása. - A nevelőtestület döntése más program bevezetéséről. - A nevelőtestület döntése a program egyes részeinek módosításáról. - Egyéb érdekegyeztető fórum módosító javaslata. <p>A programmódosítás előterjesztésének szabályai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének. - Nevelőtestületi értekezleten hozott határozati javaslat. 	
<p>A dokumentum jellege: Nyilvános</p> <p>www.szabadszallas.hu</p>	

3. Fejezet

Szabadszállási ÁMK
Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde

Bölcsőde

Szakmai programja

2021-2026

Készítette:

Pintérné Schusztek Erzsébet
ÁMK igazgató

Aszódi Vera
Kisgyermeknevelő, szakmai vezető

2021

Intézmény adatai:

Neve:	Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde
Címe:	6080. Szabadszállás, Honvéd út 28.
Intézményvezető:	Pintéerné Schusztek Erzsébet
Telefonszáma:	06 76/558-164
E-mail cím:	intezmenyvezetoamk@gmail.com
Szakmai vezető:	Aszódi Vera
Bölcsőde e-mail cím:	sz.mezeskalacsbolcsi@gmail.com
Nyitvatartási idő:	6 ¹⁵ -17 ⁰⁰
Ágazati azonosító:	S0300509
Intézmény törzsszáma:	15798169
Típusa:	Napos bölcsőde
Csoportok száma:	3 csoport
Férőhelyek száma:	40 fő
Fenntartó neve:	Szabadszállás Város Önkormányzata
Címe:	6080, Szabadszállás Kálvin tér 1.
Telefonszáma:	06 76/558-006
E-mail cím:	szabadszallas@szabadszallas.hu
Alapítás éve:	1998
A programért felelős:	Pintéerné Shusztek Erzsébet, Aszódi Vera
Szakmai program érvényessége:	2021-2026
A bölcsőde szakmailag önálló intézményegységként működik.	

A szakmai program a Bölcsődei nevelés- gondozás Országos Alapprogram és alábbi jogszabályok figyelembevételével készült:

- 1.1948. december 10-én elfogadott ENSZ Emberi jogok egyetemes nyilatkozata
- 2.1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 3.1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 4.1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 5.15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 6.1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 7.18/1998.(VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 8.1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 9.1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
10. 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
11. 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
12. 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról
13. 7/2010. (II. 19.) SZMM utasítás a Bölcsődék Napja megünnepléséről
14. 38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról
15. 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti gyermekvédelmi
16. 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői:

Helyzetelemzés:

A bölcsődei ellátás igénybevételének szükséglete megnövekedett az utóbbi években. Tapasztalatok alapján igény mutatkozik a bölcsődei férőhelyek bővítésére. Szabadszállás Város Önkormányzata „Bölcsődei fejlesztési program 2018” keretein belül 270.000.000 Ft beruházással sikerült bővíteni a meglévő 1 bölcsődei csoportot további 2 csoportszobával.

Ellátási körzete:

Szabadszállás Város közigazgatási területe és környéke. (164,6 km²)

Elhelyezkedés:

Bács- Kiskun megye északnyugati részben fekszik, Budapesttől délre, 80 km-re, Kecskeméttől nyugatra.

Szomszédos települések: ÉK-en Kunadacs, K-en Kerekegyháza, DK-en Fülöpháza, D-en és DK-en Fülöpháza, É-on Kunszentmiklós város.

Szabadszállás egyközpontú település.

Lakások száma (2014):

2956 db

A lakosság száma (2014):

6469 fő (népsűrűség 41,52 fő/km²)

A lakosság demográfiai adatai (2014):

Korcsopontonkénti megoszlás:

Életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-54	55-59	60-69	70-79	80-110
Fő	150	199	536	353	3196	531	743	499	262

A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei:

A bölcsőde célja:

A napközbeni gyermekellátás keretében a családi nevelést kiegészítve a gyermekek harmonikus fejlődésük elősegítésére törekszünk fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével a megfelelő viselkedés minták nyújtásával, elfogadással, odaforduló szeretettel. A hátrányos helyzetű családok gyermekei számára a hátrányok enyhítésére törekszünk a helyi intézmények együttműködésével. A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig igyekszünk gondozásba épített fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt.

A bölcsőde feladata:

A családokban nevelkedő gyermekek napközbeni felügyeletét, szakszerű nevelését és gondozását biztosítjuk. Az ellátást 20 hetes kortól a harmadik életévének betöltéséig vehetik igénybe. Kivéve orvosi szakvélemény alapján még nem óvoda érett így a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig veheti igénybe.

A bölcsődénk személyi feltételei:¹²

- 1 fő (ÁMK) intézményvezető
- 1 fő szakmai vezető
- 6 fő kisgyermeknevelő
- 2 fő dajka
- 1 fő állományon kívüli megbízott gyermekorvos

A dolgozók munkarendje:

A gyermekek napirendje megvalósításának, a szükségleteknek megfelelő ellátás biztosításának alapja a megfelelően kialakított munkarend, mely figyelembe veszi a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, érzékenységét, távozását és biztosítani tudja a biztonságos, állandó felügyeletet. A kisgyermeknevelők váltott műszakban dolgoznak.

¹² A dolgozók szakképzettsége a mellékletben található munkatervben.

A Bölcsődénk tárgyi feltételei:

A bölcsődénk két egységből áll, egy régi csoportszobából és bővült kettő további csoportszobával a „A Bölcsődei fejlesztési program 2018” keretein belül. Ezek a csoportszobák 2021 szeptemberében indulnak. A gyermekeket körülvevő környezet, csoportszobák, játszóudvar és egyéb helyiségek a jogszabályoknak, szakmai követelményeknek és a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően lettek kialakítva.

A régi csoportszoba (a továbbiakban Mézi csoport) tárgyi feltételei:

A Mézi csoport az óvoda épületében van, ahol a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő bútorok és eszközök találhatóak. A játéktároló polcok nyitottak megfelelő magasságban könnyedén elérhetőek a játékok. A szerepjáték kellékei babakonyha, fésülködős asztal, 2 db babakanapé. A kisgyermeknevelőknek biztosított az íróasztal és székek. A csoportszobából nyíló átadó helyiségben található a hirdető tábla is. Innen nyílik a gyermekfürdőszoba és a gyermeköltöző. A gyermeköltözőben jellel ellátott öltözőszekrények és elkülönített cipőtároló található, továbbá pelenkázó asztal, fogas és öltözőpad. A pelenkázó asztal felett van egy tábla ahol a gyermekek által készített rajzokkal dekoráljuk az öltözőt. A gyermek fürdőszobában az ajtó mellett egy teljes alakos tükör van mellette a zuhanyzó, a gyermekek számára megfelelő méretű kis WC-k és kézmosók tükörrel és szappantartóval. Mellette törölköző - és pohártartó és a fésűtartó található. Az átadóból nyílik a csoportszobához tartozó bejárati ajtó és a terasz. A játszó udvar közösen használja a három csoport. Könnyen megközelíthető a teraszokon keresztül. Az udvaron található 2 db homokozó, 1 db pancsoltató, 2 db babaház, egy hernyó egy mászókás csúszda. Az udvarrészről nyílik a gyermekek számára kialakított kültéri mosdó és mellette a kültéri játéktároló. A tárolóban megtalálható az életkori sajátosságoknak megfelelő udvari játékkészlet. Az udvar egyik része a régi és az új épület között található, e rész fölé az erős napsugárzás megakadályozása érdekében színes napvitorlákat helyezünk el.

Új épületrész két csoportszoba (Szívecske csoport és Méhecske csoport):

Az új bölcsődei épületrészt az óvodai épülettel egy folyosó kapcsolja össze. Itt található a gazdasági bejárat is.

A folyosó végén a kisgyermeknevelői szoba, felnőtt mosdó, zuhanyzó és öltöző található. A kisgyermeknevelő szoba világos és tágas. A kisgyermeknevelők igényeinek megfelelően van berendezve szekrényekkel, asztalokkal és székekkel. A felnőtt öltözőben a személyi feltételekhez igazodva megfelelő számú öltözőszekrény található.

A kisgyermeknevelői szoba mellett található az első csoportszoba (Méhecske csoport). A csoportszobában található egy ágytároló szekrény, egy kisgyermeknevelő asztal és hozzá tartozó két szék. A csoportlétszámnak megfelelő gyermek asztal és szék. Az étkezéshez szükséges eszközöket a tálalószekrény tartjuk. Térrelválasztók biztosítják a gyermekek számára a kis kuckók, a fodrászos sarok, a babakonyha stb. kialakítását. A csoportszobának nagy földig érő ablakai mellé terveztük a puha sarkot, ahol a gyermekek napközben meg tudnak pihenni, képeskönyvet nézegetni stb. A két csoportszoba között egy átlátható, biztonsági üveggel ellátott ajtó található. Csoportszobákból közvetlenül ki lehet jutni a teraszra és a játszóudvara. A gyermekfürdőszoba közös, úgy van kialakítva, hogy könnyedén elérhető legyen a csoportoknak.

A fürdőszobában található 1 db felnőtt kézmosó, 1 db zuhanyzó, mellette 2 db pelenkázó asztal, 1 db gyógyszeres szekrény, 1 db bili tartó szekrény, mellette egy bili mosó, 4 db kis WC, 4 db kézmosó tükörrel és szappantartóval ellátva a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően. A kézmosókkal szemben található a jellel ellátott törölköző és pohártartó, fésűtartó és a teljes alakos tükör.

A Méhecske csoportszobából az egyik ajtó a saját öltözőjébe nyílik, ahol a gyermekeknek megfelelő mennyiségű öltözőszekrény, cipőtároló, öltözőpad, pelenkázó asztal, valamint felnőtt kézmosó és fogas található. Ide van elhelyezve a hirdetőtábla is, ahol az aktuális események, fontosabb telefonszámok, étlapok stb. találhatóak. Az öltözőből nyílik a csoportszobához tartozó babakocsi tároló, ahol a várakozó családok számára elhelyeztünk egy ülőkéket. Innen nyílik az akadálymentes mosdó és a bejárati ajtó is. A Méhecske csoportszobának a bejárati ajtaján egy sárga négyzet található.

A Szívecske csoportszoba és öltöző, babakocsi tároló tárgyi feltételei azonosak az Méhecske csoportéhoz. A szívecske csoportszobából lehet a gyermekjáték tárolóba jutni. A csoportszobából nyílik az ajtó a saját gyermeköltözőbe. A gyermeköltözőből a babakocsi tárolóba jutni, ahonnan nyílik még a szülők számára a felnőtt mosdó és a takarítószeres helyiség. A szívecske csoport a bejárati ajtaján lévő szívecskéről kapta a nevét.

A bölcsőde játékkészlete:

A játékkészlet színes és változatos, az életkori sajátosságoknak és a szakmai követelményeknek megfelelő. A játékok könnyedén fertőtleníthetőek. A csoport játékkészlete mindig függ a gyermekek életkorától, összetételétől. Az alapjátékok minden gyermek számára elegendő számú. A szerepjátékokhoz mindenféle eszköz megtalálható. A játékok a nyitott játéktároló polcokon vannak elhelyezve, melyek könnyedén elérhető magasságban vannak. Az asztali

játékok, képeskönyvek, ceruzák, zsírkréták és rajzlapok az asztalokhoz közel vannak elhelyezve, napközben bármikor elérhető a gyermekek számára. A nagymozgás kielégítéséhez a csoportszobában található szivacs modulok, bújócska, egyéb mozgást fejlesztő és járást segítő eszközök. Az udvaron található játékok futóbiciklik, motorok, triciklik, labdák, homokozó kellékek stb.

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja:

Intézményen belüli együttműködés:

A kisgyermeknevelők között folyamatos kommunikáció folyik a gondozási- nevelés feladatok közben is. A délelőtti kolleganő a délutánra érkezőt mindig szóban tájékoztatja a napi eseményekről. Esetlegesen felmerülő szakmai kérdéseknél a válaszokat közösen próbáljuk megkeresni, adott esetekben az intézményvezető vagy más szakemberek bevonásával. A jövőben rendszeres házi továbbképzéssel, és tematikus megbeszéléssel szeretnénk megerősíteni az együtt működést.

Szülőkkel való kapcsolattartás formái:

A bölcsődei nevelés és gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ezért törekszünk egy harmonikus és partneri viszony kialakítására. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, nagymértékben segítve ezzel a nevelőt a differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében. Nyílt nap alkalmával a szülők és a gyermekek ismerkedhetnek a bölcsődével, még a felvétel előtt. A szülővel történő fokozatos beszoktatással segítjük a gyermekek alkalmazkodását a kialakult új helyzethez és környezethez.

Családlátogatás:

A gyermek felvételét megelőzően a szülőkkel megbeszélte időben végzi a gyermek kisgyermeknevelője, az erről szóló módszertani útmutató alapján. A családlátogatás célja a gyermek és a család megismerése még a beszoktatás előtt a számára biztonságot nyújtó otthoni környezetben.

Szülőértekezlet:

A szülőértekezlet célja gyermekeket érintő és a csoportokra vonatkozó szülők tájékoztatása. Adott kérdésekben a szülőkkal közösen történő döntések meghozatalának. Kiemelkedő helyzetekben is sor kerülhet szülői értekezlet összehívására.

Egyéni beszélgetések:

Alkalom nyílik a mindennapi kapcsolattartásra a reggeli átadás és a délutáni hazaadás alkalmával. Ebben az időintervallumban lehetőség van az információ cserére a gyermekkel kapcsolatos fontos eseményekről és változásokról, de ha a szülő kéri lehetőség nyílik egy bizalmasabb, hosszabb terjedelmű beszélgetésre. Ezt a formát a szülő, a kisgyermeknevelő vagy akár az intézményvezető is kezdeményezheti bármikor.

Szülőcsoportos beszélgetés:

A nevelési évben több alkalommal tartandó tematikus megbeszélések a szülőcsoportos megbeszélések. A csoport kisgyermeknevelője vezeti a szülőkkal kialakított partneri viszonyra építve. A szülőket érdeklő aktuális témákban. Ezen alkalmakon a szülők is megoszthatják egymással a nevelési szokásaikat, gondolataikat. (pl.: szobatisztaság, Óvodába menetel, harapás)

Indirekt kapcsolattartási formák:

Ezek a lehetőségek jól kiegészítik az alap kapcsolattartási formákat. (hirdető táblák, írásbeli tájékoztatók stb.). Az üzenő füzet pótolja a személyes, közvetlen kapcsolatot, kiegészíti és megerősíti azokat. Tájékoztatást ad a szülőknél a gyermek fejlődéséről, kisgyermeknevelő szakmai munkájáról. Hozzájárul a szülő és a kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolat, bizalom kialakulásához, a családi és a bölcsődei nevelés összehangolásához.

A szolgáltatáson kívül más intézménnyel kapcsolattartás formái:

Önkormányzattal

A fenntartó a bölcsődét önként vállalt feladatként tartja fenn.

A fenntartó nagy fontosságot tulajdonít a bölcsődei nevelés-gondozásnak, maximálisan támogatja. Figyelemmel kísérik a bölcsődében folyó nevelőmunkát, melyet nem csak az évenként tartott intézményvezetői beszámolókból, de az alkalmankénti személyes látogatásokból és az ünnepeken való részvételből is megismerhetnek a fenntartó önkormányzat vezetői és képviselői.

Óvodával:

Közös igazgatóságú ÁMK révén a mindennapokban is szoros és támogató az együttműködés. Közös érdeklődés révén fontosnak tarjuk az közös célok elérését egy egységként működő intézményként. A bölcsődei nevelésre épül rá az óvodai nevelés.

Család -, és Gyermekjóléti Központ, Védőnői szolgálat, Járási Gyámhivatal

A bölcsőde együtt működik minden olyan szervezettel, szolgálattal melyek a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során kapcsolatba kerülnek a gyermekekkel és családjukkal.

Gyermekorvossal:

Heti rendszerességgel (heti 2 óra) látogatja a bölcsőde orvos a csoportot. Folyamatosan vezeti az egészségügyi törzslapot a gyermekek fejlődéséről.

Környékbeli bölcsődékkal:

A jövőben szeretnék rendszeressé tenni kölcsönös látogatást, tapasztalatcserét, mind a kisgyermeknevelők és a vezetők között (Pl.: továbbképzések közös megszervezése).

Folyamatos kapcsolattartás a Módszertani tanácsadókkal.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok:

Nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése:

Bölcsődékben is elsődleges a komplex látásmód használata nem csak a kisgyermek a kiinduló pont, hanem az egész család. Ezáltal egy teljes képet kapunk a gyermek helyéről a családban

az erősségekről, esetleges gyengeségekről. A családlátogatás az első ilyen helyzet ahol egy teljesebb képet kaphatunk a családról és a gyermekről. Fontosnak tartjuk, hogy a megfelelő szakmai iránymutatás követésével végezzék el a kisgyermeknevelők.

A kora gyermekkori intervenciós szemlélet befogadása:

A bölcsődében azon családok számára fontos közvetíteni a korai fejlesztés előnyeit, ahol a gyermeknél esetlegesen felmerülő fejlődési lemaradásokat, vagy megtorpanásokat észlel a kisgyermeknevelő. A mindennapokban olyan gondozási és nevelési helyzetek adódnak ahol gyermekek sajátos szükségleteinek kitapasztalása, meghatározása és ezeknek a folyamatos figyelembe vétele lehetséges.

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelést kiegészítve vesz részt a gondozásban és nevelésben, a család értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva. Szükség esetén - lehetőségeinkhez mérten- törekszünk a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására vagy az erősségek megerősítésére. A közös programok és a napi kapcsolattartás által betekintést és bekapcsolódást biztosítunk a családoknak a bölcsődei életbe.

A gyermeki személyiség tiszteletének elve:

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, gyermeki jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe:

A kisgyermeknevelő jelenléte a szakmai tudásával, élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatással, a gyermek számára, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével meghatározó. Munkája során folyamatosan segíti és támogatja a családokat és a kisgyermekeket ezért is tartjuk fontosnak a folyamatos önképzés és továbbképzés lehetőségét meglévő szakmai tudás folyamatos szinten tartás és gyarapítás érdekében.

A biztonság és stabilitás megteremtése:

A beszoktatás időszakában már kiemelten figyelünk a biztonság és az állandóság kialakítására. A „saját kisgyermeknevelő rendszer” kialakítása egy állandóságot biztosít már az első hetekben a kisgyermeknek. A kisgyermeknevelők folyamatosan szakmailag előre készülnek és a lehetőségek szerint, hogy a legjobban megteremtsék az állandóságot (pl. a beszoktatás előre tervezése, a kisgyermeknevelői rendszer kialakítása). A napirendet a csoport összetételének figyelembe vételével a kisgyermeknevelők alakítják. A napi események egymásra épülnek és ismétlődnek a gyermekek is könnyebben tájékozódnak, így egyfajta biztonságérzetet nyújt mindenkinek.

Fokozatosság megvalósítása:

A szülővel történő fokozatos beszoktatás és a fokozatos elválás lehetősége segíti a családoknak az új környezet és emberek elfogadását. A gyermek igényeinek figyelembe vételével történik a fokozatosság. A „saját kisgyermeknevelő rendszer” által fokozatosan csak egy kisgyermeknevelő veszi át a gondozási feladatokat a szülőtől, így biztosítva az elfogadást az új dolgok és helyzetek iránt. A beszoktatás alatt a gyermek fokozatosan mindig egy kicsit több időt vesz részt a bölcsőde mindennapjaiban.

Az egyéni bánásmód érvényesítése:

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. Kisgyermeknevelőink szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segítik a gyermekek fejlődését.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége:

A gyermekek nevelése és a gondozása elválaszthatatlan egységet alkot. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A gondozási folyamatok alatt a kisgyermeknevelő és a gyermek között egy bensőséges helyzet alakul ki.

A gyermekkori kompetenciakészítés támogatása:

Bölcsődei nevelés-gondozásunk kiemelt feladata a biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz megfelelő idő biztosítása, a

gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása. Fontosnak tartjuk a gyermekek ösztönzését, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítségét.

Bölcsődei nevelés feladatai:

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése, egészségvédelem, az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése, a megismerési folyamatok fejlődésének segítése.

Kiemelt szakmai célunk:

Több célú intézményként az egy csoportos bölcsődénk bővült két csoportszobával. Kiemelt célunk a szakmai követelményeknek megfelelő egységes rendszer kialakítása. Az új közösség és az egységes rendszer kialakítása miatt a csoportos megbeszélések során egymás megismerése lenne a cél. A visszajelzések és szakmai ötletek megbeszélése által egy gördülékenyen működő bölcsőde legyünk ahová a családok mindennap szívesen jönnek és ránk bízzák a gyermeküket. A környékbeli bölcsődék jelen helyzetben is sokat segítenek nekünk, ezt a kapcsolatot szeretnénk még szorosabbra fűzni és ápolni. Többcélú intézményként az óvodával szeretnénk közösen elérni, hogy egy madár barát intézmény legyünk. Az intézmény közösen változatos programjaival szeretne bekapcsolódni a város családjainak életébe.

A családok támogatása, szülői kompetencia fejlesztése:

A családokkal a kisgyermeknevelők egy bizalmas és partneri viszony kialakítására törekednek a gyermek harmonikus fejlődése érdekében. A család erősségei a folyamatos pozitívumok kiemelésével erősödnek meg. E kapcsolat kiépítése már a beiratkozáskor, nyíltnapkor, első családlátogatáskor elkezdődik, és folyamatosan bizalmasabbá válik. A napi beszélgetések által bevételkor és hazaadáskor ismerjük meg a családokat egyre jobban. Az első bizalmasabb beszélgetés a családlátogatás, ahol a szülő az otthoni biztonságos környezetben beszámolhat a mindennapjaikról. A kisgyermeknevelők szakmai tudása és tapasztalata segíti elő a megfelelő válaszok adásával a családok erősségeit.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása:

A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása, elsődleges szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése. Egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése.

Egészséges táplálkozás:

37/2014. (IV.30) EMMI rendelet figyelembevételével napi négyszeri étkezés biztosítva a korosztályoknak megfelelő minőségű és mennyiségű ételleket. (Reggeli, tízórai, ebéd és uzsonna). A gyermekek napi négyszeri étkezését a GAMESZ biztosítja. A tálalókonyhán az élelmiszerekből ételmintát kötelesek vagyunk 72 órán át megőrizni (NNP).

Mozgásfejlesztés elősegítése:

Kiemelt célunknak tekintjük, hogy a bölcsődénken belül olyan körülményeket teremtsünk, amelyek változatos mozgástevékenységre adnak lehetőséget. A biztonságot nyújtó, állandó felügyelet mellett, a gyermekek rendszeresen mozogjanak. Egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolják a nagymozgásokat.

Levegőtetés:

A gyermekek napirendjén belül minden alkalmat kihasználva, napi rendszerességgel biztosítjuk a gyermekek számára a szabadban való játszás lehetőségét az időjárás és az életkor figyelembe vételével.

Fogápolás:

A gyermekek minél korábbi életkorban megismerkedjenek a fogápolás eszközeivel annak lehetőségeivel, hogy egész életre szóló alapvető kultúrhygiénés szokásként alakuljon ki a fogmosás igénye.

Az érzelmi fejlődés és szocializáció segítése:

A bölcsődében a családias derűs légkör biztosítása és a biztonságos környezet megteremtése kiemelt fontosságú. Az intézményben dolgozó felnőttek és a gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése. Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, a szocializáció, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése. A bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése. A szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos

helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlettörődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával történik.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:

A gyermek érdeklődés kialakítását segítjük és fenntartjuk. Az önálló aktivitás és a kreativitás lehetőségét biztosítjuk. Segítjük a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérjük, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben. A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzet megoldási minták nyújtunk.

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei nevelés és gondozás egységet alkot. Figyelembe kell venni a gyermek életkorát, fejlettségét és egyéni sajátosságait. Biztosítani kell a gyermek érdeklődési körének a napi hangulatának és pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen a tárgyi és személyi környezetével.

Gondozás:

A gondozásban a személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben. Lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a nevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Fontosnak tartjuk az elegendő idő biztosítását. A gyermek sikeres próbálkozásait a felnőtt pozitív megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ez fokozza az együttműködés kedvét.

Játék:

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, az érzelmi és szociális fejlődést. A játék tehát komplex tevékenységforrás, melyet a kisgyermeknevelő a magatartásával támogatja a nyugodt játéktevékenységet.

A kisgyermeknevelő feladatai a játékkal kapcsolatban:

Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése. A napirenden belül elegendő eszköz, idő, és hely biztosítása. Igény szerint kezdeményezés, és szerepvállalás a játékban. Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek (együtt játszás) biztosítása. A gyermeki játék önállóságának biztosítása.

Mondóka, ének:

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztaltszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi hangulati állapotához igazodó, játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok formálják esztétikai érzékenységét. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

Alkotó tevékenység:

Az öröm forrása maga a tevékenység. A megfelelő feltételek biztosításával az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséggel, az alkotó kedv ébrentartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotási tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Vers, mese:

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi -, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet, képzelet) és szociális fejlődésére. A verselés, mesélés, képes-könyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság. A gyermek új tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert.

Egyéb tevékenységek:

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl.: virágültetés, viráglocsolás, dekorációkészítés stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, ezáltal az önkéntesség nagyon fontos. A tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása.

Mozgás:

A gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy. Mind a csoportszobában, mind az udvaron biztosítjuk a gyerekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk. Fontos szempontnak tartjuk, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. A szobai játékok pedig sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A csecsemő korosztály a mozgásfejlődés előrehaladásával ismerkedik meg a világgal ezért fontos a megfelelő hely és ösztönző eszközök biztosítása.

Tanulás:

A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A gyermek minden élethelyzetben tanul, tapasztal, információt gyűjt. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének megteremtésével, tapasztalatok feldolgozásával, bátorítással segíti a tanulást.

A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei:

A gyermekcsoportok megszervezése:

Az optimális gyermek létszám a 12 fő, de azon gyermekek csoportja, ahol minden gyermek betöltötte a második életévét ebben az esetben maximum 14 fő.

„Saját kisgyermeknevelő” – rendszer:

A kisgyermeknevelőink jól ismerik a korosztály fejlődésének jellemzőit, a gyermekek egyéni igényeit. Nevelőmunkájukban gyermekközpontú szemlélet, segítő magatartás érvényesül. A kisgyermeknevelők a 6-7 hozzá tartozó gyermeket látnak el, felelősséget vállalva a kisgyermekek érzelmi- értelmi-, szociális fejlődéséért, testi-lelki jólétéért és vezeti róluk a megfelelő dokumentációkat. Ezáltal könnyebb a gyermek egyéni igényeit, problémáit, szokásait számon tartani. A nevelők állandó jelenléte, figyelme, segítő magatartása biztonságot nyújt a gyermekeknek. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek korának megfelelő önállósodására, a helyes higiénés szokások, viselkedési szabályok elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére

Napirend:

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és állandó gondozás feltételeit biztosítja. Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A nevelés – gondozás folyamatában az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, játék, alvás) a gyermekek jó közérzetét is megteremtik. Az optimális napirenden belül az egyes gyermekek igényeit a nevelő úgy tudja kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető a rendszer, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, miközben kiiktatódik a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják az évszakok, a csoportlétszám. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása, és az hogy a napirendet a gyermekcsoport kisgyermeknevelők alakítsák ki.

Sajátos nevelésű igényű gyermek nevelése:

A gyermek felvételét kezdeményezheti a Járási szakszolgálat. Amennyiben év közben derül ki, hogy a gyermeknél fejlődési lemaradást tapasztal a gyermekorvos, védőnő, családsegítő és a kisgyermeknevelő kérhetik a gyermek részletes gyógypedagógiai és pszichológiai vizsgálatát. Az óvodával egységes intézményként olyan gyermeket tudunk integráltan nevelni és gondozni, aki gyengén látó, enyhén értelmileg fogyatékos, nagyot halló, enyhén mozgáskorlátozott. Egy bölcsődei csoportban egészséges gyermekek közé maximum két sajátos nevelésű igényű gyermek integrálható, ebben az esetben a csoport létszáma maximum 10 fő lehet. A pedagógiai szakszolgálatnál dolgozó pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, pszicho pedagógiai terapeuta, családgondozó szükség szerint segíti a kisgyermeknevelők munkáját. A szakszolgálat gyógypedagógusa látja el a korai fejlesztést a létszám függvényében, hogy helyben vagy szakszolgálatnál. Abban az esetben, ha helyben történik korai fejlesztés a szakember a személyes konzultációk mellett egy erre a célra használt füzetben írja le részletesen mi történt a fejlesztésen és esetlegesen otthon mit lehet, kell gyakorolni.

Minden évvégén a gyermek fejlődéséről egy összegző dokumentumot küld a Járási szakszolgálat, amit a Megyei szakszolgálatnak is elküld. A kisgyermeknevelők és a korai fejlesztő gyógypedagógus folyamatosan konzultálnak, segítik egymás munkáját.

Munkánk célja a személyiség sokoldalú fejlesztése, jártasságok, készségek kialakítása, képességek kibontakoztatása, harmonikus személyiség kialakítása.

Feladatunk:

1. Az inkluzív pedagógiai környezet megteremtése.
2. Az inkluzív nevelés-oktatás megvalósítása.
3. A gyermekek korának megfelelő normák és szabályok ismeretében magatartásuk alakítása.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek társadalmi szocializációjának elősegítése.
5. A családok és a gyermekek szociális hátrányainak kompenzálása, a szokások és viselkedésmódok kialakításának segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik társadalomba való beilleszkedésének támogatása.
6. A sajátos nevelési igényű gyermekek számára, állapotuknak megfelelő gyógypedagógiai és/ vagy konduktív pedagógiai ellátás biztosítása.
7. A szülők tájékoztatása lehetőségeikről, jogaikról és kötelességeikről a korai fejlesztés megszüntét követően, figyelembe véve a gyermek fejlettségi szintjét és a Szakértői Bizottság javaslatát.
8. A szülők tájékoztatása a szükséges szakértői vizsgálat, illetve kontrollvizsgálat igényléséről, aktualitásáról.
9. Tanácsadás a szülőknek a gyermek 5. illetve 6. életévének betöltése előtt az intézményváltásról, a gyermek érdekeit figyelembe véve az intézményválasztás lehetőségeiről.

Az ellátás igénybevételének módja

Bölcsőde szolgáltatásairól való tájékoztatás:

A bölcsődébe történt felvételt követően a szülők a bölcsődében szülői értekezlet, valamint egyéni megbeszélés formájában kapnak részletes tájékoztatást a bölcsődei szokásokról, napirendről. Megismerik gyermekük kisgyermeknevelőjét és a csoportszobát ahol majd folyik

a gyermek szakszerű nevelése, gondozása. További tájékoztatói lehetőség a szülő részére a Tájékoztató füzet, az üzenő falon kifüggesztett információk és az ÁMK honlapja.

A felvétel rendje:

A gyermek szülei/ törvényes képviselői a bölcsődei felvételi kérelem kitöltésével tudják igényelni a bölcsődei felvételt, melyet az intézményvezetőjének kell benyújtani. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatos. 20 hetes kortól 3 éves korig. A bölcsődei alapellátást a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében azon családok gyermekei vehetik igénybe, ahol a szülők dolgoznak, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben vesznek részt, betegségük vagy egyéb ok miatt gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni. Szabadszállás Város Önkormányzatának Képviselő- testületének 3/2015.(II.27.) önkormányzati rendelete alapján a bölcsődei ellátás abban az esetben vehető igénybe, ha a gyermek eltartója Szabadszállás Város közigazgatási területén lakóhellyel rendelkezik és munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. A bölcsődei felvételtől az intézményvezető dönt a hatályos jogszabályok alapján. Ha a kérelmező az intézmény döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a polgármesternek címzett, de a Szabadszállási Polgármesteri Hivatalhoz benyújtott írásbeli jogorvoslati kérelmet adhat be.

Az intézményi ellátás igénybevétele megelőzően az ellátást biztosító és az ellátást igénybevevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei, kötelességei és jogai. A tájékoztatást követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a megállapodásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja és ezt aláírásával igazolja. Az a szülő, akinek gyermeke felvételt nyert a bölcsődébe, további részletes tájékoztatást kap a beszerzendő dokumentumokról, bölcsődei szokásokról.

A gyermek felvételét a Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámügy, Családgondozó, Védőnő, Orvos javasolhatja.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- A bölcsődei nevelési év végén (aug. 31.), ha a gyermek a 3. életévét betöltötte.
- Orvosi javaslat mellett 4. életvének betöltését követő aug. 31.-én.
- Szakértői bizottság szakvéleménye alapján felvett és gondozott sajátos nevelési igényű gyermek 6 éves korában.

- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartása veszélyezteti a többi gyermek egészségét.
- A bölcsőde orvosa szakvélemény kialakításához, más szakemberek (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő...) véleményét is kikéri.
- Megszűnik az ellátása abban az esetben, ha a szülő nem kívánja gyermeke számára a szolgáltatást igénybe venni.

A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás

A Házirend tartalma és szerepe:

Az intézménnyel kapcsolatos szabályozások a gördülékeny működés érdekében. Tartalmazza a helyi szabályokat, a szülők és gyermekek jogait és kötelességeit. Egyaránt a dolgozókra vonatkozó kötelességeket is.

A beiratkozáskor lehetőség van a gyermekekről vezetett nyilván tartások, és az intézményt szabályzó dokumentumok megtekintésére, belekérdezésére. A Házirend¹³ és az Érdekképviselői Fórum mindig kivan függesztve a hirdetőtáblára az aktuális információkkal együtt (az aktuális programok, étlapok).

Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Gyermeki jogok:

- a bölcsődében, biztonságban és egészséges környezetben neveljék a pihenő idő, szabad idő, megfelelő testmozgás lehetőségének a beépítésével, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki,

¹³ A Házirend a mellékletben.

- személyiségét, emberi méltóságát, és jogait tiszteletben tartsák, és számára fizikai és lelki erőszakkal szemben védelmet biztosítsanak,
- személyiségi jogait, cselekvési szabadságát és magánéletéhez való jogát a bölcsőde tiszteletben tartsa, ez a joggyakorlás azonban nem korlátozhat másokat e jogainak érvényesítésében,
- adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban részesüljön,
- rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön.

A szülők jogai:

- az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdésről,
- továbbá, tájékoztatást kapjon a gyermekét érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, kérdést intézzen az intézmény vezetőjéhez, kisgyermeknevelőkhöz
- az intézmény működését szabályozó dokumentumokat megismerje (Szakmai Program, SZMSZ, Házirend), azokat véleményezze.
- gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét.
- az intézményvezető, vagy a kisgyermeknevelő hozzájárulásával a nap bármely szakában betekintést nyerjen a bölcsődei életbe.

A dolgozók jogai:

- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXI. törvény tartalmazza a dolgozók jogait.

Érdekképviselői Fórum¹⁴:

A működésének a célja, hogy a gyermekek érdekeit szem előtt tartva a törvényes képviselők, az Intézmény és a Fenntartó képviselői együtt működjenek.

¹⁴ Érdekképviselői fórum szabályzata a mellékletben.

A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása

Az önképzés megvalósulása:

Az intézményében belül lehetőséget adunk, hogy a bölcsődével kapcsolatos könyveket elolvasására. Érdekes cikkek kinyomtatása elolvasása. Továbbképzések és szakmai napok részvételi lehetőségének biztosítása.

Tematikus továbbképzések:

A jövőben rendszeresen szeretnék ilyen tematikus belső továbbképzéseket tartani. Adott témakörökben az intézményvezető és a szakember bevonásával.

A szakmai továbbképzéseken való részvétel gyakorlata:

A törvényi előírásoknak megfelelően (9/ 2000. (VIII.44) SZCSM rendelet) a továbbképzési tervet a szakmai vezető készíti el. A kisgyermeknevelőkkel közösen választjuk ki kinek melyik terület a fejlesztendő, vagy melyik témájú továbbképzés érdekli. Ennek függvényében próbálunk megtalálni a megfelelőt. Az intézményvezető folyamatosan tájékoztat minket az aktuális továbbképzésekről.

A képzési ciklus alatt szerzendő továbbképzési kreditpontok:

- Felsőfokú végzettség esetén: 80 pont
- Középszintű végzettség esetén: 60 pont

Szabadszállás, 2021.09.01

Pintérmé Schuszték Erzsébet

ÁMK igazgató

Aszódi Vera

Kisgyermeknevelő, szakmai vezető

Mellékletek

1. Munkaterv

Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde

Munkaterv 2021/2022 nevelési évre

Intézmény adatai:

Neve:	Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde
Címe:	6080. Szabadszállás, Honvéd út 28.
Intézményvezető:	Pintérmé Schusztek Erzsébet
Telefonszáma:	06 76/558-164
E-mail cím:	intezmenyvezetoamk@gmail.com
Szakmai vezető:	Aszódi Vera
Fenntartó neve:	Szabadszállás Város Önkormányzata
Címe:	6080, Szabadszállás Kálvin tér 1.
Telefonszáma:	06 76/558-006
E-mail cím:	szabadszallas@szabadszallas.hu

Személyi feltételek:

<i>Szakmai Vezető</i>	1. Aszódi Vera
<i>Kisgyermeknevelők</i>	2. Sándor- Hős Erika
	3. Arany Sándorné
	4. Parragh Erika
	5. Bajuszné Gáborné
	6. Horváth Marietta
	7. Holl Bettina

<i>Dajkák</i>	1. Zsírosné Nagy Klára
	2. Horváth Renáta
	3. Horváthné Kokovai Nikolett

Szakmai végzettségek:

1.	Felsőfokú csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens
2.	OKJ Kisgyermekgondozó, - nevelő
3.	OKJ Kisgyermekgondozó, - nevelő
4.	OKJ Kisgyermekgondozó, - nevelő
5.	OKJ Kisgyermekgondozó, - nevelő folyamatban
6.	OKJ Kisgyermekgondozó, - nevelő
7.	OKJ Kisgyermekgondozó, - nevelő folyamatban

Csoportbeosztások:

<i>Mézi csoport</i>	<i>Kisgyermeknevelők</i>
	Arany Sándorné (Egységvezető)
	Parragh Erika
	<i>Dajka</i>
	Zsírosné Nagy Klára
<i>Méhecske csoport</i>	<i>Kisgyermeknevelők</i>
	Horváth Marietta
	Holl Bettina
	<i>Dajka</i>
	Horváthné Kokovai Nikolett
<i>Szívecske csoport</i>	<i>Kisgyermeknevelők</i>
	Sándor- Höss Erika (Egységvezető)
	Bajuszné Tünde
	<i>Dajka</i>
	Horváth Renáta

A nevelés év rendje:

- A nyári zárás ideje a fenntartó jóváhagyása után minden február 15-ig kifüggesztésre kerülnek a szülők számára. A zárva tartás ideje 2 hét.

Bölcsokei rendezvények:	Időpont	Felelős
<i>Szent Mihály napi vásár</i>	2021. szeptember 24.	Arany Sándorné, Parragh Erika
<i>Farsang</i>	2022. február 18.	Sándor – Höss Erika
<i>Gyermeknap</i>	Június első hete	Horváth Marietta
<i>Búcsúztató</i>	Augusztus	A csoport kisgyermeknevelői
<i>Madarak és fák napja</i>	2022. május 12.	Holl Bettina
<i>Föld napja</i>	2022. április 22.	Parrag Erika
Családi Ünnepek		
<i>Gyermekek születésnapjai</i>		
<i>Anyák napja</i>	Május 1.	Bajuszné Tünde
Vallási ünnepek		
<i>Mikulás</i>	2021. december 3.	Parragh Erika Arany Sándorné
<i>Karácsony váró családi délután (nyílt esemény)</i>	2021. december	Sándor- Höss Erika Holl Bettina
<i>Húsvét váró családi délután (nyílt esemény)</i>	Április	Horváth Marietta Bajuszné Tünde

Gyermekek életével kapcsolatos feladatok:

	Időpont	Felelős	Feladatok
<i>Beiratkozás</i>	Április 25-29	Intézményvezető Szakmai vezető	

<p><i>Csoportindító megbeszélés</i></p>	<p>Augusztus eleje</p>	<p>A csoportok kisgyermeknevelői</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A csoport életkori sajátosságainak megfelelő tárgyi feltétel és játék készlet előkészítése. • Családlátogatás-, beszoktatási terv elkészítése. • Bölcsődei rendezvények egyeztetése. • Napirend kialakítása. • Saját kisgyermeknevelői rendszer.
<p><i>Az új gyermekek szüleinek első szülői értekezlet</i></p>	<p>Június közepe</p>	<p>Csoportok kisgyermeknevelői Szakmai vezető</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beszoktatásról általános tájékoztatás. • Családlátogatásról általános tájékoztatás, időpontok egyeztetése a szülőkkel. • Házi rend, • Érdekképviselési Fórum ismertetése. Tagok megválasztása.

<i>Csoportmegbeszélések</i>	Havonta alkalom	2	Egységvezetők	<ul style="list-style-type: none"> Az aktuális szakmai kérdések megbeszélése.
<i>Szülői értekezletek</i>	Évközben alkalom (Rendkívüli lehet)	3 is	A csoport kisgyermeknevelői	<ul style="list-style-type: none"> Csoportot érintő tájékoztatások. Problémák, felvetések megoldása, megbeszélése.
<i>Szülőcsoportos megbeszélés</i>	Évközben alkalom	3	A csoport kisgyermeknevelői	<ul style="list-style-type: none"> Témái pl.: szobatisztaságra nevelés, egészséges táplálkozás, harapás stb.)
<i>Nevelési év lezárása</i>	Augusztus 31		Intézményvezető szakmai vezető	<ul style="list-style-type: none"> Csoportnaplók lezárása. Csoport pedagógiai munkájának értékelése. Tervezett célok megvalósulásának, esetleges elmaradásának értékelése.
<i>Házi továbbképzés</i>	Évközben		Intézményvezető szakmai vezető	

Ellenőrzési terv 2021/2022 nevelési évre

Szakmai vezetőre vonatkozó ellenőrzések:

Ellenőrzést végzi: Intézményvezető

Kisgyermeknevelők munka beosztásának elkészítése	havonta
Munkabeosztás elkészítése	havonta
Szabadságterv	január
Továbbképzési terv	január
Leltár	szeptember
Jogszabályi előírások betartása	rendszeresen
<i>Kisgyermeknevelőkre vonatkozó ellenőrzések:</i>	
Ellenőrzést végzi: Intézményvezető, Szakmai vezető	
Csoport napló	havonta
Gyerek napi jelenléti kimutatás vezetése	hetente
A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentum	havonta
Jogszabályi előírások betartása	rendszeresen
A gyermekek napközben ellátása a gyakorlatban	A kisgyermeknevelővel előre egyeztetett időpontban.
Jegyzőkönyvek: szülői értekezlet, csoport megbeszélések, szülőcsoportos megbeszélések	Az értekezletek után egy héttel.
<i>Dajkákra vonatkozó ellenőrzések:</i>	
Ellenőrzést végzi: Intézményvezető, Intézményvezető helyettes, Szakmai vezető	
HACCP előírások betartása, takarítás, tisztaság	A kisgyermeknevelők látogatásával egy időben, rendszeresen.
Jogszabályi előírások betartása	rendszeresen

Szabadszállás, 2021.09.01.

Intézményvezető

PH.

Szakmai vezető

2. Házirend

Bölcsőde Házirendje

Intézmény adatai:

Neve:	Szabadszállási ÁMK Tóth Erzsébet Óvoda, Bölcsőde
Címe:	6080. Szabadszállás, Honvéd út 28.
Intézményvezető:	Pintérné Schusztek Erzsébet
Telefonszáma:	06 76/558-164
E-mail cím:	intezmenyvezetoamk@gmail.com
Szakmai vezető:	Aszódi Vera
Bölcsődeszakmai vezető e-mail cím:	sz.mezeskalacsbolcsi@gmail.com
Bölcsőde nyitvatartási ideje:	6 ¹⁵ -17 ⁰⁰ óráig
Gyermekjogi képviselő:	Dr. Babenyecz Mónika
e-mail címe, telefonszáma:	monika.babenyecz@ijb.emmi.gov.hu, 06 20/489-9623

Fenntartó adatai:

Fenntartó neve:	Szabadszállás Város Önkormányzata
Címe:	6080, Szabadszállás Kálvin tér 1.
Telefonszáma:	06 76/558-006
E-mail cím:	szabadszallas@szabadszallas.hu

1.A házirend jogszabályi háttere, valamint a bölcsőde működési és szakmai tevékenységét meghatározó jogszabályok:

- 1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az Európai Parlament és a Tanács (Eu) 2016/679 Rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen

adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet, a továbbiakban: GDPR)

- Fenntartói (pl. étkezési térítési díjak) és nevelőtestületi határozatok

2. A házirend célja, feladata:

A házirend a bölcsőde önálló belső jogforrása. A pedagógiai programmal és a szervezeti és működési szabályzattal, valamint a fenntartó döntéseivel együtt meghatározza az intézmény belső működését. A bölcsőde házirendje állapítja meg a jogszabályokban meghatározott jogok gyakorlásának és kötelezettségek végrehajtásának helyi intézményi módját, továbbá a bölcsőde által elvárt viselkedés szabályait.

A házirend további célja, hogy a gyermekek, a szülők/törvényes képviselők a bölcsőde dolgozói és a bölcsődével jogviszonyban nem lévő, de az intézmény létesítményeit jogszerűen használó személyek számára rögzítse a gyermeki jogok és köteleességek gyakorlásának módját és a bölcsődei munkarendjével kapcsolatos rendelkezéseket. Az itt szereplő előírások feladata, hogy biztosítsák a bölcsőde törvényes működését, a nevelés zavartalan megvalósítását, és segítsék a bölcsődei közösségi életének megszervezését.

3. A házirend időbeli hatálya

A házirend elfogadás után lépett hatályba. A kihirdetés napján és határozatlan időre szól. Ezzel egy időben hatályát veszti a korábbi házirend.

Felülvizsgálata: évenként, illetve jogszabályváltozásnak megfelelően.

Módosítása: az intézményvezető hatásköre.

A kihirdetés napja:2021. 09. 01.

4. A házirend személyi hatálya kiterjed:

- a bölcsődével jogviszonyban álló minden alkalmazottra;
- a bölcsődével jogviszonyban álló gyermekekre;
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézmény területén munkát végzőkre, illetve azokra, akik részt vesznek a bölcsőde feladatainak megvalósításában;
- a szülőkre (azokon a területeken, ahol érintettek).

A Házirend a gyermeki jogok és köteleességek gyakorlásával, a gyermekek bölcsődei életrendjével kapcsolatos rendelkezéseket állapítja meg. A dokumentum a vonatkozó jogszabályokban megfogalmazott jogok, köteleességek érvényesülésének helyi gyakorlata, az intézmény saját működésének belső szabályzója. Megvalósításával biztosítja a pedagógiai programban foglalt célok elérését, betartása kötelező a társadalmi együttélés szabályainak megfelelően a bölcsődei közösség és a szülői közösség minden tagja számára.

5. A házirend területi hatálya kiterjed:

- a bölcsőde egész területére.
- A házirendben foglaltak megsértése mindenkire nézve ugyanolyan jogkövetkezménnyel jár, mint a jogszabályok megsértése.

6. A házirend megszegésére vonatkozó rendelkezések

A házirendben foglaltak megsértése mindenkire nézve ugyanolyan jogkövetkezménnyel jár, mint a jogszabályok megsértése.

7. Jogorvoslati lehetőség:

A házirend megsértésével hozott intézményi döntés ellen a szülő jogorvoslattal élhet. A bölcsőde döntése, intézkedése, illetve az intézkedések elmulasztása ellen a szülő eljárást indíthat. A jogorvoslat kezdeményezésére lehetséges azon az alapon, hogy a meghozott döntés, intézkedés vagy az intézkedés elmulasztása ellentétes a bölcsőde házirendjében foglaltakkal.

- Helyben: első sorban a csoportot vezető kisgyermeknevelőknél, ha a probléma nem oldódott meg vagy annak tartalma vezetői hatáskört érint, az intézményvezetőjénél
- Törvény, jogszabálysértés esetén: a település Jegyzőjénél
- Működtetéssel kapcsolatban: fenntartónál /Képviselő-testület-Polgármester/

8. A bölcsődei elhelyezés igénybevételének lehetősége

(1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 42/A. §):

- Bölcsődei ellátás keretében a gyermek **húszhetes korától nevelhető** és gondozható **harmadik életévét** január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig, szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes **képviselő nyilatkozik** arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

8.1. Bölcsődei elhelyezés kérhető az alábbi esetekben:

Mindkét szülő/törvényes képviselő munkavégzése miatt, ide értve a GYED, GYES melletti munkavégzést is.

Ha Szülő/törvényes képviselő:

- **munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban** vesz részt,
- **képzésben vesz részt**, (nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben)
- **betegségük**

- **egyéb ok miatt** gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni:
 - akinek **fejlődése érdekében** állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
 - akit **egyedülálló vagy időskorú személy** nevel,
 - akinek a **szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt** az ellátásáról nem tud gondoskodni.

8.2. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni az a gyermeket, aki a Gytv. 43. § (3). bekezdése alapján:

1. a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő **30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.**
2. a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** jogosult gyermeket,
3. a **három vagy több gyermeket nevelő** családban élő gyermeket,
4. az **egyedülálló szülő** által nevelt gyermeket,
5. a **védelemben vett** gyermeket.

9. A bölcsődébe járó minden gyermeknek és szüleinek feladatát képezi az ide vonatkozó szabályok betartása:

- A gyermek felnőtt felügyelete nélkül nem lehet, így, ha a szülő a bölcsődében gyermekét a kisgyermeknevelőtől átvette, a továbbiakban, teljes felelősséggel felel annak testi épségéért, abban az esetben is, ha még a bölcsőde területén belül tartózkodik.
- Az bölcsőde csak megfelelőségi jellel ellátott játékokat vásárolhat, ezért kérjük, hogy otthonról is csak ilyen játékokat hozzanak be gyermekeik.
- A csoportszobák az intézmény további helységei tisztaságának megőrzésének érdekében mindig biztosítsanak elegendő az évszaknak és időjárásnak megfelelő váltó ruhát és cipőt.
- A bölcsőde területén és a bölcsőde udvarán a dohányzás szigorúan tilos!
- Tilos az intézmény egész területére - a vezető engedélye nélkül - állatot behozni! (kivételt képez a vakvezető-segítő kutya)
- Kérjük, a bölcsődében használt berendezési és felszerelési tárgyakat rendeltetésüknek megfelelően használják, és állapotuk megtartására törekedjenek.

10. A szülők, bölcsődében dolgozók feladata a gyermekbalesetek megelőzésében:

- A szülő gyermekét átöltöztetés után a kisgyermeknevelőnek adja át.
- A gyermek egyedül nem jöhet bölcsődébe, még a kaputól sem.
Délutáni udvari élet esetén kérjük, hogy a szülő menjen oda a kisgyermeknevelőhöz, vegye át gyermekét, és csak ezután távozzanak el a bölcsődéből.
- A bölcsődei élet során a gyermekek csak felnőtt kísérettel mehetnek az udvarra, illetve a mosdóba, ahol szintén felnőtt felügyeletet kell biztosítani.
- Kérjük a szülőket, hogy a balesetek elkerülése érdekében gyermekük átvétele után az bölcsőde udvarát „játsszótéri tevékenységre” ne használják.
- Ha a szülő olyan használati eszközt, játékot, berendezési tárgyat észlel az intézményben, amely megrongálódott, vagy balesetveszélyt hordoz, kérjük, azonnal jelezze az intézményvezetőnek.
- Nagyon fontos, hogy a szülők munkahelyi és lakáscímét, valamint telefonszámát, annak változásait bejelentsék, hogy baleset, vagy betegség esetén azonnal értesíteni tudjuk Önöket.
- Baleset esetén Önökkel egy időben azonnal értesítjük a bölcsőde orvosát, vagy szükség szerint a segélyhívót. (112)
- Baleset veszély miatt nyakláncsal, fülbevalóval vagy nyakba akasztott cumival nem fogadunk gyermeket, még a szülő felelősség vállalása esetén sem.

11. A bölcsőde általános napirendje:

6 ¹⁵ -8 ⁰⁰	Gyermekek fogadása a csoportszobába. Érkezés után szabad játéktevékenység.
8 ⁰⁰ -8 ³⁰	Reggeli
8 ³⁰ -10 ⁰⁰	Szabad játéktevékenység a szobában.
10 ⁰⁰ -10 ²⁰	Tízórai
10 ²⁰ -11 ³⁰	Csoportszoba játéktevékenység, kreatív/ mozgásos/ zenés játéktevékenység kezdeményezése. Jó idő esetén udvari játék.
11 ³⁰ -12 ⁰⁰	Ebéd
12 ⁰⁰ -14 ⁴⁵	Csendes pihenő, alvás idő.
14 ⁴⁵ -15 ¹⁵	Uzsonna
15 ¹⁵ -17 ⁰⁰	Folyamatos hazaadás, szabadjáték csoportszobában vagy az udvaron.

12. Gyermek fogadása, hazavitele:

- A bölcsőde naponta reggel 6¹⁵-től – 8⁰⁰ óráig fogadja az érkező gyermekeket. Kérjük, hogy 8⁰⁰ – 8³⁰ között ne zavarják a reggelizést, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek. Gyermekükért lehetőség szerint **17⁴⁵-ig érkezzenek meg.**
- A bölcsődéből a gyermekeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éves kor alatti kiskorú e feladattal nem bízható meg.

13. Értékmegőrzés:

- A bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényekben, mert a bölcsődében hagyott, illetve a gyermek személyes tárgyaiért felelősséget vállalni nem tudunk.
- A babakocsikat csak a babakocsi tárolóba helyezték el, **felelősséget nem vállalunk érte!**

14. Megbetegedéssel kapcsolatos szabályok:

- A bölcsődébe **csak egészséges gyermek hozható.** A közösség egészsége érdekében **lázás (37,5 °C és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja.** A családban előforduló fertőző betegségekről a bölcsődét értesíteni kell.
- A bölcsőde orvos utasításait minden esetben kérjük betartani!
- A szakorvosi véleményekről és a megkapott védőoltásokról kérjük, tájékoztassák a kisgyermeknevelőket.
- Gyógyszer vagy ételérzékenység áll fent a gyermeknél a szülő tájékoztassa az intézményt aktuális eredményeiről.
- Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, illetve a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a **pontos cím és telefonszám.** Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.
- Betegség miatt hiányzó gyermeket, gyógyulása után, csak „Egészséges, közösségbe mehet” orvosi igazolással tudunk fogadni.

15. Zárva tartás eljárásrendje:

Nyári zárva tartás rendje:

- A bölcsőde ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. A nyári és a téli zárást, a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó állapítja meg, melyről a szülőket minden év február 15-ig tájékoztatjuk melynek tudomásul vételét aláírásukkal szükséges hitelesíteni.
- A bölcsőde nyári nagytakarítási, karbantartási és felújítási munkálatainak zavartalan lebonyolítása miatt a gyerekek a bölcsőde nem látogathatják.
- A bölcsőde zárva tartása alatt a hivatalos ügyek intézésére ügyeletet biztosítunk heti egy munkanapon 9-12 óráig. Az ügyeletet időpontjáról a zárva tartást megelőzően a bölcsődei csoportok hirdető tábláin értesítjük a szülőket.

15.1. Rendkívüli szünet elrendelésére egészségügyi okokból, **pandémiás járványveszély**, természeti vagy más katasztrófa esetén kerülhet sor.

Járványhelyzetből adódó **rendkívüli szünet elrendelésekor és intézmény visszanyitáskor** a Házirend 1. számú Függeléke (illetve az aktuális előírások szerint) szerint járunk el.

15.2. Rendkívüli események (pl.: tűzriadó, bombariadó) bekövetkezésekor az intézmény szabályzataiban rögzített szükséges intézkedéseket a bölcsőde dolgozói haladéktalanul megkezdik a gyermekek biztonságának figyelembevételével. A szülők minden esetben tájékoztatást kapnak a rendkívüli eseményről és a megtett intézkedésekről

15.3. Nevelés nélküli munkarend eljárási rendje:

Április 21. – Bölcsődék napja.

16. A gyermek joga:

A bölcsődében, biztonságban és egészséges környezetben neveljük a pihenő idő, szabad idő, megfelelő testmozgás lehetőségének a beépítésével, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki,

- személyiségét, emberi méltóságát, és jogait tiszteletben tartásuk, és számára fizikai és lelki erőszakkal szemben védelmet biztosítsanak,
- személyiségi jogait, cselekvési szabadságát és magánéletéhez való jogát a bölcsőde tiszteletben tartsa, ez a joggyakorlás azonban nem korlátozható másokat e jogainak érvényesítésében,
- adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban részesüljön,
- rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön.

17. A szülő joga:

- az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdésről, a gyermekét nevelő kisgyermeknevelő munkájáról, az bölcsőde működéséről,
- továbbá, tájékoztatást kapjon a gyermekét érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, kérdést intézzen az intézmény vezetőjéhez, kisgyermeknevelőkhöz
- az intézmény működését szabályozó dokumentumokat megismerje (Szakmai Program, SZMSZ, Házirend), azokat véleményezze.
- gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,
- gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét,
- az intézményvezető, vagy a kisgyermeknevelő hozzájárulásával a nap bármely szakában betekintést nyerjen a bölcsődei életbe.

18. A szülő kötelessége:

- A bölcsőde házirendjébe foglalt pontokat minden esetben betartsa.
- Az intézménnyel és az ott dolgozó személyekkel együtt működjön.
- A gyermek hiányzása esetén a csoport kisgyermeknevelőit vagy az intézményvezetőt értesítse.

19. A gyermekek egészsége érdekében a gyermekek által betartandó előírások:

- ebéd utáni fogmosás saját fogmosó felszereléssel,
- étkezés előtti, WC használat utáni kézmosás,
- saját törölköző használata,
- a WC rendeltetésszerű használata,
- étkezéseknél a szükséges mennyiségű étel elfogyasztása,
- szomjúság csillapítására nem csak az étkezéshez felszolgált ital, illetve ivóvíz fogyasztása,
- ebéd utáni ágyon pihenés, alvás,
- friss levegőn történő mozgásban való aktív részvétel,
- a csoportszobába váltócipőben léphet be.
-

20. A gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok

Intézményünk működtetése során az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat által meghatározott szabályokat szigorúan be kell tartani.

- A bölcsődébe csak teljesen egészséges (közösséget látogatható állapotú) gyermekek tartózkodhatnak!
- A gyermekek bölcsődébe lépésekor – a jelentkezés során – a szülőnek tájékoztatást kell adnia gyermeke rejtett betegségére, elhúzódó betegségére felől (pl.: allergia, étel-érzékenység, szív és érrendszeri, vagy légúti, asztmatikus betegség, stb.) felől.
- A bölcsődében megbetegedő lázas gyermeket a szülőnek az értesítéstől számított legrövidebb időn belül haza kell vinnie.
- A gyermekek részére gyógyszer csak életszükségleti betegség esetén, orvosi javaslat alapján adható be a bölcsődébe.
- Lázas, beteg, gyógyszert fogyasztó gyermeket a saját, és társai egészségének védelmében nem vehetünk be. Ilyen esetben a kisgyermeknevelő kötelessége a gyermek átvételének megtagadása.
- Betegség után a kisgyermeknevelő csak orvosi igazolással együtt veheti át a gyógyult gyermeket.
- Fertőző gyermekbetegség esetén, a bölcsődét a szülőnek azonnal értesítenie kell, a további megbetegedések elkerülése érdekében szükséges preventív intézkedések miatt (Fokozott elővigyázatosság, fertőtlenítés, hivatalos szerv értesítése).
- Az intézmény gyermek fejtetvessége esetén - az aktuális egészségvédelmi rendelkezések alapján – jár el.
- Tilos az intézmény egész területére - a vezető engedélye nélkül - állatot behozni! (kivévelt képez a vakvezető-segítő kutya)
- Az óvoda épületében és azon kívül 5 méter távolságban dohányozni tilos!

21. A bölcsőde egészségvédelmi szabályai

- A bölcsőde működtetése során az Nemzeti Népegészségügyi Központ által meghatározott szabályokat szigorúan be kell tartani: tálalás, fertőtlenítés, takarítás, mosogatás és mosás során.
- Csoport és egyéb foglalkoztató szobában szülő csak cipővédő használatával vagy váltócipőben tartózkodhat.
- Az intézmény melegítőkonyhájába csakis HACCP végzettséggel és érvényes egészségügyi könyvvel rendelkező dolgozói léphetnek be (megfelelő védőruházatban), vagy a hivatalos szervtől érkező ellenőr (védőruházatot biztosítani kell számára).
- A csoportszobában szülő is csak egészségesen tartózkodhat.

- Az intézmény valamennyi alkalmazottjára kötelező az évente megtartott foglalkozás egészségügyi vizsgálaton való részvétel, ennek szabályozása az intézményi munkavédelmi szabályzatban található.

22. A gyermekek étkeztetése a bölcsődében

A gyermekek napi háromszori étkezését a GAMESZ biztosítja,

A tálalókonyhán az élelmiszerekből ételmintát kötelesek vagyunk 72 órán át megőrizni (NNP).

Étkezések időpontjai:

Reggeli 8⁰⁰-8³⁰

Ebéd: 11:30-12:00,

Uzsonna: 15:00 órakor kerül elfogyasztásra.

22.1. A térítési díjak befizetésének és visszafizetésének rendje

A szülő gyermeke részére az étkezés szolgáltatásért étkezési térítési díjat fizet. Az a szülő, aki nem jogosult a kedvezmények igénybevételére gyermeke részére egy hónappal korábban rendeli meg az étkezést, mely szolgáltatásért étkezési térítési díjat fizet. A térítési díj mértékét az intézmény fenntartója költségvetési évenként állapítja meg.

Az a szülő, aki jogosult a kedvezmények igénybevételére gyermeke részére egy hónappal korábban megrendeli az étkezést, mely szolgáltatásért étkezési térítési díjat a fenntartó fizeti.

22.2. A befizetések eljárásrendje

- A befizetés helye: a „Nagyvendéglő” irodája, Dózsa György u. 1-2.
- A havi térítési díj összege a hivatalos munkanapok száma alapján kerül megállapításra.
- A befizetés a szülők igényeinek megfelelően bankkártyával, vagy készpénzes fizetéssel teljesíthető.
- Befizetésre hétfőtől – csütörtökig 8 – 13,30 – ig, pénteken 8 – 12 óráig van lehetőség.

22.3. Étkezési igény lejelentése

- A gyermek távolmaradásának bejelentése nem vonja automatikusan maga után az étkezés lemondását is – étkezés lemondása a szülő igénye alapján történik. Tehát: Amennyiben a szülő személyesen vagy telefonon jelzi gyermekének hiányzását a kisgyermeknevelőnek, **külön le kell mondania az étkezést is a 06 76/ 353 – 442 -es telefonszámon a Nagyvendéglőben.**
- Hiányzás esetén az étkezést személyesen, vagy telefonon (06 76/353-442) lehet lemondani a hiányzást megelőző nap 9:00- óráig.
- Jóváírásra a (következő) befizetés napjáig a konyha felé is lejelentett lemondások kerülnek. Bejelentés elmulasztása esetén nincs mód a visszatérítésre/jóváírásra.

- ***Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy hiányzás esetén a térítési díjat NEM fizetők is kötelesek lemondani gyermekük étkezéséről!***

23. A kedvezményes étkezési támogatás igénybevételének eljárásrendje

Ingyenes étkezésre jogosult a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek után, ha:

- **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.**

Szükséges hozzá: nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezmény igénybevételéhez bölcsődei ellátás esetén; rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításáról szóló érvényes határozat.

- **tartósan beteg vagy sajátos nevelési igényű, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy sajátos nevelési igényű gyermeket nevelnek.**

Szükséges hozzá: nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezmény igénybevételéhez bölcsődei ellátás esetén; magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat, illetve tartós betegség esetén a szakorvosi igazolás, vagy fogyatékosság esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye.

- **olyan családban él, amelyben 3 vagy több gyermeket nevelnek.**

Szükséges hozzá: nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezmény igénybevételéhez bölcsődei ellátás esetén.

- **olyan családban él, amelyben a jövedelem összege nem haladja meg a nettó minimálbér 130 százalékát.**

Szükséges hozzá: nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezmény igénybevételéhez bölcsődei ellátás esetén; nyilatkozat a jövedelemről. /a jogosultság megállapítása önbevalláson alapul, jövedelemigazolást nem kérünk/

- **nevelésbe vették.**

Szükséges hozzá: nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezmény igénybevételéhez bölcsődei ellátás esetén; határozat a nevelésbe vételről.

(Nyilatkozatokat a Nagyvendéglő irodájában kérhetik el.)

Az intézményvezető felelős:

- a gyermeki jogok érvényesülésének ellenőrzéséért, jogsérelem esetén a megfelelő intézkedések meghozataláért.

24. Érdekképviselői Fórum:

- **A Fórum működésének a célja,** hogy a gyermekek érdekeit szem előtt tartva a törvényes képviselők, az Intézmény és a Fenntartó képviselői együtt működjenek.

A Fórum feladata az álláspontok feltartása, vélemények és információk cseréje, a különböző fejlesztések és törekvések ismertetése, egyeztetése.

- A Fórum a panasz beérkezésétől számított 15 napon belüli ülésen szótöbbséggel hozza meg állásfoglalását, melyet írásban kell foglalni. A vizsgálat eredményéről a panasszal élőt haladéktalanul értesíteni kell, illetve tájékoztatni a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

A gyermekek szülője vagy más törvényes képviselő az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőkhöz fordulhat, ha az Érdekképviselői Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

25. A csoportos igény, illetve érdekérvényesítés joga

A szülők a gyermekek érdekeit képviselve tájékoztatást kérhetnek az intézményvezetőjétől. A tájékoztatás kérésének formája történhet szóban vagy írásban. Az intézményvezető a szülők megkeresésének időpontjától számított 15 napon belül intézkedik a tájékoztatás kérésének tartalma alapján a válasz megadásáról az intézmény Panaszkezelési szabályzata szerint.

25.1. A véleménynyilvánítás tárgyköre, lehetőségei:

- a működés rendje, a gyermekek fogadása,
- belépés és benntartózkodás rendje, azok részére, akik nem állnak jogviszonyban a bölcsődével,
- a vezetők és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás módja,
- külső kapcsolatok rendszere, formája, módja,
- az ünnepélyek, megemlékezések rendje,
- rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás,
- az adatkezelési szabályzat elfogadásakor gyermekeik személyes adatainak kezelésével kapcsolatban,
- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben,
- a szülői értekezlet napirendjének meghatározásában,
- a bölcsőde és a család kapcsolattartási rendjének kialakításában,
- a munkatervnek a szülőket is érintő részében,
- vezetői pályázatnál,
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával kapcsolatosan

25.2. A véleménynyilvánítás időpontja

- SZMSZ, Éves Munkaterv, Házirend, Szakmai Program elfogadásakor, módosításakor.

25.3. A véleménynyilvánítás fórumai

- szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- elégedettségmérési lapok kitöltése,
- alkalmazotti értekezletek,
- Érdekképviselői Fórum által.

25.4. A véleménynyilvánítás formája

- szóban a kisgyermeknevelő felé
- szóban az intézményvezető felé
- írásban (elektronikus formában is) a vezető felé,
- szóban jegyzőkönyvbe az Érdekképviselői Fórumnak.

A véleménynyilvánításra kötelezett dokumentumainkat minden esetben írásban küldjük meg az Érdekképviselői Fórumnak. A véleménynyilvánítás írásbeli megfogalmazására 15 nap áll a szülők rendelkezésére.

26. A szülők rendszeres tájékoztatásának eljárásrendje – nyilvánosság biztosítása

Intézményben az információkhoz való hozzájutás joga azt jelenti, hogy a szülőnek jogában áll megismerni gyermeke csoportjának éves programtervét, a bölcsőde dokumentumait. Ezekről a szülői értekezleteken a kisgyermeknevelők részletesen beszélnek. A Szakmai Program, a Szervezeti és Működési Szabályzat illetőleg a Házirend hozzáférhetőségét az alábbiak szerint biztosítjuk:

- A Facebookkal rendelkező szülők részére elektronikus formában biztosítjuk a Házirend teljes terjedelmét a csoportok zárt titkos csoportjaiban, az internettel nem rendelkezők ugyanezt nyomtatott formátumban olvashatják az öltöző folyosókon. Mindkét esetben a szülő aláírásával igazolja a szabályzat átvételét és annak tudomásulvételét.
- A Szakmai Program és az SZMSZ az intézmény honlapján, valamint a vezető irodájában, valamint a faliújságon érhető el.

27. A tájékoztatással összefüggő igények jelzésének és a tájékoztatás eljárásrendje

27.1. Tájékoztatás a Szakmai Programról

A szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az intézmény vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos kisgyermeknevelőktől.

- A Szakmai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül (15 nap)

érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

- Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az intézmény képviselőjére jogosult személyektől.
- Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az intézményvezetőjének címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

27.2. Tájékoztatás a Házi rendről

A kisgyermeknevelők minden nevelési év első szülői értekezletén tájékoztatást adnak a házi rendről (a tájékoztatás megtartásáról jegyzőkönyv készül). Az új beiratkozó gyermekek szüleinek a beiratkozáskor a Házi rend elektronikus, egyéni igény szerint pedig a fénymásolt példányaikat átadjuk. Az átvételt és az abban foglaltak tudomásul vételét a szülő aláírásával igazolja. A Házi rend elhelyezésre kerül az bölcsődében arra kijelölt helyen, megjelenítjük az intézményünk honlapján.

A dokumentumok elhelyezéséről és a szóbeli tájékoztatás megkérésének módjáról a szülők a nevelési év kezdetekor tájékoztatást kapnak az intézményvezetőtől.

Az intézménylehetőséget biztosít arra, hogy a szülők a bölcsődei beiratkozás előtti nyitott napokon is választ kapjanak kérdéseikre.

27.3. Az internetes nyilvánosságra vonatkozó tájékoztatás

A köznevelési törvény és annak végrehajtási rendeletei írják elő, hogy amennyiben az intézménynek van honlapja, azon az alapidokumentumok közül mit kell nyilvánosságra hozni.

28. Térítésmentes szolgáltatások:

Korai fejlesztés:

- A gyermek felvételét kezdeményezheti a Járási szakszolgálat. Amennyiben év közben derül ki, hogy a gyermeknél fejlődési lemaradást tapasztal a gyermekorvos, védőnő, családsegítő és a kisgyermeknevelő kérhetik a gyermek részletes gyógypedagógiai és pszichológiai vizsgálatát.
- Az óvodával egységes intézményként olyan gyermeket tudunk integráltan nevelni és gondozni, aki gyengén látó, enyhén értelmileg fogyatékos, nagyot halló, enyhén mozgáskorlátozott.
- Egy bölcsődei csoportban egészséges gyermekek közé maximum két sajátos nevelésű idenyű gyermek integrálható, ebben az esetben a csoport létszáma maximum 10 fő lehet.
- A pedagógiai szakszolgálatnál dolgozó pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, pszicho pedagógiai terapeuta, családgondozó szükség szerint segíti a kisgyermeknevelők munkáját. A szakszolgálat gyógypedagógusa látja el a korai

fejlesztést a létszám függvényében, hogy helyben vagy szakszolgálatnál. Abban az esetben, ha helyben történik korai fejlesztés a szakember a személyes konzultációk mellett egy erre a célra használt füzetben írja le részletesen mi történt a fejlesztésen és esetlegesen otthon mit lehet, kell gyakorolni.

- Minden évvégén a gyermek fejlődéséről egy összegző dokumentumot küld a Járási szakszolgálat, amit a Megyei szakszolgálatnak is elküld. A kisgyermeknevelők és a korai fejlesztő gyógypedagógus folyamatosan konzultálnak, segítik egymás munkáját.

29. Az intézményben folytatható reklámtevékenység szabályai:

Az intézményben reklámtevékenységet folytatni tilos, kivéve, ha a reklám a gyermekeknek szól és az egészséges életmóddal, a környezetvédelemmel, vagy társadalmi, közéleti, kulturális tevékenységgel függ össze.

30.A reklámtevékenység engedélyeztetése:

- Az intézmény profiljával kapcsolatos tevékenységek, reklám, szórólap elhelyezését minden esetben a vezető jóváhagyása után lehet a bölcsődében kifüggeszteni.

30.1. Az intézményi hirdetőtábla használatának szabályai

A hirdetőtáblára csak a vezető által megbízott személy tehet ki hirdetményeket (szórólapokat, plakátokat). Szülő, illetve más idegen személy nem tehet ki hirdetést a falújságra.

Politikai hirdetmények, vallási hovatartozásra vonatkozó hirdetmények kifüggesztése szigorúan tilos.

32. Fényképek megosztása:

- A személyiségi jogok védelme érdekében a csoportok titkos, zárt facebook csoportjaiban megosztott fényképek közül mindenki csak a saját gyermeke képével rendelkezhet. Más gyermekéről fényképet megosztani tilos.

33. Rendezvények:

Az intézmény területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, ilyen jellegű tevékenység nem folytatható.

34. Az bölcsőde iratkezelési szabályzat:

- A bölcsőde kizárólag adatkezelési szabályzata alapján tartja nyilván, és kezeli a gyermek és hozzátartozó adatait.

35. Kapcsolattartás

Kérjük Önöket, hogy gyerekükkel kapcsolatos, esetleg magánjellegű beszélgetésekre a kisgyermeknevelők figyelmét munkája közben hosszabb időre ne vonják el a gyerekcsoporttól, mert ez könnyen balesetet idézhet elő, és zavarhatja a gondozás - nevelés folyamatát.

Gyermekükkel kapcsolatosan információt csak a saját kisgyermeknevelőiktől, szakmai vezetőtől vagy intézményvezetőtől kérjenek.

A gyermekükkel kapcsolatos információk megbeszélésére a gyermekek átadása-átvételekor csak nagyon röviden van lehetőség, mivel a kisgyermeknevelő a csoport egészére figyelnie kell ezen idő alatt is. A csoport kisgyermeknevelőitől személyesen tudnak fogadóórát kérni.

Az intézményvezetőtől fogadóórát lehet kérni az 558-164 telefonszámon.

36. Alapítványi működés

Intézményünk minőségi munkájának segítésére alapítvány működik. Az alapítvány gazdálkodásával kapcsolatban a kuratórium elnöke évente minimum egy alkalommal tájékoztatja a szülőket.

- **KISEMBEREKÉRT Alapítvány**

Adószám: 18357235-1-03

Számlaszám: 11732356-20020213

37. Záró rendelkezés - A Házi rend módosítása

A házi rend módosítására akkor kerülhet sor, ha a vonatkozó jogszabályokban változás áll be, vagy ha a szülők képviselőik útján javaslatot tesznek.

A házi rend betartását köszönjük!

Szabadszállás, 2021.09.01

Intézményvezető

A házi rendet Szabadszállás Város Önkormányzat Képviselő Testület _____ számú határozatával jóváhagyta.

3. Érdekképviseleti Fórum Szervezeti és Működési Szabályzata

Szabadszállás Város Képviselő testülete (továbbiakban: Fenntartó) a bölcsődébe megalakított Érdekképviseleti Fórum szervezetének és működésének szabályait – figyelemmel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról szóló 1997. évi XXXI Törvény 35.§ - ban, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 2/C § - ban foglaltakra – az alábbi szerint határozza meg.

Általános rendelkezések

Az **Érdekképviseleti Fórum** (továbbiakban: Fórum) a Szabadszállási Általános Művelődési Központ (továbbiakban: Intézmény) keretein belül működő bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek megjelenítését, képviseletét szolgálja és látja el. A **Fórum működésének a célja**, hogy a gyermekek érdekeit szem előtt tartva a törvényes képviselők, az Intézmény és a Fenntartó képviselői együtt működjenek. A **Fórum feladata** az álláspontok feltartása, vélemények és információk cseréje, a különböző fejlesztések és törekvések ismertetése, egyeztetése.

Az **Érdekképviseleti Fórum székhelye**: 6080. Szabadszállás, Honvéd út 28.

A Fórum szervezete

A Fórum tagjai:

- | | |
|--|------|
| - az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselők közül | 3 fő |
| - az intézmény dolgozóinak képviselője | 1 fő |
| - a Fenntartó képviselője | 1 fő |

A Fenntartó képviselője a Szabadszállás Város Képviselő – testülete által delegált tag.

A Fórum tagjai sorában az ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői/szülői értekezleten önmagunk közül három képviselőt választhatnak. A választás akkor érvényes, ha azon jogosultak többsége részt vesz.

A választáskor a legtöbb szavazatot kapott egy jelöltet kell megválasztottnak tekinteni.

A Fórum testületeként működik, a tagok maguk közül szótöbbséggel választják meg az elnökét.

A Fórumban való tagsági jogviszony megszűnik:

- a tag lemondásával, halálával, intézményi jogviszonyának, közalkalmazotti jogviszonyának, képviselői tagságának, megbízásának megszűnésével,

- annak az ellátottnak az intézményi jogviszonyának megszűnésével, akire tekintettel a szülő/törvényes képviselő a Fórum tagja volt. Ha a Fórum tagjainak tagsági viszonya bármely okból megszűnik, helyére 60 napon belül új tagot kell választani. A tagság megszűnése esetén az Érdekképviselői Fórum elnöke kezdeményezi új tag megválasztását. Amennyiben az elnöki tisztelet betöltő tagság szűnik meg, úgy intézmény vezetője kezdeményezi az eljárás lefolyását a választás szabályai szerint.

A Fórum működési rendje

A Fórum szükség szerint, de legalább évente egyszer ülésezik. A Fórum az üléseit a székhelyen tartja.

Az ülések összehívásáról az elnök gondoskodik. A meghívók és előterjesztések kiküldésének határideje az ülést megelőző egy hét.

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a házirendbe foglaltak szerint az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviselői Fórumnál panasszal élhetnek:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása,
- a gyermeki jogok sérelme,
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségzegése,
- a 136/A §. szerint iratbetekintés megtagadása esetén.

A Fórumhoz a Fenntartó is továbbíthatja az ellátott vagy törvényes képviselője által aláírt panaszt vagy bejelentést további kivizsgálás céljából.

A Fórum a panasz beérkezésétől számított 15 napon belüli ülésen szótöbbséggel hozza meg állásfoglalását, melyet írásban kell foglalni. A vizsgálat eredményéről a panasszal élőt haladéktalanul értesíteni kell, illetve tájékoztatni a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról.

A gyermekek szülője vagy más törvényes képviselő az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőkhöz fordulhat, ha az Érdekképviselői Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet. A Fórum üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, melynek tartalmaznia kell: az eljáró szerv megnevezését, készítésének helyét és idejét, az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, a jelenlévők, a jegyzőkönyvvezető aláírását, melynek egy példányát az intézményvezetőnek meg kell küldeni. A Fórum akkor határozatképes, ha a tagok 2/3 –a jelen van. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Az Érdekképviselői Fórum elnökének feladatai:

- A napirend összeállítása, a tagok összehívása, az ülés levezetése.
- Gondoskodik az Érdekképviselői Fórum üléseiről, jegyzőkönyv készítéséről.
- Az Érdekképviselői Fórum képviselője az előzetesen kapott felhatalmazás alapján.
- A tagok munkájának segítése.

Az Érdekképviselői Fórum tagjainak feladatai:

- Az üléseken való aktív részvétel.
- A panaszok összegyűjtése, továbbítása.

Az Érdekképviselői Fórum ügyrendje:

- Kötelező összehívni az ülést évente legalább egy alkalommal, illetve szükség szerint.
- Kötelező összehívni az ülést, ha az ellátásban részesülő szülője vagy más törvényes képviselője panasza kivizsgálást kéri, annak előterjesztésétől számított 15 napon belül.
- Az ülést az elnök hívja össze.
- A Fórum döntéseit nyílt szavazással, többségi határozattal hozza.
- Az ülésen elhangzottakról jegyzőkönyvet kell készíteni, amely összefoglalóan tartalmazza az ott elhangzott lényeges megállapításokat, javaslatokat, véleményeket. A jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvvezető írja alá, és az ülésen megválasztott tag hitelesíti.

Az Érdekképviselői Fórum Jogosultságai:

- **Megvizsgálja** a hozzá benyújtott panaszokat és dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben.
- **Intézkedéseket kezdeményezhet** az intézményvezetőnél, a Fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, gyermekjogi képviselőnél és más hatáskörrel rendelkező szervnél.
- **Véleményt nyilváníthat** az intézmény vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben.
- **Javaslatot tehet** az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséből, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról.
- **Egyetértési jogok gyakorol** a házirend jóváhagyásánál.

A Fórum tagjainak névsorát és elérhetőségét a bölcsődében jól látható helyen kell kifüggeszteni, melyről az intézményvezető köteles gondoskodni.

A Fórum tagjai tevékenységükért díjazásban nem részesülnek.

A Fórum **Szervezeti és Működési Szabályzat** az elfogadásának napján lép hatályba.

Záradék:

Szabadszállás Város Képviselő testülete a bölcsődében megalakított **Érdekképviselői Fórum** szervezeti és működési szabályzat 143/2019 (XII.04) számú határozatával elfogadta.
Szabadszállás, 2019.09.15.

4. Megállapodás

Megállapodás

Mely létrejött egyrészről:

Szabadszállási Általános Művelődési Központ

Címe: 6080. Szabadszállás Honvéd út 28.

Telefon: 06/76 558-164

E-mail címe: intezmenyvezetoamk@gmail.com

Képviselője: Pintérné Schusztek Erzsébet, intézményvezető,
minta a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény.

másrészről,

Név (törvényes képviselő):

Születési neve:

Születési helye, ideje:

Állampolgársága:

Anyja neve:

Lakóhelye:

Tartózkodási helye:

Telefonszáma:

Név (törvényes képviselő):

Születési neve:

Születési helye, ideje:

Állampolgársága:

Anyja neve:

Lakóhelye:

Tartózkodási helye:

Telefonszáma:

mint, a bölcsődei ellátást igénylő gyermek törvényes képviselői.

A Felek között az alulírott napon és feltételek között jön létre.

Képviselő a bölcsődei ellátást az alábbi kiskorú gyermekére igényli.

A gyermek adatai:

Név:

Születési név:

Születési hely, idő:

Állampolgársága:

Anyja neve:

Lakóhelye:

Tartózkodási helye:

TAJ száma:

1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 32. § (7) alapján

A bölcsődei ellátás időtartalma (1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 42/A. §):

- Bölcsődei ellátás keretében a gyermek **húszhetes korától nevelhető** és gondozható **harmadik életévét** január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig, szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes **képviselő nyilatkozik** arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.
- Az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még **nem érett az óvodai nevelésre**, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek **negyedik életvének betöltését követő augusztus 31-éig**.
- a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén annak az évnél az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.
- A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnél az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.
- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- A bölcsődei nevelési év végén (aug. 31.), ha a gyermek a 3. életévét betöltötte.
- Orvosi javaslat mellett 4. életévének betöltését követő aug. 31.-én.
- Szakértői bizottság szakvéleménye alapján felvett és gondozott sajátos nevelési igényű gyermek 6 éves korában.
- Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartása veszélyezteti a többi gyermek egészségét.
- A bölcsőde orvosa szakvélemény kialakításához, más szakemberek (gyógypedagógus, pszichológus, gondozónő...) véleményét is kikéri.
- Megszűnik az ellátása abban az esetben, ha a szülő nem kívánja gyermeke számára a szolgáltatást igénybe venni.

A bölcsődei ellátás időtartalma:

Határozott vagy Határozatlan

A bölcsődei ellátás kezdete:

Határozott idejű ellátás esetén az igénybevétel befejező időpontja:

Az ellátás tartalma, feltételei:

- szakszerű nevelés - gondozás, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és szocializáció segítése,
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- a törvényes képviselővel történő fokozatos beszoktatás lehetősége,
- egészségvédelem - egészségnevelés, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése,
- napi négyeszeri étkezés,

- állandóság, saját gondozónői rendszer, egyéni bánásmód,
- mindennapi lehetőség a szabadban való tartózkodáshoz (időjárás függvénye),
- óvodai életre való felkészítés,
- bölcsőde orvosi ellátás (heti 2 órában)
- korcsoportoknak megfelelő játék eszközök biztosítása,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítása.

A bölcsőde a szülő számára az alábbiakat biztosítja:

- a házirend megismertetése,
- tájékoztatás a gyermekével napközben történő eseményekről,
- megismerje a gyermekkel kapcsolatos dokumentációkat,
- a gyermekcsoport mindennapjait és napirendjét megismerhesse,
- az intézmény működését megismerje, véleményt és javaslatot tehet,
- Érdekképviseleti Fórum működési szabályzatának megismerése.

A szülő / törvényes képviselő kötelessége, hogy:

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együtt működjön,
- az intézmény házirendjét betartsa
- a törvény által vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatson,
- kötelessé nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

Térítési díj:

- *1997. évi XXXI. törvény 148§* alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni.
- A térítési díj megállapítása a vonatkozó jogszabályok alapján a helyi rendeletben meghatározottak alapján történik. A Fenntartó napi gondozási díjat nem állapított meg.
- Az Étkezési kedvezmény jogosultságuk igazolásának esetében a hatályos jogszabály alapján vehetők igényben. A hatályban lévő kedvezményekről az intézmény tájékoztatja a szülőket a beiratkozás során.
- Az étkezésért fizetendő térítési díjat, a szülő/ törvényes képviselő egy összegben köteles befizetni, a tárgyhónapot követő 10. napjáig a *328/2011.(XII.29) Korm. rend 16§* alapján.

Alulírott, nyilatkozom és aláírással igazolom, hogy az intézmény az alábbiakban tájékoztatott:

A bölcsődében az intézmény által vezetett nyilvántartások:

- **házi rend** (a beiratkozáskor lehetőség van megnézni, az intézmény falújságján jól látható helyen kifüggesztve, lehetőség van az e-mailban kérni),
- **panaszjog** (A megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségének elmulasztása esetén panaszával a szülő/törvényes képviselő a bölcsőde szakmai vezetőjéhez, az intézményvezetőhöz és az Érdekképviseleti Fórumhoz fordulhat.),
- **Érdekképviseleti Fórum** (A beiratkozáskor tájékoztatást kapnak a Fórum meglétéről és működéséről. A falújságon kivan függesztve.),
- **érték és vagyon megőrzés** (A bölcsődében hagyott, illetve a gyermekek személyes tárgyaiért felelősséget vállalni nem tudunk.).
- **térítési díj**
- **gyermekéről vezetett dokumentációk** (KENYSZI rendszer, felvételi könyv, kisgyermeknevelők által vezetett dokumentációk, gyermekéről készülhet-e fotó felhasználható-e)

Szabadszállás, _____ év _____ hónap _____ nap

Szülő/törvényes képviselő

Szülő/törvényes képviselő

P.H.

Intézményvezető

4. fejezet

Szabadszállási Általános

Művelődési Központ

KÖZMŰVELŐDÉSI PROGRAMJA

2021-2026

Közösségi Ház, Városi Könyvtár küldetés nyilatkozata

- Alapvető küldetése és feladata, hogy a város információs – közéleti- oktatást támogató centrummá váljon.
- Szolgálja az általános művelődési igények kielégítését.
- Lehetőséget teremt az általános és szakmai tájékozódáshoz, valamint a szabadidő hasznos eltöltéséhez.
- A köznevelési intézményekkel együttműködve segíti az egész életen át tartó tanulást.
- Együttesen tevékenykedik a fiatalok kultúrájának gazdagításában.
- Törekszik a hagyományos és korszerű szolgáltatások minőségi fejlesztésére.
- Elősegíti az állampolgárok tájékoztatását hasznos és közérdekű információk nyújtásával.
- Hozzájárul a szabadidő kulturált eltöltéséhez.
- Törekszik a közéletben való részvétel, gazdaság, kultúra, tudomány és művészetek kérdéseiben való eligazodás lehetőségeinek biztosítására.
- Helyet biztosít a helyi közéletnek, kiscsoportoknak, civil szervezeteknek.
- Szolgáltatásait a helyi igényeket figyelembe véve fejleszti és bővíti.
- Ösztönözní kívánja a település természeti értékeinek, kulturális és néprajzi hagyományainak megismerését és megőrzését, ezért folyamatosan gyarapítja a helytörténeti gyűjtemény anyagát.

A könyvtár a kitűzött célok megvalósítása érdekében az alábbi feladatokat vállalja fel:

- A könyvtári állományt folyamatosan gyarapítja és frissíti.
- Gondoskodik az állomány sokoldalú feltárásáról a visszakereshetőség érdekében.
- Folyamatosan javítja a szolgáltatások tárgyi feltételeit.
- Könyvtári kölcsönzés formájában közvetíti más könyvtárak szolgáltatásait.
- Teret biztosít épületében a közösségi művelődésnek, irodalmi, honismereti, művészeti rendezvényeknek.
- Folyamatosan figyelembe veszi a könyvtárhasználók javaslatait, vizsgálatokat végez a használati szokások és igények változásairól, s ennek megfelelően módosítja, bővíti a könyvtár szolgáltatásait.

A könyvtár arra törekszik, hogy az információs társadalommal párhuzamosan jelentkező lakossági igényeket, a kor követelményeinek, az Európai Unió könyvtáraihoz hasonlóan, a lehető legmagasabb színvonalon kielégítse a lakosságnak nyújtott nyilvános könyvtári szolgáltatásokkal. Ennek érdekében együttműködik a város más kulturális, információs és oktatási intézményeivel, valamint a könyvtári rendszer többi tagjával, kiemelten a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárral.

Küldetését folyamatosan bővülő, az igényeknek megfelelő szolgáltatásaival, technikai felszereltséggel, munkatársainak szakmai felkészültségével valósítja meg.

Az alaptevékenységek

Közösségi Ház és Helytörténeti Gyűjtemény intézményegység alaptevékenysége

Helyi sajátosságokhoz, élet és munkakörülményekhez, valamint az életmódhoz igazodóan a művelődés, a tanulás, a szórakozás és a pihenés feltételeinek biztosítása, az egyéni és közösségi művelődés ösztönzése, az alkotó tevékenység kibontakozásának segítése, a művészeti, a tudományos és a mindennapi élethez kapcsolódó ismeretek terjesztése, közgyűjtemény kialakítása, fejlesztése.

Művészeti tevékenységek (kivéve: színház)
Múzeumi gyűjteményi tevékenység
Közművelődés-egész életre kiterjedő tanulás, amatőr művészetek
Egyéb kiadói tevékenység
Televízió-műsor szolgáltatása és támogatása

Könyvtár alaptevékenysége:

Helyi sajátosságokhoz, élet és munkakörülményekhez, valamint az életmódhoz igazodóan a művelődés, a tanulás, a szórakozás és a pihenés feltételeinek biztosítása, az egyéni és közösségi művelődés ösztönzése, az alkotó tevékenység kibontakozásának segítése, a művészeti, a tudományos és a mindennapi élethez kapcsolódó ismeretek terjesztése, közgyűjtemény kialakítása, fejlesztése.

Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
Könyvtári szolgáltatások

Szabadszállási ÁMK Közösségi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény adottságai:

Közösségi Ház

Rendelkezésre áll: 1 előcsarnok, 1 színházterem, 1 kiállító terem, 2 irodahelyiség, 2 kisterem, 1 információs pult, valamint kiszolgálóhelyiségek.

Alkalmazotti létszám: 7 fő

Könyvtár

Rendelkezésre áll: 1 előtér, 1 könyvtár helyiség, 1 raktár, valamint kiszolgáló helyiségek.

Alkalmazotti létszám: 2 fő

Az intézményegység feladata az integráción belül:

Tevékenységszervezéssel segíti az iskola és az óvoda integrált szocializációs fejlesztő munkáját az óvodai, illetőleg a tanórai foglalkozásokon és a szabadidőben.

Az intézményegységek rendezvényein közreműködik a szervezésben, biztosítja és működteti a hangosítást, digitális fényképeket (alkalomszerűen videofelvételt) készít.

Klubdélutánokat, egyéb programokat szervez szorgalmi időben és szünidőben a gyermekek számára.

Koordinálja az igény szerint felmerülő foglalkozásokat.

A Közösségi Ház mozi adottságaival segíti az általános iskolai oktatást kis és nagytermi vetítésekkel.

Az intézményegység személyi feltételei, munkakörök:

személyi adottságok	/ fő /	Iskolai végzettség
Művelődésszervező:	3	Művelődésszervező Főiskolai végzettség
Média technológus	2	Érettségi Médiatechnikai asszisztens
Könyvtáros	1	Egyetemi végzettség Könyvtáros asszisztens
Könyvtáros asszisztens	1	Egyetemi végzettség Könyvtáros asszisztens
Takarító	1	Szakmunkás képző
Összesen	9 fő	

Az intézményegység feladatai

- Szabadszállás város közigazgatási területén élő lakosok számára művelődési és szórakozási, élethosszig tartó tanulás (LLL- LifeLong-learning) lehetőségek biztosítása a helyi adottságoknak és igényeknek megfelelően.
- A Szabadszállási Térségi Televízió vezetése, üzemeltetése, tudósítások készítése a város és térsége életéről, video és egyéb képformátumokban, reklámok készítése a képújítás működtetése, a helyi lakosok tájékoztatása érdekében.
- Mozi működtetése az intézmény keretein belül, havi legalább két vetítési nappal.
- E-Magyarország pont működtetése (informatikai és irodatechnikai szolgáltatások nyújtása) e-tanácsadó vezetésével, az intézmény keretein belül a teljes nyitvatartási idő

alatt az Országos E-Magyarország Centrum szakmai támogatásával, részt véve a centrum országos programjaiban.

- A helytörténeti gyűjtemény és a „Dörmögő” ház mint kiállító tér folyamatos nyitva tartásának biztosítása.
- A helyi hagyományokat őrző népzenei és néptánc csoportok működésének biztosítása, szakmai felkészülésük és rendszeres minősítésük érdekében szakképzett vezető biztosításával.
- A helyi és városunkhoz kötődő alkotóművészek részére bemutatkozási lehetőségek biztosítása az intézmény galériájában, városi rendezvényeinkhez kapcsolódó tárlatokon.
- A honvéd nyugdíjas klub zavartalan működését szolgáló helyiség biztosítása, hagyományaik és rendezvényeik ápolásának segítése
- A Nőszirmok Klub zavartalan működését szolgáló helyiség biztosítása, hagyományaik és rendezvényeik ápolásának segítése
- Teret adni öntevékeny művészeti csoportoknak, egyesületek, társas szerveződések, társadalmi szervezetek számára.
- Hozzájárulni a helyi lakosság általános tájékozódásához, művelődéséhez, szórakozásához.
- Az életminőség alakítása értékteremtéssel és közvetítéssel a kultúra minden területén.
- Az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kultúrák megismertetése.
- Az eltérő szórakozási és közösségi igényekhez kulturált lehetőségek biztosítása.
- Az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása.
- A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdek érvényesítésének segítése.
- A kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének, fenntartásának segítése.
- A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása.
- Öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, felnőttoktatási lehetőségek megteremtése, egyéb művelődési lehetőségek biztosítása.
- Kapcsolódás az idegenforgalom, a turisztika rendezvényeihez sajátos közművelődési eszközökkel.
- A szórakoztatás komplex formáinak, játék, sport, testedzés, feltételeinek, lehetőségek szerinti biztosítása, ilyen irányú rendezvények alkalomszerű szervezése.

- Szakmai és baráti körök, alkotó csoportok révén értékteremtés, és az itt létrehozott kulturális értékek helyi, megyei és regionális népszerűsítése.
 - Társadalmi szükségletekre, az egyes rétegek igényeire épülő közösségek fejlődésének, működésüknek biztosítása.
 - A könyvtári gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja.
 - Tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól, biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését.
 - Részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében.
 - Biztosítja az elektronikus könyvtári dokumentumok elérhetőségét.
 - A könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában.
 - Segíti az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségét.
 - Kulturális, közösségi, közművelődési rendezvényeket és egyéb programokat szervez.
 - Tudás-, információ- és kultúraközvetítő, közösségformáló tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához.
 - a fenntartó által kiadott alapító okiratban és az SZMSZ-ben meghatározott fő céljait **küldetésnyilatkozatban** közzé teszi,
 - nyilvános könyvtári szolgáltatást biztosít Szabadszállás és térsége lakosságának,
 - nyilvános könyvtárként gyűjteményét folyamatosan fejleszti – általános gyűjtőkörének megfelelően -, a magyar és világnyelven (válogatva) megjelent könyveket, periodikumokat, audiovizuális és elektronikus dokumentumokat.
 - Teljességre törekedve gyűjti Szabadszállás és térsége helyismereti vonatkozású dokumentumait,
 - a beszerzett vagy kapott dokumentumokat elektronikusan nyilvántartásba veszi, feltárja, biztosítja a hozzáférés lehetőségét. Gyűjteményét megőrzi és megvédi.
- Az elavult és elhasználdott dokumentumokat folyamatosan kivonja,
- gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja
 - hozzájárul a helyi lakosság általános tájékozódásához, művelődéséhez, szórakozásához,
 - az eltérő szórakozási és közösségi igényekhez kulturált lehetőségeket biztosít,
 - az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységét támogatja

- a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítja,
- kapcsolódik az idegenforgalom, a turisztika rendezvényeihez sajátos közművelődési eszközökkel,

Közművelődési tevékenység megvalósulása

A helyi társadalom polgárai kulturális szükségleteinek: önművelő, önképző, amatőr művészeti ambícióinak, társas kapcsolatigényeinek, közéleti, szórakozási lehetőségeinek felmérése, szervező segítségének biztosítása, megvalósításának közművelődési intézményi és civil keretben történő elősegítése

A közművelődési tevékenység átfogja az iskolarendszeren kívüli (nem formális és informális) művelődési, képzési, szórakozási, közösségi és tájékoztatási lehetőségeket, azokat szerves kapcsolatba építi a helyi a kisebbségi, a nemzeti és az egyetemes kultúrával, így rendszer- és folyamatjellegű együttműködést jelent a helyi makro társadalom különböző szféráival.

A közművelődési szakember munkájának gyakorlása speciális társadalomismeretet, kulturális értékismeretet, a művelődési ambíciók és a megértés lélektani ismereteit, nagyfokú empátiát speciális szelekciós és közvetítő képességeket, a meggyőzés technikáinak birtoklását, a kulturális piac és az intézményes kultúrákövetítés információbázisának, működési mechanizmusainak ismeretét, a civil közösségek igényeinek, lehetőségeinek speciális megvalósulási módjainak ismeretét és e tudásoknak a helyi társadalom sajátosságaira alkalmazott képességszintű birtoklását igényli.

A közművelődési tevékenység megvalósulásának szerteágazó (számos műveltségi kört, művészeti ág amatőr és professzionális szintjét, intézménytípusainak működési módjait, a civil közösségek autonómiáját, érdekérvényesítési lehetőségeit, a költségvetési, a közalkalmazotti szférát, a reklám- és propaganda közvetlen és közvetett formáit, a helyi társadalom közéletét és nyilvánosságának működési mechanizmusait ismerő és ahhoz alkalmazkodó tudások) komplex jellege szükségessé teszi, hogy a szakma művelői számára a közös szakmai törzsanyagon túl tevékenységi szintenként és körönként legyen differenciált szakmai követelményrendszer is.

Intézményegységgel szemben állított szakmai feladatok és követelmények

Legfontosabb szakmai feladatok és követelmények a közművelődési intézményben dolgozó közművelődési szakemberek számára.

1. A helyi kultúra gondozása

A település, a kistérség természeti, kulturális, közösségi értékeinek közismertté tétele, helyi tudás, a lokálpatriotizmus, a „gazdatudat” erősítése, a helyi információk cseréje, a helyi értékeket védő, gazdagító összefogások ösztönzése, hatékonyságának segítése:

Helytörténeti, településismertető kiállítások, helyi ünnepek, műsorok, bemutatók, találkozók szervezése,

A kollektív emlékezet gazdagításához a közösségi, a kulturális élet eseményeiről dokumentumok gyűjtése, biztosítása, a meglévők közismertté tétele,

A helyi társadalom kiemelkedő jelentőségű közösségei, személyiségei tevékenységének méltatása, presztízsenek, tekintélyének gondozása, jelentőségük ismertté tétele, hatókörük, szerepük növelése, támogatása.

2. A létkultúra növekedésének segítése

A helyi lakosság élet- és teljesítőképességének, egészségőrzésének érdekében a közművelődési intézményben mozgás- és mentális kultúrát, önismeretet és önkontrollt fejlesztő alkalmak, tanfolyamok, táborok szervezése, az egészség védelméhez bemutatók, konzultációk, fórumok kínálata, természetjáró, turista akciók, közösségek népszerűsítése, segítése.

Egy-egy speciális helyzetű népességcsoport gondjai oldásához segítő tudások kínálata, az önsegítő, öntevékeny lehetőségek megmutatása, segítő támogatása, művelődési vonzatainak folyamatos biztosítása

Az iskolai képzést kiegészítő, dúsító lehetőségek: idegen nyelvű, számítástechnikai, felvételi előkészítő, stb. tanfolyamok szervezése

A szülők, a nevelők együttes tevékenységének hatékonyságát növelő alkalmak, folyamatok kínálata

Munkanélküliek társadalmi integrálódása elősegítésére társszervezetekkel átképzést, szakmaszervezést, megélhetést segítő képzési lehetőségek kínálata,

A mindennapi élet gazdaságosságát fejlesztő, életminőséget javító közhasznú, praktikus tanfolyamok, alkalmak, akciók szervezése, meghívása, támogatása.

3. Az Ünnepi lét kultúrájának gondozása

Az élet gazdagításához, az Ünnepi lét együttes örömeihez, az esztétikai élmények megéléséhez az egyetemes, a nemzeti, a kisebbségi, a helyi kultúra megismeréséhez művelődési alkalmak, folyamatok biztosítása.

Színházi előadások kínálata, hangversenyek, képzőművészeti kiállítások, irodalmi estek, filmklubok, művész-közönségtalálkozók, művészeti baráti körök szervezése.

Népművészeti hagyományörző közösségek szervezése, segítése, találkozók, fesztiválok, az azokon való részvétel kezdeményezése.

Szemináriumok, szabadegyetemek, szellemi fórumok kínálata.

A nemzeti kisebbségi és a helyi ünnepek, évfordulók, a világ és az egyházi hagyományos ünnepek közismertté tétele, színvonalának, hatékonyságának támogatása a közművelődés lehetőségeivel.

A különböző korosztályok eltérő szórakozási igényeihez kulturált lehetőségek, speciális kisközösségek kínálata.

A kulturális belföldi turizmusban való részvétel tudatosságának ösztönzése, a helyi kulturális turizmus lehetőségeinek felkutatása, támogatása.

A helyi társadalom különleges értékeinek bemutatásához regionális, Országos nagyrendezvények szervezése, meghívása.

4. A kreativitás, az alkotó művészeti alkotókedv ösztönzése

Amatőr művészeti körök, tanfolyamok, műhelyek szervezése, önképző körök, alkotó táborok kínálata.

A népművészet hagyományos tevékenységeinek gyakorlásához ének-, zene-, táncegyüttesek szervezése, működtetése, a népi iparművészet képességei tanulásához tanfolyamok, körök, nyári táborok szervezése, műveikből bemutatók, kiállítások rendezése.

A kiemelkedő tehetségű amatőr alkotók közismertté tétele, fejlődésük szakértőkkel való támogatásának biztosítása.

A helyi kreativitások ösztönzésére támogató szervezetek életre hívása, a tevékenységüket segítő pályázatokon részvétel szorgalmazása, segítése.

5. A helyi közösségek öngazgatás-, szabadság- és felelősség igényének támogatása

A település különböző érték- és érdekrendszerű civil közösségei igény szerinti segítése, művelődési szándékaik támogatása.

Településfejlesztő, érdekvédő, közeleti, helytörténeti, tudományos körök, egyesületek fogadása, fórumok, bemutató estek, akciók szervezése, tevékenységük közismertségének gondozása.

Öngazgatási fórumok, vitaestek, találkozók szervezése.

Közös célok érdekében a különböző civil közösségek között az együttműködés

Kezdeményezése.

Szolidáris akciók fogadása, gondozása.

A különböző rétegek és korosztályok ismerkedési, együttműködési alkalmainak, tevékenységeinek kimunkálása, támogatása.

Az ifjúság érdekérvényesítési, öngazgatási, művelődési kezdeményezéseinek kiemelt gondozása, intézményi segítése.

Helyi együttműködéshez, társulási szándékokhoz a közművelődési intézmény lehetőségeinek kínálata.

Alkalmi közösségi akciókhoz téri, tárgyi feltételek, közismertté tételükhöz a tájékoztatás és a reklám lehetőségeiről információk kínálata.

Civil közösségek számára érdekérvényesítő tanfolyami képzés kínálata.

6. Kulturális közhasznú szolgáltatások biztosítása

A közművelődési intézményben sajtótermékek, könyv, zenei, és videó dokumentumok, színházjegyek, játékok, árusításának segítése.

Információk a település oktatási, közgyűjteményi, egyházi intézményei, civil vállalkozói által kínált művelődési lehetőségekről.

A lakosság kulturális értékei cseréjéhez, évi rendszerességű alkalmak, különböző művészeti ágak kulturális piacához szervezőmunka, terek kínálata.

Az intézmény amatőr művészeti csoportjainak menedzselése.

Kiállítások rendezése, vándoroltatása.

A helyi Újság, kábeltévé tevékenységének támogatása.

Műemléki, múzeumi, színházi, fesztivál- turistautak lehetőségeinek kínálata, szervezése hazai és nemzetközi eseményekre.

Tájékoztató biztosítása a kistérség természeti, kulturális nevezetességeiről, ezekhez idegenvezetés, turistautak biztosítása.

A lakosság hirdetéseinek felvétele, közhírré tétele.

Fénymásolás.

7. A művelődési kapcsolatok, együttműködések építése, gondozása

Folyamatos kapcsolat-, együttműködés-, építés és gondozás szükséges:

- a települési célok, érdekek művelődési vonatkozásairól az adott kistérség térségi önkormányzatának képviselő-testületével, annak szakbizottságaival, polgármesteri hivatal szakosztályaival,
- a helyi oktatási, közgyűjteményi, egészségügyi, szociális, közellátó, szolgáltató intézményekkel,
- azonos érdekek alapján a település, a régió kulturális vállalkozói: oktatói, képző, idegenforgalmi szolgáltatást kínáló tevékenységeivel,
- közös célok alapján az adott térségben állami, önkormányzati és vállalkozói szféra által fenntartott gazdasági egységekkel képzések, termékbemutatók, közös tér- és eszközhasználatok, rendezvények biztosítására, stb.,
- a szűkebb, tágabb térség intézményeivel, művelődési tevékenységet folytató civil szervezeteivel, vállalkozásaival,
- a helyi és a regionális sajtó, rádió, televízió szerkesztőségeivel,
- a közművelődés Országos szakmai intézményeivel, szakmai szervezeteivel,
- a kisebbségek kulturális intézményeivel, művelődési egyesületeivel

Jövőkép

A település lakossága számára nyújtott művelődési lehetőségek minőségi javítása. A település kulturális, szellemi örökségének gondozása, népi hagyományok ápolása.

Célunk, hogy a népművészeti hagyományok a csoportos élményszerzés útján terjedjenek, ezért támogatjuk művészeti szakkörök, kézműves műhelyek szervezését.

A lakosság munkaerő piaci pozícióinak javítása érdekében pályorientáló tevékenységeknek teret biztosítunk.

Szabadszállás, 2021.09.01

ÁMK igazgató